

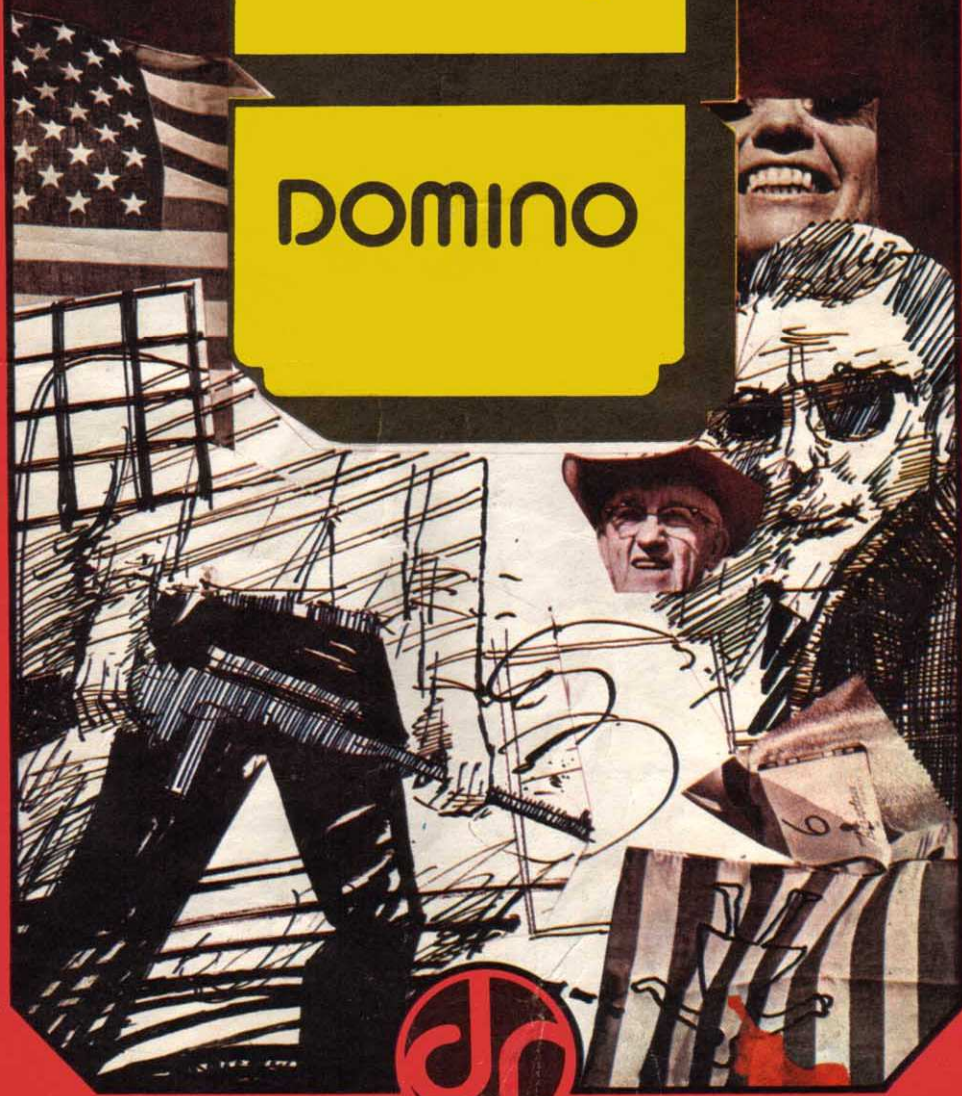
SMENA
Kčs 8.-

**DOBRODRUŽNÉ
ROMÁNY**

287

Adam
Kennedy

DOMINO

Adam Kennedy

Domino

© Adam Kennedy: The Domino Principle,
The Viking Press, New York 1975
© Translation: Karol Dlouhý 1979

1

Teraz, keď je už po všetkom, či takmer po všetkom, jasne vidím, že to vôbec nešlo tak, ako som chcel. Chýbalo mi kadečo z toho, čo som potreboval. Veru tak...

Začína sa to v útlom veku. Navrávajú ti nepravdy. Chcú, aby si veril, že človek je sám osebe čosi cenné, že jeho osobnosť je posvätná, že zájde tak ďaleko, vykoná toľko a získa si také uznanie, na koľko stačí. Potrebuje iba silu, odvahu a statočnosť.

Je to krásna rozprávka. Nik jej neodolá, Najmä tí, čo nič nemajú. Naučia sa ju veľmi skoro, ako sa ju pred nimi naučili ich rodičia a starí rodičia. Potrebujú jej uveriť, a preto aj veria.

Každý človek je slobodný. Sám je strojom svojho osudu. Tak to učia. A učia človeka i to, že nerobí dobre, keď pochybuje. Vedia, ako potrestať tých, čo zapochybujú.

A tak to ide dookola, je to nedokonalý kruh, ktorý možno zlomiť len tak, že človek zomrie.

Pravda, potom sa všetko zosype.

To je konečný trest. Tí, čo skoro všetkému veria a o ničom nepochybujú, naostatok neveria v nič.

2

Raz v utorok popoludní ma priviedli do Ditcherovej kancelárie, jeho zástupca Bowkamp prišiel osobne po mňa do stolárskej dielne. V hobartskej väznici to nebola bežná procedúra. A Ditcher zvyčajne nevstal, keď človek vošiel do jeho kancelárie. Ale keď som vošiel, vstal.

V obzvlášť prísne stráženom oddelení bolo stotridsaťšesť chlapov. Deväťdesiat piati černosi, dvanásť Portoričania, traja Číňania, dvaja Mexičania, Indián z kmeňa Piegan a dvadsiati traja belosi. Len dvaja spomedzi nich vychodili viac než osem tried základnej školy. Jedným bol Oskar. Druhý som bol ja.

V ten pondelok, deň predtým, čo si ma Ditcher predvolal, Oskar prešiel počas predpoludňajšej prestávky cez dvor a podal mi cigaretu.

„Stále o tebe kadečo počúvam,” nadhodil.

„Čo také?”

„Nič určité. Akoby čosi viselo vo vzduchu. Ustavične sa vynára tvoje meno.”

Dozorcovia nemali Ditchera v láske. Každému, kto bol ochotný počúvať, kadečo o ňom porozprávali. Tri razy denne vraj strieda ponožky a dva razy košeľu, každých desať minút si umýva ruky, a keď ide na záchod, navlieka si gumené rukavice. Isteže, bol to bledý, vyschnutý, naškrobený a vydezinfikovaný pankhart, no keď som sa s ním po prvý raz zhováral v jeho kancelárii, umyl si ruky iba raz.

„Stolárska dielňa,” začal, „je tak?”

„Áno, prosím.”

„Páči sa vám robota?”

„Áno, prosím.”

Roztvoril na písacom stole obal na spisy a poprehŕňal sa v akýchsi papieroch. „Ste tu, počkajme, ako dlho?”

„Päť rokov.”

„Čosi vyše,” opravil ma.

„Áno, prosím.”

„Máte čistý záznam, všetka česť. Ako vidím, nijaká poznámka.” Pozrel na mňa. „Človek s vašimi životnými skúsenosťami...” akoby zabudol, čo chcel povedať. Chvíľu sedel a čistil si nechty spinkou na papier. „Totiž, musí tu byť dáka zaujímavejšia práca než v stolárskej dielni.”

Keď sme ten večer ležali v tme na pričniach, Oskar sa spýtal: „Čo bolo u Ditchera?”

„Nič. Iba ma trochu pohladkal, nič viac.”

„Ako to myslíš?”

„Pochválil ma, že som dobrý väzeň. A vraj by som mal dostať namiesto stolárčiny nejakú lepšiu robotu.”

„Šľaka. Ak ty si vzorný trestanec, potom ja som Panenka Mária.”

„Ako vravím. To mi povedal.”

„Možno je zažiadaný za tvojím telom.”

„Pochybujem.”

„Keď ho najbližšie navštíviš, povedz mu, že si v cele s päťdesiatpäťročným kamošom, ktorý má chlpaté nohy a je skrz-naskrz nemorálny...”

„Poviem.”

„... ak budú udeľovať hocijaké výhody, postavím sa do radu.”

3

Bowkamp o pár dní opäť prišiel po mňa. Prikázal: „Vezmi si náradie!” Hodil som zopár nástrojov do tašky, dal som si ju na plece a šliapal za ním do Ditcherovej kancelárie. Kým Bowkamp vošiel, upozornil ma: „Tašku s náradím nechaj tu na chodbe.”

Ditcher ma tentoraz nevyzval, aby som si sadol.

„V zasadačke na konci chodby potrebujeme police, je to práca na niekoľko dní.”

„Áno, prosím.”

„Vždy keď po vás pošlem, zoberte si náradie.”

„Áno, prosím.”

Ditcher sa obrátil k Bowkampovi. „Chod'te odomknúť zasadačku a zaveďte ta pána Tagga. Povedzte mu, že o chvíľočku prídeme za ním.”

Keď zástupca odišiel, Ditcher mi oznámil: „Pán Tagge je zvonku. Chce sa s vami pohovárať. Je možné, že sa s vami bude musieť pohovárať viac ráz.”

„Áno, prosím.”

Vstal a zostal stáť za písacím stolom. „Dostal som presné smernice. Ide o niečo, čo musíte vykonať. A nikomu o tom nepoviete ani slovo. Najmä Spiventonovi. Ak otvoríte zobák, budete mať po chlebe. Jasné?”

„Áno, prosím.”

„Kedykoľvek vás dám priviesť hore, vždy budete robiť police. Keby náhodou niekto núral...”

„Áno, prosím.”

4

Muž, ktorý čakal v zasadačke, vyzeral ako viceprezident niektorej newyorskej banky. Mal tmavý oblek, bielu košeľu, pásikavú kravatu, uhladené riedke sivé vlasy sčesané dozadu, bol vyholený a na nose mu sedeli veľké okuliare.

Ditcher sa pokúsil vystupovať šéfovský, ale hlas ho prezradil. Znel piskľavo a nervózne.

„Pán Tagge, toto je Roy Tucker.”

Tagge vstal, bol ležérny, silný, nenútený, pokojný a sebaistý. Podal mi ruku. „Teší ma, pán Tucker. Som Marvin Tagge.” Pokývol na stoličku. Keď som zaváhal, dodal: „Sadnite si, prosím. Nejde o nijaký nátlak. Iba si chvíľu pohovoríme.” Obrátil sa k Ditcherovi a povedal: „Ďakujem, pán správca.” Ditcher odišiel a zatvoril za sebou dvere.

Tagge mi ponúkol cigaretu, sám si zapálil a sadol si oproti mne za stôl.

„Tak teda,” začal. „Nebudeme márneť čas. Zastupujem skupinu ľudí, ktorí sa zaujímajú o vašu situáciu. Chcé vám pomôcť, ak sa bude dať. Ako sa vám to pozdáva?”

„Máte na mysli podmienené prepustenie?”

„Nie. S tou stránkou veci nemám nič spoločné. Navyše, ako viem, rozsudok nad vami znel celkom jednoznačne. Podmienené prepustenie neprichádza do úvahy, pokým si neodsedíte dvadsať rokov.”

Vstal a podišiel k oknu. „Poviem vám to takto. Som presvedčený, že ak sa všetko vyvinie priaznivo, budeme vám vedieť pomôcť. Ešte vám nemôžem povedať nič podrobnejšie. Musím vás požiadať, aby ste tomu dôverovali. Aby ste mne dôverovali. Neskôr vám budem môcť povedať viac.”

„Aby sme boli načistom. Chcete mi pomôcť a nič za to odo mňa nežiadate. Je tak?”

Tagge sa usmial. „Nie, tak to nie je. Niečo za to rozhodne budeme požadovať.”

„Napríklad? Posedím si tu ešte aspoň pätnásť rokov. Budem stavať police, alebo vám urobím peknú doštičku na krájanie chleba. A to je zhruba všetko.”

„Nie tak unáhlene, pán Tucker. Nie sme si ešte stopercentne istí, či ste náš typ. Preto som si prišiel s vami pohovoriť. Až my budeme vedieť, na čom sme, dozviete sa to aj vy. Potom sa môžete rozhodnúť.”

„Akú úlohu v tom hrá Ditcher?”

„Nijakú. Týka sa to iba vás a mňa.”

„To značí, že ak niečo budete chcieť, poviete to Ditcherovi a on...”

„Presne tak.”

„Výborne,” prikývol som. „Nech ma teda preložia z osobitne prísne stráženého oddelenia.”

„Dobre.”

„A aj môjho kamoša Spiventona. Aj jeho stade vytiahnite.”

„Dobre,” sľúbil. Vstal som a odsunul som stoličku. Zadíval som sa naňho. „Váženy, neviem síce, kto ste, ale tak sa mi vidí, že ma riadne baláchate.”

Tagge sa opäť usmial. „Nie, nebalácham. Uvidíte.”

5

To popoludnie preložili Spiventona a mňa z osobitne prísne stráženého oddelenia do cely so sprchou, záchodom a posteľami, na ktorých sa dalo spať.

„Ako si to zaonačil?” spýtal sa Oskar.

„Nič som nezaonačil.”

„Správca si jednoducho povedal, že sme cenní chlapci, a preto nám urobil láskavosť.”

„Viem iba to, čo povedal Bowkamp. Slušne sa správame, tak...”

„Nijaké tak. Tak to nechodí. V base neexistuje nijaký odmeňovací systém. Tu len berú, nič však nedajú. Tak to tu nechodí...”

„Zrejme chodí. Sme tu.”

„Práve o to mi ide. To je ako hranaté vajce. Možno si to vysvetliť iba tak, že to voľajako súvisí s tými tvojimi dvoma výletmi do Ditcherovej kancelárie.”

„Veď som ti povedal. Bol som tam...”

„Viem. Stávať police.”

„Tak je.”

„Tak to nie je,” odvrkol. Potom sa zaceril. „Ale ja sa nevzpieram. Čokoľvek robíš, len pokračuj. Možno najbližšie dostaneme farebný televízor a zopár osemnásťročných pipiek. Každý večer budeme pozerat' basketbalové zápasy a pelešiť sa so ženskými...”

6

Tagge sa uvelebil na stoličke a zapálil si cigaretu.

„Tak teda. Trochu sme pokročili. Overili ste si, že splním, čo sľúbim.”

„Viem, že ste ma vytiahli z osobitne prísne stráženého oddelenia.”

„Správne. Tak pokračujme.” Otvoril zips na plochej koženej aktovke,

vybral obal na spisy a roztvoril ho pred sebou na stole. „Potrebujeme človeka. Nazdávame sa, že vy ste súci. Najprv sa o tom musím presvedčiť sám, a potom musím presvedčiť svojich ľudí.”

„A kto presvedčí mňa?”

Zaceril sa, vybral z vrecka okuliare a založil si ich. „To pôjde ľahko. Každý vie, že vonku je lepšie než vo väzení.”

„Vari je o tom reč?”

„O tom je reč.” Pozrel na mňa ponad okuliare. „Ako vidím, už vás to zaujíma.”

„Správne.”

Pozrel do obalu a presunul zopár stránok. „Prečítam vám, čo tu o vás máme. Niektoré podrobnosti vynechám. Iba dôležité údaje. Ak ma neopravíte, budem predpokladať, že to, čo tu mám, súhlasí.”

Pozeral som naňho a pokúšal som sa odhadnúť, do čoho sa púšťam. A keď sa do toho pustím, ako sa z toho vymocem. Povedal som si, že to je celkom jednoduché. Môžem sa z toho vymotať, kedy sa mi zachce. Jednoducho vstanem zo stoličky, vyjdem z miestnosti a vrátim sa do stolárskej dielne. Nazad do osobitne prísne stráženého oddelenia a prinajmenšom pätnásť rokov prežijem medzi stružlinami, pilinami a revom mašín.

„Ešte dačo,” prerušil moje myšlienky Tagge, „nepokladajte to za vyhrážku... ako viem, Ditcher vás upozornil, že tieto rozhovory musia zostať v tajnosti.”

„Nepovedal to presne tak. Uložil mi, aby som držal zobák, lebo budem mať po chlebe.”

Tagge prikývol a pokračoval: „Ak skrsne čo len podozrenie, že sa niečo vyzradilo, všetko zarazíme. Dostaneme vás do takej situácie, že nebudete môcť dať nikomu na vedomie to, čo ste počuli. Ditcher i ja poprieme, že som tu vôbec bol. Chápete?”

„Pochopil som to hneď na začiatku.”

„Výborne. Tak pokračujme.” Napravil si okuliare a začal čítať: „Roy Tucker. Narodený 27. januára 1942 v Underhille, v Západnej Virgínii. Rodičia zomreli. Sestra Enid žije v Toronte. Ako sa dostala do Kanady?”

„Jej manžel nechcel ísť do Vietnamu dať sa dokaličiť, a preto zmizol do Kanady. Sestra odišla s ním.”

„Udržiavate s nimi styk?”

„Nie. S nikým neudržiavam styk.”

„Ani so sestrou?”

„Predovšetkým s ňou.”

„Prečo?” spýtal sa.

„Lebo jej manžel mi pil krv. V živote urobil jedinú múdru vec, totiž to, že sa vyzul z vojenčiny. Odkedy začal chodiť s Enid, ustavične jej hučal, že má naničhodného brata. A ona mu verí. Vyžijem aj bez nich. Švagor sa zrejme v Toronte dakomu podlizuje a zarába asi desaťtisíc dolárov ročne. Enid je tučná ako krava, dozaista už majú pol tucta dečiek, nech ich čert vezme!”

„To, že ste vo väzení... vaša sestra a švagor...”

„Myslíte teraz? Tento trest?”

„Áno.”

„Tuším, že aj to tu zohralo úlohu. Napísala mi ufnukaný poondiaty list, vraj nechce, aby sa jej detičky dozvedeli, že majú uja kriminálnika. Asi v tom zmysle. Začalo sa to však už dávno. Od svojich pätnástich rokov som bol každú chvíľu v base. Všetko máte v tom obale. Mama zomrela, keď som mal dvanásť rokov. Enid sa odsťahovala k tete do Ohia. Otec zdúchol s istou babou do Bluefieldu. A ja som začal všetkým ukazovať, že som tvrdý chlap. Ukradol som, čo mi len prišlo pod ruku, opíjal som sa, ruval som sa, mal som na svedomí aj vlámania. Čo len chcete. Z ôsmich rokov som bol dokopy na slobode iba rok a dva mesiace. Sestra so švagrom si preto povedali, že im bude bezo mňa lepšie.”

„Povedali ste, že váš švagor urobil iba jedinú múdru vec, totiž, že sa vyzul z armády. Keď tak zmýšľate, prečo ste sa vy prihlásili?”

„Nemal som v tom smere veľký výber. Vo Wheelingu ma zbalili pre ozbrojený prepád a sudca mi dal dve možnosti. Buď tri roky v armáde, alebo tri roky vo väzení. Vybral som si teda armádu. Keby som sa mal rozhodnúť znovu, šiel by som do basy.”

Tagge sa na mňa chvíľu mlčky zahľadel. Potom zasa pozrel do obalu. „Z vášho záznamu sa čosi také nedá vyčítať. Vrcholne disciplinovaný, značne uvedomelý, najlepší strelec v jednotke, v priebehu dvoch rokov povýšený z vojaka na seržanta, tri vyznamenania...”

„Prijal som pravidlá hry. V tom sa vyznám. Zbadám, keď ma niekto zatisne do kúta. Ak treba, prijmem hocaké pravidlá hry.”

„Tu sa píše, že ste boli vážne zranený...”

„Dostal som zásah do zadku, ak to pokladáte za vážne zranenie. Niekoľkonásobná lacerácia glutea maxima. Tak znela lekárska diagnóza. Na dekréte k vyznamenaniu Purpurovým srdcom to pôsobí impozantné, no nebolo to také vážne. Viem si predstaviť, že ma to mohlo trafiť aj inde, kde by to bolo oveľa horšie.”

„Keď vás prepustili z nemocnice, mali ste možnosť vrátiť sa do civilu. Ale vy ste odmietli.”

„Šľaka som odmietol! Tak mi to napísali do papierov, no v skutočnosti to tak nebolo. Poslali ma do nemocnice v Japonsku, a istý tamojší doktor si uzmyslel, že zo mňa urobí človeka. Volal sa major Applegate. Riadne mi pomútil mozog, nemôžem však povedať, že mi bol nesympatický. Bol to mladý chlapík, čosi vyše tridsaťročný, bohovský doktor. A mal v sebe akúsi misionársku krv. Skalopevné si zaumienil, že ma zachráni pred zločineckou existenciou... Keď sa mi teda rana zahojila natoľko, že som vládol sedieť bez nafukovacieho kolesa, Applegate to zaonačil tak, že ma neposlali do civilu, ale nechali ma v nemocnici ako ošetrovateľa. Vyzeralo to, akoby som bol dobrovoľne dosluhoval turnus. V nemocnici sa teda všetci ku mne správali ako k poondiatemu hrdinovi. Dokonca o mne písali v novinách, ktoré vydávali v rehabilitačnom stredisku. A ja som to žral. Applegate mi načisto pomútil hlavu, naostatok som si vážne myslel, že sa viem zmeniť a som schopný robiť čosi iné, ako sedieť v base. Tých posledných osem mesiacov prezenčnej služby som sa šiel roztrhať. Každý druhý deň som si v nemocnici brával dvojité smeny. Naozaj ma to chytilo. A Applegate nado mnou kvokal ako sliepka. Medzitým si totiž vzal do hlavy, že mi nielen spasí dušu, ale že zo mňa urobí doktora. Ako vravím, pomaly som tomu uveril. Vyrútil som sa z toho demobilizačného strediska ako býk z nákladného vozňa. Mal som dvadsaťšesť rokov a svet som mal v hrsti. Aspoň som si to namýšľal. No nevyšlo to.”

„Čo sa stalo?”

„Ved' viete, čo sa stalo. Všetko je v tom spise...”

7

Ten večer som stál v rade na jedlo za Oskarom a za nami šli dvaja chlapíci zo susednej cely: ten pankhart Harley, kolohnát s hrudníkom ako sud, a plavovlasý chalan, ktorého volali Nebraska.

Harley začal papuľovať. Zapáral do Oskara a do mňa odvtedy, čo nás preložili z osobitne prísne stráženého oddelenia. V jednom kuse mrmlal, a hoci som nezachytil každé slovo, zmysel som predsa pochopil. Za sebou som znova začul jeho chrapľavý, chlipný šepot:

„...náramný sekáč... ohromný stolár... strašný oplan... osobitne prísne strážený... s týmhore je náramný kamarát... údajne sa ondejú v správцovej kancelárii... chce si v správцovej kancelárii vyondiať predčasné prepustenie...”

Zvrtol som sa, schmatol som ho za košeľu a ucho, otočil som si ho k sebe a tresol mu hlavu o betónový múr. Keď sa ku mne obrátil s vystretými rukami, aby ma schmatol, tuho som ho kopol do rozkroku, a keď sa zohol, kopol som ho dva razy do tváre.

Odviedli nás do cely bez večere. Keď zabuchli dvere, Oskar sa spýtal: „Čo ťa to pochytilo?”

„Nič.”

„Nič? To ti je nič?”

„Mal som hnusné popoludnie. Nevládal som počúvať toho papuľnatého pankharta.”

„O čo sa stavíš, že nás zasa preložia nazad?”

„Prečo teba? Vykonal si dačo?”

„Vari nie? Čo myslíš, kto mlátil Nebrasku, kým si sa ty venoval jeho frajerke?”

„Vždy si sa chvastal, že si priveľký fiškus na to, aby si sa bil.”

„Veď aj som. Nemohol som tam však iba stáť a pozeráť, ako ta hlušia...”

8

Bol som s Oskarom v cele už dva roky, a iba potom mi rozprával čosi o sebe. Jedného dňa sa rozhovoril.

„Istotne si už počul, že dakto sa narodí so striebornou lyžičkou v ústach, ja som mal v ústach slaná tyčinku. Tatko mal totiž v New Yorku

na Columbia avenue talianske lahôdkárstvo. Vtedy to bola skvelá štvrť. Zopár ohromných pracháčov, kopa ako-tak zámožných ľudí a ešte viac bolo takých, čo sa akurát držali nad vodou. A všetci radi jedli. Tatkovi sa teda vodilo celkom slušne. Ešte stále cítim vôňu toho krámu. Dvadsať druhov salámy, štyridsať druhov syra, domáce pečivo, papriky na šnúrke a nakladané uhorky v sude.

Celá rodina pracovala. Keď som nebol v škole, bol som v obchodíku. A sestra Ada bola vzadu s mamkou, pripravovali šaláty, pečivo, predjedlá, čo si len zákazníci želali.

Tatko sa držal zásady, že keď je človek svojím živobytím odkázaný na iných, musí im dať to, čo si žiadajú. »Keď sa zákazník niečo spýta,« vravел, »existuje iba jediná odpoveď: áno, prosím. Slúžime verejnosti, a ak nebudeme slúžiť, ako sa patrí, nájde sa niekto iný.« A rovnako zmýšľal o škole. »Tvoja sestra je iný prípad. Vydá sa a bude mať rodinu. Ale ty sa musíš kadečo naučiť, aby si sa vyšvihol. Keď učiteľ hovorí, počúvaj. Vonkoncom nie je dôležité, či ti je príjemný, alebo nie, podstatné je to, že vie čosi, čo ty nevieš, a si tam na to, aby si sa dozvedel, čo to je.«

Tak som počúval. Bifľoval som sa a popritom som drel ako kôň v obchode.

Národné hospodárstvo... »To treba študovať,« vyhlásil otec. »Nauč sa, ako treba narábať s peniazmi. A ako to chodí v podnikaní. Tak sa človek vyšvihne.« Tak som študoval. Býval som doma, pracoval som v obchode a chodil na vysokú školu...

V lete roku 1942 som skončil školu a hneď som sa prihlásil do námornej pechoty. Otec neraz zdôraznil, že muž musí bojovať za vlasť. A veru som bojoval, celé tri poondiate roky. Keď ma demobilizovali, cítil som sa ako starec.

Vrátil som sa do New Yorku, a kým som sa zbadal, študoval som na Kolumbijskej univerzite a zároveň pracoval v otcovom kráme. Oženil som sa, vzal som si Talianku, ktorú som poznal od svojich šiestich rokov, o dva roky sme mali dve deti. Neskôr som začal vyučovať ekonómiu na strednej škole na Westend avenue, a po večeroch a sobotách som pracoval v tom prekliatom obchode.

Trčal som tam takmer pätnásť rokov. Vydržal som to do roku 1980. Potom som jedného pekného letného večera, asi týždeň po mojich

štyridsiatych narodeninách odložil zásteru, vzal z pokladnice tristo dolárov, vyšiel z obchodu, sadol do taxíka a zaviezol sa na autobusovú stanicu na Ôsmej avenue. Nasadol som na prvý autobus, čo šiel na Západ, a už som sa nevrátil.”

„Kde si sa táral?”

„Všelikde. Prešiel som Ameriku krížom-krážom ale poväčšine som bol na Západe. Páčilo sa mi tam... Vyhýbal som sa veľkým mestám. Vyše päťdesiatistícové mesto mi už bolo priveľké. Keď som potreboval peniaze, našiel som si nejakú robotu a niekoľko týždňov som pracoval. A opäť som flámoval. Slopal som, pelešil sa, vymlátil každého, kto mi prišiel pre niečo pod ruku. A keď sa peniaze minuli, zasa som si našiel prácu, chvíľu som robil a opäť zdúchol. O pár rokov som natrafil na dvoch bývalých trestancov A ti sa ma ujali, vyškolili ma. Odvtedy som už vôbec nepracoval. Keď sa nám peniaze minuli, ošklbali sme zopár opilcov, alebo sme prepadli benzínové čerpadlo...

Tak to šlo dookola. Až jednej noci, keď som vykrádal benzínové čerpadlo v Kansase, vyhúkol spoza rohu akýsi chumaj s puškou, nuž som ho odbachol. Od tej chvíle som bol stále na úteku a iba zabíjal. Akéhosi chlapíka v Saline, policajta v Iowe...

Napokon som sa musel zdekovať vo veľkomeste, tam sa mi to videlo bezpečné. Utiahol som sa teda do Chicaga, našiel som si fešnú dámičku a na pár týždňov som zmizol. No jedného dňa ma moja frajerka udala. Dodnes neviem, prečo. Raz v noci, bol som práve riadne opitý, dovalili sa policajti a zbalili ma.

Štát Iowa si ma vyžiadala, nuž ma poslali do Fort Dodge kde ma postavili pred súd. Len čo ma tam zabasli, prikvitla tá baba z Chicaga, tá istá, čo ma udala, aj s tromi či štyrmi gorilami z Gary, a pomohla mi ujsť.

Na pár mesiacov sme zaliezli, ja, tá ženská a jej kamoši, do istého zapadákov v Južnej Dakote. Keď sme peniaze minuli, pustili sme sa opäť na Východ pohľadať voľajaké banky, čo by sa dali vylúpiť...

Našli sme si všakové banky.

V Mattoone a Sterlingu, v štáte Illinois v Greeneastle v Indiane. Potom sme sa dovolili do Logansportu v štáte Indiana, a tam sme pohoreli. Ktosi stlačil gombík na poplašnom zariadení, bankové stráže začali strieľať a vypuklo hotové peklo. Ale jednako sme sa prestrieľali

von a hybaj k autu.

Bezmála sa nám to podarilo. Akýsi policajt, voľajaký gadžo, nás však zneškodnil. Vyšiel výt'ahom na strechu susednej administratívnej budovy, čupol si tam s puškou, a keď sme bežali z banky k autu, ostreľoval nás ako zajace. A vedel strieľať! Štyri výstrely, štyri zásahy. Len ja som zostal nažive.

Porota sa radila asi tridsať sekúnd. A sudca vyniesol rozsudok asi za desať sekúnd. A predsa si ešte našiel čas na kázeň.

„Máte slušnú minulosť, ste vzdelaný a máte úctyhodný záznam z vojny. Ako môže taký človek ako vy obrátiť zbraň proti nevinným ľuďom?“ Iba som tam stál so sklopenými očami, tváril som sa ako Ježiš Kristus a dúfal, že obídeme dobre. No v duchu som mu odvetil: Ty pankhart, spýtaj sa hociktorého vojaka! Je to, ako keď padne ženská.” Najt'ažšie je začať, potom to už ide ľahko...

9

Na druhý deň ráno ma pred raňajkami odviekli do Ditcherovej kancelárie, Ditcher chodil za písacím stolom sem a ta, sánky mal zaťaté, tvár bielu ako kus cesta.

„Nechajte väzňa tu,” prikázal dozorcovi. „Počkajte vonku.” Len čo sa dvere zatvorili, vyhrkol: „Vašou vinou máme v ošetrovni chlapa.”

„Výborne. Dúfam, že skape.”

Zháčil sa. Podišiel k stoličke a zviezol sa na ňu.

„Prisámpánubohu,” vzdychol. „Už mám toho dost'...”

Stál som s rukami za chrbtom a hľadel naňho, čakal som, kedy opäť spustí.

„Pozrite, Tucker, toto nie je normálny priestupok proti disciplíne. Obaja vieme, že nie ste hlupák.” Znova sa odmlčal. Stále som naňho hľadel. Konečne pokračoval: „Kuje sa čosi vážne. Viete to takisto ako aj ja. Viete o tom asi viac než ja.”

Vstal a znovu začal chodiť sem a ta. „Poviem vám pravdu. Nechcem vedieť viac, než už viem. A neviem nič. Rozumiete? Dobre si zapamätajte, že som vám to povedal. Nemám potuchy, čo sa robí. Ale viem, že to je dôležité. A ak to vašou vinou vybuchne, budeme mať obaja po chlebe. Viete, ako to myslím?”

„Nie, prosím.”

„Myslím to tak, že musíte zachovať rozvahu. Správajte sa nenápadne. Päť rokov ste tu nespôsobili nijaké mrzutosti. Tak, prekristapána, nezačínajte práve teraz...!

„Keď vravíte, že sa chystá čosi dôležité, hovoríte o pánu Taggovi? Je tak?”

„To som nepovedal. Nepodkladajte mi čosi. Ani jeho meno som nespomenul. Pokiaľ ide o mňa, kým ste v tej zasadačke, robíte police. Ak tam s vami niekto je, vôbec o tom neviem. A ani nechcem vedieť.”

„Vy ste ma však k nemu zaviedli. Tak som ho predsa spoznal.”

„Dobre. Zaviedol som vás ta. Ale to je všetko. Inak o ničom neviem.” Opäť sa niekoľko ráz prešiel. O chvíľu dodal: „Neprezradte Taggovi, čo som povedal.” Zastal a pozrel na mňa. „Viete, ako to myslím?”

„Asi áno.”

„Mám tu isté povinnosti. Nechcem, aby mi to prerástlo cez hlavu. Nechcem, aby ma niekto poondial, chápete?!”

10

Keď toho dňa po obede prišiel po mňa dozorca, vzal som náradie a odpochodoval do zasadačky, Tagge tam už čakal.

„Ohromne ste rozčúlili Ditchera,” začal, keď som si sadol.

„Čosi ho rozčúlilo.”

„Už je to v poriadku,” pokračoval Tagge. „Pohovoril som si s ním, upokojil sa...” Roztvoril obal na spisy, ktorý mal pred sebou a založil si okuliare. „Mám zopár otázok ohľadne vášho procesu.”

„Veľa sa o ňom nedá povedať. Obvinili ma z vraždy, porota bola tej mienky, že vinu mi dokázali, a odsúdili ma.”

„Aj vašu ženu odsúdili?”

„Aj ju. Vyhlásili, že je spolupáchateľka. Pred činom alebo po čine. Nevedeli sa dohodnúť. Tak jej pre istotu dali päť rokov.”

„Proces bol v štáte Indiana?”

„Správne. V Indianapolise.”

„Bývali ste tam?”

„Nie. Býval som v Chicagu. Ale ten chlapík zomrel v moteli pri indianapoliskom letisku. Tam som ho údajne zabil.”

„Vráťme sa na okamih k vašej manželke. Pokiaľ viem, už ju

prepustili z väzenia.”

„Správne.”

„Viete, kde je?”

„Nie.”

„Prečo?” spýtal sa.

„Nie sme v styku.”

„Má to nejakú príčinu?”

„Aký by to malo zmysel? Načo jej mám stáť v ceste? Ona je vonku a ja za mrežami. Zostanem tu ešte pätnásť rokov, alebo dovtedy, kým tu nezgegнем.”

„Prečo ste sa teda ženili, keď o tom takto zmýšľate?”

„Výborná otázka.”

„Tu sa píše, že ste sa zosobášili v mariánskom okresnom väzení, keď vás oboch odsúdili.”

„Správne.”

„A teraz nevíete, kde je?”

„Nie. Ona však vie, kde som ja. Nie je to pre ňu nijaká záhada.”

„Píše vám?”

„Písavala mi. Asi po roku som požiadal chlapa, čo tu má na starosti poštu, aby listy posielal späť. Nevieť teda, či ešte píše, alebo nie. Ako som povedal, nechcem jej stáť v ceste.”

„A keby ste sa dostali von...?”

„Nie som vonku. Ani len nemyslím, že sa dostanem von. Zo dňa na deň... Iba tak sa dá prežiť v tomto hajzli.”

Zadával sa na mňa. Potom nadhodil: „Pokiaľ ide o človeka, ktorého ste zabili...”

„Ja som predsa nepovedal, že som ho zabil. To tvrdil prokurátor.”

„Tak dobre... pokiaľ ide o človeka, pre ktorého zabitie vás odsúdili, o Berta Rigginsa... ako ste ho spoznali?”

„Bol som uňho zamestnaný. Robil som mu vodiča, umýval som a mazal voz, a vôbec, robil som všetko, čo mi prikázal.”

„Páčila sa vám tá robota?”

„Nie veľmi.”

„Bol vám Riggins sympatický?”

„Riggins nebol nikomu sympatický.”

„Tak prečo ste uňho pracovali?”

„Lebo som mal kadečo na rováši. Koľkí bývalí väzni pracujú vo vašej kancelárii?“

Neodvetil. Chvíľu čosi skúmal v spisoch, potom sa spýtal: „Čo sa stalo s doktorom Applegatom? Minule ste vraveli, že vám chcel byť nápomocný pri štúdiu, keď sa vrátite do civilu.“

„Správne. Chcel. No zistil, že zaťal privysoko.“

„V akom zmysle?“

„Nuž, po prvé, mal som už dvadsaťšesť rokov. Po druhé, vychodil som iba jednu triedu strednej školy. A po tretie, mal som v trestnom registri záznamov ako maku. Applegate sa to dozvedel, až keď si ma došikoval k sebe do Chicaga, presnejšie do Oakland Parku v západnej časti Chicaga. Povedal som si, že mu radšej všetko vykrámim, aby som mu ušetril dodatočné prekvapenia. Prijal to vcelku slušne, vyhlásil, že to nič nemení na veci. Pobadal som však, že som mu nasadil chrobáka do hlavy. Mal ženu a tri deti a navyše si vzal na krk chlapíka, ktorý mal pred sebou tri roky strednej školy a štyri roky kolégia a až potom mohol vôbec uvažovať o lekárskej fakulte. O peniaze nešlo. Bol zazobaný a jeho manželka tiež. Jednoducho som vytušil, že váha, či si má vziať také bremeno na seba. Vietnam a Japonsko — to bolo jedno. Doma, v Oakland Parku, sa však všetko javilo inak. Raz večer som začul, že v spálni s manželkou o čomsi náramne debatujú. Nerozumel som síce, o čom sa dohadujú, zdalo sa mi, že hovorili o mne.“

Vyčkal som teda pár hodín, kým všetko stíchlo. Vyšiel som z domových dverí a zdúchol. Pár týždňov som trčal v istom všivavom hoteli neďaleko Severnej štvrte, a vtedy som zazrel v novinách Rigginsov inzerát A tak som uňho nastúpil.“

„Priznali ste sa mu, že ste boli v base?“

„Hej, priznal.“

„Neprekážalo mu to?“

„Myslím, že mu to dokonca bolo po chuti. Mal proti mne zbraň.“

„Ako dlho ste uňho pracovali?“

„Asi rok. Do februára šesťdesiateho deviateho, vtedy totiž zomrel.“

„Ako zomrel?“

„Dvadsiateho siedmeho februára popoludní som ho odviezol z Lake Forest do Indianapolisu. Chcel sa údajne stretnúť s akýmsi chlapíkom, ktorý mal ten večer priletieť z Denveru. Asi o piatej sme sa ubytovali v

moteli pri letisku, Riggins mal apartmán na prvom poschodí, ja som mal jednolôžkovú izbu na tej istej chodbe o desať metrov... Oznamil mi, že ma bude potrebovať až ráno, aby som si vraj vzal auto a šiel sa zabaviť. Okolo siedmej som sa teda zaviezol do Indianapolisu, v reštaurácii som sa najedol a šiel som do kina. Keď som sa vrátil do motela, polícia ma zaistila.”

„Tu sa píše, že Riggins zomrel po veľkej morfiovej injekcii.”

„Správne. A vo vrecku mu našli list, adresovaný jeho advokátovi, v ktorom mu napísal, že Thelma a ja ho chceme odpraviť, že cestou z Chicaga som vraj povedal čosi, čo v ňom vyvolalo podozrenie. Mysleli si teda, že majú motív a na tom budovali. Keď predvolali Applegata, dosvedčil, že v Japonsku som sa naučil pichať injekcie. A už to bolo. Stiahli ma z obehu...”

„Vaším advokátom bol Arnold Schnaible? Z Chicaga?”

„Správne.”

„Na čom postavil obhajobu?”

„Tvrdil, že Riggins sa zmámil sám a chcel ma zamočiť.”

„Prečo by to robil?”

„Pretože bol pankhart a vedel, že mám čosi s Thelmou, a pretože aj tak umieral. Všetky vnútornosti mal prežraté rakovinou. Leta by sa tak či tak nebol dožil. Myslel si teda, že ak pôjde on, aspoň sa vyvrší a poondí nás. Pichol si injekciu, niekam zapotrošil striekačku, vrátil sa do svojej izby a zomrel. Taká bola naša obhajoba. Ale porote sa to nepozdávalo. Ani zamak. Schnaible sa oháňal tým, že ak Riggins prišiel do Indianapolisu na schôdzku s nejakým chlapíkom, prečo sa neukázal? A ak som to spáchal ja, prečo som šiel do Indianapolisu na večeru a do kina? Prokurátor tvrdil, že som to urobil preto, aby som si zabezpečil alibi po tom, čo som ho zabil. A porota verila prokurátorovi na slovo.”

„Musíte uznať, ťažko uveriť, že sa ktosi zmárni len preto, aby ublížil inému.”

„Keby ste boli poznali Rigginsa, ľahko by ste tomu uverili.”

Tagge si pripálil cigaretu, zaklonil sa na stoličke a prižmúrenými očami ma pozoroval spoza dymu. Napokon nadhodil: „Pre ten istý delikt vás nemožno odsúdiť dva razy, nijako vám teda neublíži, keď mi povieťte pravdu. Zabili ste Rigginsa, alebo nie?”

„Nie. A keby som ho bol zabil, nie som predsa taký blázon, aby som

vám to vytrúbil.”

„Prečo? Nemôžem vám nijako ublížiť.”

„Možno áno, možno nie. Nepoznám vás, neviem, kto ste, skade ste, kto vás zamestnáva. Ste jednoducho chlapík v tristodolárovom obleku, ktorý sa vystatuje, že mi pomôže. Uverím, až uvidím. Potrebujem iba jedinú pomoc, dostať sa z tejto diery. Ak nehovoríme o tom, tak s vami daromne márnim čas.”

„Presne o tom hovorím.”

„Nie, nehovoríte. Vyťahujete kadejaké somariny, čo sú už dávno pochované. V mojom prípade sa nevynorili nijaké nové dôkazy. Viem to. Omilostenie neprichádza do úvahy. Dostal by som sa stadiaľto len zázrakom. Ste azda špecialista na zázraky?”

„Nie. No dosiaľ sa mi vždy podarilo dotiahnuť veci do konca.”

„Ako som povedal, uverím, až uvidím.”

11

Tej noci som ležal na prični a nemohol som zaspať. Svetlá už dávno pozhasínali. Všetko vo mne pomaly ožívalo, celé časti mojej bytosti, ktoré som zatvoril, zaklíncoval, zabetónoval. Po piatich rokoch som si po prvý raz dovolil rozmýšľať o inom živote, o nádeji na čosi lepšie. Pripustil som, že za múrmi väzenia je svet, a začal som si predstavovať, že som jeho súčasťou.

Nebolo v tom zamak logiky. Nenachádzal som nijaký zmysel v Taggovej prítomnosti, v jeho slovách a hmlistých sľuboch. Tagge predsa existuje! Sleduje voľajaký zámer, nech je hocaký, a ja podľa všetkého v ňom hrám istú úlohu...

A to, čo odo mňa chce, alebo čo si odo mňa sľubuje, sa musí odohrať za väzenskými múrmi. Najprv ma musí dostať von a len potom ma bude môcť na niečo použiť.

Bola to síce chatrná nádej, no predsa som ju mal...

Zelektrizovala ma, otvorila mi myseľ a pamäť, nedala mi zaspať, cível som na tiene, čo vrhali nočné svetlá na povalu.

V hlave sa mi vyrojili všetky podrobnosti všedného života vonku, niektoré mi zostali v pamäti, niektoré som si vyfantazíroval. Bola to séria načisto sebeckých obrazov, v ktorých som vystupoval iba ja, prechádzal som sa, vozil sa, pil vodu, dýchal vzduch, pokojne spal na

širokej čistej posteli...

Jedol som pri stánkoch párky, vysedával v džínsoch na baseballových zápasoch, túlal sa v parkoch, pristavoval taxíky, vozil sa autobusmi, vlakmi, kupoval si letenky a nasadal do lietadiel, sedel som v kinách, pil pivo, vozil sa autom po odlahlych cestách, objednával si jedlá v reštauráciách, kde boli na stoloch obrusy, čítal v parku na lavičke noviny, nakupoval jedlo v potravinárskych samoobsluhách, spával v čistej pyžame, dlho stál pod horúcou sprchou, tisíc ráz som sa dal holiť a strihať si vlasy vo vysvietených salónoch, kde všetko rozvoniavalo...

Nevedel som sa dočkať najbližšieho stretnutia s Taggom, dychtil som mu povedať to, čo chcel počuť. Dovolil som si prijať odmenu a snívajť o odškodnom. Ak sa bude dať, musím to urýchlieť. Kým som ležal v tme, v duchu som si pripravil, čo mu poviem: Nech ide o hocičo, nech odo mňa chcete čokoľvek, nech musím dať čokoľvek za to, aby som mohol žiť vonku, prijímam. Nezapochybujem, necúvnem. Prekristapána, už bolo dosť rečí, pusťme sa do toho...!

12

O týždeň ma zasa odviekli na správu. Prišiel po mňa dozorca Feaster, starý buldog s tvrdým pohľadom.

„A čo náradie?“ spýtal som sa.

„Už je tam. Bowkamp ho poslal zo stolárskej dielne.“

Bowkamp na mňa čakal v zasadačke, tváril sa kyslo a chladne, nasadil strohý, úradný tón. „Tie police treba postaviť čím prv. Nijaké flákanie! Na celej stene, od dlážky po povalu.“ Ukázal na úzku stenu za konferenčným stolom. „A to isté pri tamtej stene.“

Feaster sedel so mnou celý deň, fajčil cigary, cmukal a pozoroval ma pri práci. Píliť som, hoblíval a obrusoval, pracoval som vytrvale, no nestrhal som sa. A čakal som, kedy sa zjaví Tagge. Ale neprišiel. Ani piaty deň, keď som postavil poslednú policu.

13

V noci som nemohol zaspať. Predstavil som si už všetko, čo budem robiť vonku. Teraz som videl iba Thelmu, stále som myslel na ňu...

Nasťahovala sa ku mne do tmy a ožila, bola taká skutočná, že som ju počul a dotýkal sa jej.

Bola odo mňa o šesť rokov mladšia. Keď som ju spoznal, mala iba dvadsať. Takmer tri roky bola Rigginsovou ženou, vydala sa sedemnásťročná. Pochádzala z hôr ako ja, prišla do Chicaga s príbuznými zo Severnej Karolíny. Bola chyžnou v akomsi dome v Lake Forest, a tam ju zazrel Riggins. Najprv ju zamestnal, čoskoro ju zviedol a napokon sa s ňou oženil.

Nerozumeli si. Ale Thelma pochádzala z prostredia, kde sa ľudia jej druhu nevzpierajú ľuďom Rigginsovho druhu. Keď som uňho nastúpil, ani ja som si s ním nerozumel. Riggins vedel človeku vytmaviť, že sa všetko urobí tak, ako on chce. Každý sa buď podvolil, alebo sa mohol obesiť. Zastránil Thelmu i mňa...

Thelma ho nepodviedla zámerne a ja som nevyhľadával pletky s manželkou iného, nieto s jeho, no Riggins nás zahnal k sebe bez toho, že by to bol vedel.

Ľutovali sme na navzájom a z toho vyplynulo všetko, čo sa odohralo ďalej... Usilovali sme sa to tajiť, no nedarilo sa nám to, najmä Thelme.

Napokon sa mu prizнала, povedala mu, že ho chce opustiť a odísť so mnou. On si však šiel svojou cestou ako vždy a tváril sa, akoby ju nepočul. Onedlho zišiel zo sveta, ja som putoval do väzenia a Thelma takisto.

Za slobodná sa volala Thelma Chesterová. Muži z jej rodiny stopäťdesiat rokov dolovali uhlie. Keď sa bane v mestečku vyčerpali, rodina sa postupne roztrúsila. Odsťahovali sa, pomreli, skončili vo väzení alebo žili zo sociálnej výpomoci.

Bola drobná a kostnatá, mala hnedé oči a ryšavkasté vlasy, bola ako poškrabok medzi štencami, ktorý zostane štúply, lebo nemá dosť sily ruvať sa o svoj kúsok jedla. A jednako mala v sebe čosi nepoddajné a tuhé. Čosi teplé a nežné...

Keď sme sa k sebe navzájom pripútali, vôbec neprišla do úvahy, že sa jeden druhého vzdá. Taká otázka jej vôbec nezišla na um, dokonca ani po procese, a ani mne, pokým som si neposedel vo väzení a postupne si neuvedomil, ako dlho v ňom zostanem... Čo to znamená pre mňa, a predovšetkým pre ňu...

Napísal som jej. Dlho som si urovnával v hlave, ako to presne

myslím, aby to znelo tak, a nie celkom inak. A hádam to aj tak znelo bezohľadne a chladne, no ináč to nešlo.

Oznámil som jej, že som veľa rozmýšľal, usiloval sa nájsť na kadečo odpoveď, nech som to však rozoberal hocako, zostanem vo väzení takmer do svojej päťdesiatky, ba možno ešte oveľa dlhšie. A že nevidím vonkoncom nijaký zmysel v tom, aby kdesi vysedávala, živila sa poprávaním postelí alebo obsluhovaním v obchode a čakala, kým vyjdem...

Preto Ti už nenapíšem. Žiada sa mi, no nenapíšem: A ani Ty mi nepíš. Viem, že Ťa to veľmi raní a ani mne to nie je príjemné, ale neviem si vymyslieť čosi, čo by Ti tak neublížilo. Až privykneš na túto myšlienku, utrávi sa Ti a budeš si vedieť vybudovať aký-taký život...

Iba tento list. Viac som nenapísal.

A jej listy som nečítal. Okrem toho, ktorým mi odpovedala. Tri roky som ho nosil vo vrecku na košeli, pokým z neho pot nezmyl atrament a papier sa neprešúchal. Ale to som už dávno vedel celý list naspamäť. Aspoň najdôležitejšiu časť, záver:

Neprekvapuje ma, že tak píšeš. Čakala som to. Viem, čo Ti chodí po rozume. A ľúbim Ťa za to, že si mi to napísal. Viem, že máš na mysli moje dobro. Prosím Ťa, nemysli na to! Neodcudzuj sa mi! Vieš, že Ti budem písať, či sa mi ozveš, alebo nie. Aj keď nebudeš čítať moje listy, aj tak Ti ich musím písať. Sú jediným mojím spojom s Tebou a nemôžem sa ich vzdať. Nenútim Ťa, aby si robil niečo, čo nechceš, alebo čo nepokladáš za správne. Nezabúdaj však, že pokiaľ ide o mňa: nič sa nezmení! A nemôžu Ťa tam držať naveky...

Potom mi nepadlo ľahko vracať jej listy. Ale vracal som ich...! A keď ju podmiennečne prepustili a v návštevný deň ma prišla pozrieť do

Hobartu, odmietol som sa s ňou stretnúť. Šesť mesiacov prichádzala vždy, keď mohla, no ja som sa s ňou jakživ nestretol. A konečne prestala chodiť. A ja som prestal na ňu myslieť... Prinútil som sa... Tak ako som sa prinútil nemyslieť na nič, čo je vonku...

Ale teraz ma zrazu premkol šialený, nezmyselný pocit, že sa možno dostanem von. Túžil som vyzvedieť, kde je Thelma. A ako ju nájdem... Opäť vo mne ožila. Po prvý raz v priebehu piatich rokov som ju cítil na posteli vedľa seba, drobnú a teplú, útlu a hladkú ako dieťa. Šepkala a smiala sa, hladkala ma a bozkávala, spala s hlavou pod mojou pazuchou...

Polovicu noci som prebdel, prehrýzal sa dňom, hodinu po hodine som čakal na Tagga. Neprichádzal však. Čakal som, trpel, potil sa. Napokon som sa vzdal. Uvedomil som si, že hra sa skončila. Od samého začiatku to bolo nezmyselné. Kto má takú moc, aby obišiel Ditchera a celý dôsledný väzenský systém a vyviedol ma spoza múrov na vzduch?

A ak niekto takú moc má, prečo by si bol vybral práve mňa? Čo potrebujú, aké majú pohnútky? Čím im môžem poslúžiť, aby sa im oplátila toľká námaha? Na všetky otázky som nachádzal zápornú odpoveď. Prestal som si teda otázky klásť. Iba som dúfal, vzdával sa nádeja a opäť začal dúfať...

14

Tri týždne po tom, čo som naposledy videl Tagga, a týždeň po tom, čo som postavil police v zasadačke, vyleštil ich, Bowkamp znova prišiel po mňa. No Tagga sa tentoraz neukázal.

Pätnásť minút som sedel v zasadačke sám. Potom sa otvorili dvere a vošiel akýsi mladý muž. Bol asi dvadsaťosemročný, mal však takú mäkkú chlapčenskú tvár, že vyzeral mladší. Bol tenký a šľachovitý, strednej postavy, vlasy mal sčesané dozadu, oblek mu padol ako uliaty a v golieri mal gombičky. Pripomínal elegánov z inzerátov. Vystupovanie mal nenútené a uhladené.

Nezvítal sa, ani sa nepredstavil. Sadol si za stôl oproti mne a zašomral: „Nezdržíme sa dlho. Musím si ešte zistiť zopár vecí.”

„Majte ma rád, vážený.” Vstal som a podišiel k dverám. Stisol som kľučku a potiahol, ale dvere nepovalili. Boli zamknuté. Zabúchal som na ne päťou.

„Moment. Čo sa vám porobilo?” Vstal, urobil pár krokov.

„Nič sa mi neporobilo. A čo sa porobilo vám?”

„Hádam bude najlepšie, keď zavolám Ditchera.”

„Nech sa páči. Nech len počuje, čo vám poviem. Celkom sa mi to hodí...”

Zostal stáť a cival na mňa.

„Mňa nezastrašíte,” pokračoval som. „Som už v base a podľa všetkého si ma tu nechajú ešte dlho.”

„Nemienil som vás zastrašiť...”

„Nech vás nemýli to číslo na mojej košeli. Som človek, vy ste pankhart. Nemyslite si, že sa tu jednoducho rozvalíte, zatvárate sa a budete na mňa dorážať otázkami. Došľaka, ani neviem, kto ste. A skade ste... Pre mňa ste nič! Nula!”

Nebolo mu po chuti, čo som mu povedal. Nebol zvyknutý na hulvátstvo. Mal som ho však v hrsti. A videl som mu to na tvári.

„Počujte... mrzí ma, ak som na vás šiel zhurta. Volám sa Ross Pine. Som Marvinov spolupracovník. Tagge je tento týždeň v Mexiku, čas nás tlačí, preto ma požiadal, aby som zašiel za vami.”

Vrátil sa k stoličke. Sadol som si oproti nemu. „To už je lepšie,” precedil som.

„Ako som povedal,” pokračoval, „musíme si ešte zistiť zopár vecí.” Nevzal si na pomoc spisy ako Tagge. Všetko mal v hlave. „Po prvé... ohľadne Vietnamu. Vieme, že ste boli ranený. Ako sa to odohralo? Pri akej akcii?”

„Počas nočnej hliadky. Narazili sme na skupinku Vietnamcov, učupených okolo ohňa, a trochu sme na seba strieľali...”

„Slúžili ste v bojovej jednotke?”

„Správne. Pokým ma nezranili. Potom...”

„O vašej službe v Japonsku už viem.” Z vrecka vytiahol zápisník a voľačo si poznačil. „Približne koľko ráz ste sa dostali do bojovej situácie?”

„Máte na mysli prestrelky?”

„Správne.”

Vtom mi svitlo, ako keď sa začne svetlo. Zrazu som pochopil, čoho sa týkali rozhovory s Taggom, pochopil som, na čo ma potrebujú, a uvedomil som si, čo chcu počuť. „Niekoľko dva razy týždenne. Inokedy

tri razy denne.” Zahľadel som sa naňho, čakal som na ďalšiu otázku, bol som zvedavý, ako ju sformuluje. Pousiloval sa. Vyznela ledabolo, akoby nepripravené:

„Kto nezakúsil vojnu, ustavične si kladie otázku, aké to je, zabiť človeka.”

„Spytujete sa ma, aké to je?”

„Áno. Ak to viete.”

„Veruže viem. Je to, ako keď zapleštíte muchu.”

Keď som to vyriekol, zatváril sa, akoby si chcel čosi poznačiť do zápisníka. Ale zháčil sa. Zamrivil sa na stoličke a nadhodil: „Dá sa to povedať naisto? Totiž, v bojovej situácii...”

„Vždy sa to nedá povedať naisto. Keď však stojíte zoči-voči smrti, keď človeku ide o krk... Vystrelil som vari na dvesto chlapov. Neviem, koľkých som trafil, ale jedno vám poviem: bol som ešte sopliak, keď som dostal pušku do ruky. Na sto krokov trafím veru do ucha.”

Vyčkal som, kým sa mu to uleží v hlave. O chvíľočku som dodal: „O piatich chlapoch viem naisto. Boli tak blízko, že by som ich bol mohol opľuť.”

Sedel, urovnával si v hlave ďalšiu otázku a ja som na ňu čakal.

„Pokiaľ ide o ten zločin, za ktorý vás odsúdili... Pán Tagge vraví, že ste nevinný, že ten človek sa v skutočnosti zmárnil sám.”

„Škoda, že pán Tagge nesedel v porote...”

„To ste mu predsa povedali, nie?”

„Povedal som mu, že tak znela naša obhajoba. Tak to vykreslil môj advokát porote. Porotcovia tomu však neuverili. Vôbec im to nezazlievam.”

Potom som mu oznámil to, čo chcel počuť: „Zabil som Rigginsa, pán Pine. A ešte čosi vám poviem. Keby vstal z mŕtvych, zasa by som ho zabil.”

Zahral som označenými kartami a vyšlo mi to. No v tejto hre jednako udával tón ktosi iný. Pochopil som to. A ktosi iný určil pravidlá. Aj to som pochopil. A záver tejto hry bol vzdialený, viedla k nemu cesta, ktorú som nepoznal. Bolo mi to fuk. Inak mi totiž nezostávalo nič iné, iba trčať pätnásť rokov vo väzení, ňuchať cudzie nohy a moč, počúvať v noci škreky a zízať na steny. Hocičo musí byť lepšie než toto. Hocaké neznáme poslanie, hrozba, či hocaký osamelý skok do tmy musí byť

lepší. Keby na to došlo, dokonca i smrť by bola lepšia.

15

„Netvrdím, že sa mi za mrežami páči, uškrmul sa Oskar. „Ani vonku sa mi nepáčilo. Nepamätám sa, že by sa mi dakedy žiadalo vrátiť sa ta, aj keby som mal možnosť. Niet takého miesta, kam by som sa chcel vrátiť. Jakživ sa mi totiž nepodarilo získať čosi úplné. Tak či onak, vždy sa to voľajako zopsulo. A ešte čosi ti poviem: Myslím, že sa veľmi nelíšim od iných. Došľaka, ľudia poväčšine vôbec nevedia, čo robia. Vlezú do nejakého chomúta: do zamestnania, do manželstva, alebo vôbec do čohosi, čo sa od nich podľa ich mienky očakáva. A pár rokov ťahajú, namýšľajú si, že sa im to páči, nahovárajú si, že sa im to náramne darí, ale sú to somariny. Sú rovnako priškripení ako my. Líšime sa iba tým, že my vieme, že sme vyradení z akcie, kým oni nie. Mám teraz väčší duševný pokoj ako vtedy, keď som krájal salámu, alebo vykrádal banky. I keď tu nie je bohvieaký život, aspoň si s ním viem dať rady.”

Večer toho istého dňa som sa stretol s Pinom. Oskarovi sa mimoriadne rozviazal jazyk, ja som iba sedel v cele a počúval na pol ucha, hlavu som mal plnú zajtrajška, pozajtrajška a všetkých ďalších dní, ktoré som si mienil vykúpiť.

„Jedlo je svinské, no nie horšie než to, čím sa dobrovoľne krmí väčšina ľudí vonku. Polovica ľudí v Amerike by zomrela hladom, keby prestali vyrábať zemiakové lupienky a limonádu. Uvedomuješ si to? Stál si dakedy v potravinovej samoobsluže pri pokladnici a pozrel si sa, čo ľudia kupujú? Samý hnoj. Odnesú si obaly a plechovice za tridsať dolárov a jedla je v nich za tri doláre. Solené a sladené, umele prifarbené a preparované takým množstvom konzervačných prostriedkov, že by z nich celý štát Texas ochorel na rakovinu.”

Dohodli sme sa, že o ženách sa nebudeme zhovárať. „Už to je dosť zlé, keď na ne muž myslí,” vzdychol si Oskar. „A oveľa horšie je, keď ti nejaký chlap opisuje vnady svojej starej, alebo sa rozplýva o oplzlostiach, ktoré zažil... Človeče, práve také podrobnosti sú hotové peklo. Tým sa treba vyhybať...!”

Tak sme sa im vyhýbali. Aspoň sme sa o to usilovali. Ale obaja sme vedeli, že to nebudeme môcť dusiť v sebe. Občas prišla reč na niektorú

ženu alebo ženy, Oskar ich spomenul častejšie než ja, a potom sa vyvrel. A zrejme sa mu potom uľavilo. A možno aj priťažilo. Tak či onak, tentoraz som ho nechal hovoriť.

„Človek si zvykne aj na zápach, na to, že v zime mrzne a v lete sa mu škvarí zadok. O chvíľu už nevnímaš ani dezinfekčný prostriedok, ani prostriedok proti plošticiam... A zvykneš si na život v kutici dvakrát tri metre s chumajom, čo sa večne škrabka, chrápe a má vetry, s dakým slabomyseľným pankhartom... S tým všetkým sa človek voľajako zmieri. Jakživ ti to nebude po chuti, ale zjazvi sa to, na oči si založíš klapky, zaštopl'uješ si uši a vatou si zapcháš nos. Zobudíš sa, vzchopíš sa, naleješ do seba hnusnú kávu, vyfajčíš si cigaretu a krok za krokom sa prešucháš d'alším dňom. Spojíš pár dní, ešte pár pridáš, a máš za sebou týždeň. A kým sa zbadáš, prejde mesiac. Máš síce dojem, že ubehlo šesť rokov, no zatiaľ prešiel iba rok, a ešte stále dýchaš, srdce pumpuje a napokon to nie je také zlé. Zostáva ti už iba deväťdesiatosem rokov...

No jakživ si nezvykneš na to, že nemáš ženskú. Ja si na to aspoň neviem zvyknúť. Nech si čo ako obrním hlavu, vždy sa ta prešmykne nejaká líštička, vrtí sa a myká zadkom. Nečudo, že tu je každý druhý teplý. Poviem ti pravdu, čo ako sa mi hnusila celá tá newyorská komédia, život podľa číslic, pocit, že deň čo deň po troške umieram, jednako si myslím, zo by som nebol odišiel, keby sa mi bola doma ušla štipka vzruchu. Paula bola úbohá a smutná atrapa skutočnej ženy. Mníšky jej tak pomútili hlavu, že sa bez prežehnania ani nevycikala... A radšej by sa bola zmárnila, než by sa bola sama pritúlila. Vážne. Dala si nabaláchať, že súlož je iba na to, aby žena počala. A ak má niekto pritom pôžitok, pápež mu náramne podkúri. Dávala si teda ohromný pozor, aby nemala pôžitok. A po pôrodoch to zaonačila tak, že už ani ja som nemal pôžitok. Ponosovala sa mojej mame i farárovi, týždeň čo týždeň ju bolela hlava a chrbát a mávala nádchu. Naostatok som si ju raz dôkladne obzrel, bola tučná a umrŇaná, vo vlasoch plastické natáčky a župan vláčila po zemi, tak som si povedal, prekristapána, kto je už na teba zvedavý? Odvtedy som ju nechal na pokoji.”

Posadil sa na prični a zapálil si cigaretu.

„Vieš, nerád sa k tomu priznávam, ale bola to takisto moja ako Paulina vina, že to neklapalo. Vôbec som si ju nemal vziať. A jakživ

som nemal odísť z Havaja.

Keď som prišiel na Havajské ostrovy, bol som skutočne neskazený chlapec. Pravda, vyrastal som v New Yorku, občas som si v niektorej tmavej uličke narýchlo zašantil, ale na tie malé orientálne mačky som vonkoncom nebol pripravený. Dve také pipky pracovali v armádnej predajni na našej základni. Dostal som zápal pľúc a mesiac som ležal v nemocnici. No len čo som sa pozviechal a začal trochu chodiť, tie dve ma zbalili. Mali byť neďaleko základne a nasťahovali ma k sebe. Dostal som trojtýždňovú zdravotnú dovolenku, prichodila mi však ako rok. Tie dve mrchy ma tak vzali do parády, že som sa z toho mesiace nevedel spamätať. Vlastne dodnes som sa z toho nespamätal. A to som mal na mysli, keď som hovoril o svojej žene. Aj keby nebola bývala bigotná katolíčka, môj problém by to jednako nebolo vyriešilo. V skutočnosti som za ňou vôbec nebol zažiadaný. Nevedel som zabudnúť na tie dve krpaté miešanky. Čínanky či Japonky, či čo boli. Hocakých päť belošíek vymením za jedinú takú pipku.”

„Počuj ak ešte platí...”

„Viem. Nijaké posteľové náležitosti. Je tak?”

„Tak je.”

16

Pripravil som sa na to, že opäť budem dlho čakať. Musel som sa na to pripraviť. Ak sa Tagge hrá na mačku a myš, nesmiem sa dať dobehnúť. Upokojil som sa teda, vyhladil som si vrásky, ktoré som nosil v hlave a nepokúšal som sa domýšľať to, čo som porozprával Pinovi. A čakal som.

Tri dlhé dni. A tentoraz sedel v zasadačke Tagge. Rozhovoril sa, len čo som si sadol. Vyzeral ostarnutý. Tvár mal popolavú. Nijaké zdvorilosti. Nijaké úsmevy. Usadil sa, akoby sa chystal akciu uzavrieť.

„Tak teda,” začal. „Už sa môžeme pustiť ďalej. O týždeň budete vonku z väzenia. O ďalšie tri dni odídete zo Štátov. Dostanete pas na cudzie meno a na to isté meno dostanete dom aj s kúpnopredajnou zmluvou a v banke budete mať dvestotisíc dolárov. Manželka vás tam bude čakať, a vy Roy Tucker, budete v záujme hladkého chodu veci nebohy. V priebehu mesiaca uskutočníte to, čo od vás chceme. Nič iné sa nebude od vás požadoval. A budete môcť žiť, ako sa vám zapáči.

Očakávame od vás úplné mlčanie. A aspoň päť rokov sa nesmiete vrátiť do Spojených štátov. Potom môžete robiť, čo chcete.”

V hlave sa mi vyrojilo najmenej päťdesiat otázok.

„Ako si predstavujete, že sa stadiaľto dostanem? Nie je to také jednoduché.”

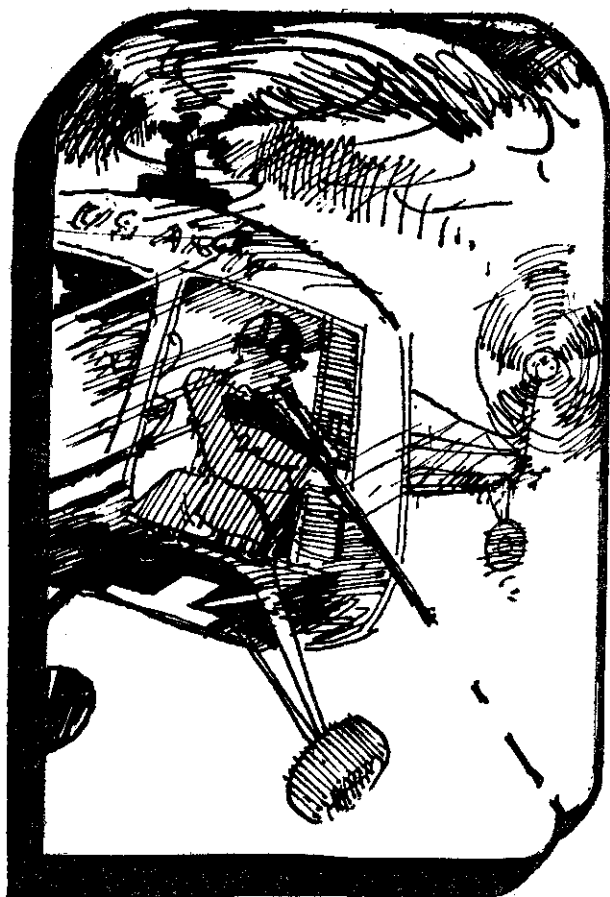
„To je náš problém. Podrobnosti sa dozviete, keď vás najbližšie prídeme pozrieť.”

„Povedali ste, že o týždeň.”

„Správne. V utorok.”

„Pokiaľ ide o moju ženu... neviem, kde je.”

„My vieme, kde je.” Vybral z vrečka obálku, vytriasol z nej hárok papiera a podal mi ho ponad stôl. Bol na ňom naklepaný text bez podpisu.

Milá Thelma,
títo dvaja páni, Marvin Tagge a Ross Pine, sú moji priatelia. Pomôžu nám. Prosím ťa, urob všetko, čo budú chcieť. Čoskoro sa uvidíme...

„Ak to podpíšete, zjednodušíte nám spojenie s vašou manželkou.”

„Prečo sa s ňou musíte spojiť?”

„Do ničoho ju nezatahujeme. Chceme ju len chrániť. Myslíme si, že

jej bude lepšie s vami.”

„Nuž, ja si to nemyslím.” Vrátil som mu list. „Nechcem, aby sa do toho zamiešala.”

„Ako chcete,” odvetil. „Ale ak to nepodpíšete, niekto sfalšuje váš podpis. Perfektne.”

„Aký to má zmysel? Nechápem...”

„Chceme, aby nám dôverovala. Aby šla dobrovoľne. Nechceme, aby ju spovedali policajti či novinári. Chápete?”

„Nie, nechápem. Chcete sa dohodnúť so mnou, nie s mojou manželkou. Ak ju do toho zamočíte, nemám o vec záujem.”

Zahľadel sa na mňa. Potom odvrkol: „Nuž, ako si želáte.” Vsunul obálku do vrecka, „Nemôžeme vás predsa nútiť, aby ste stadiaľto odišli.” Odsunul stoličku od stola. „Nestavili sme iba na jedinú kartu. To ste si akiste domysleli.” Vstal a podišiel k dverám. Neblufoval. Zastavil som ho medzi dverami.

„Moment,” počujte... chcem mať iba istotu, že Thelme nikto neublíži, nevydesí ju...”

Zatvoril dvere a obrátil sa ku mne. „To isté chceme aj my. Preto si myslíme, že jej bude lepšie s vami.”

Vrátil sa k stolu, vybral list a opäť mi ho podal. Zároveň mi podal pero. Podpísal som.

„Nechajte si to pero,” upozornil ma. „Ešte niečo mi podpíšete. Podal mi malý kartotečný lístok. „Napíšte na túto kartu tri razy meno Harry Waldron.”

Poslúchol som a vrátil som mu kartu.

„Na toto meno bude znieť váš pas.” Vytiahol vreckový fotoaparát a šesť ráz si ma rýchlo vyfotografoval. „Potrebujeme naň aj fotografiu.”

„Vo väzenskej rovnosťate?”

„S tým si nelomte hlavu...!”

„Vraveli ste, že pôjdem do zahraničia.”

„Správne.”

„Kam?”

„Dozviete sa, až ta prídete.”

„Tá záležitosť s domom a peniazmi v banke — znie to príjemne, ale ako tomu mám uveriť?”

Znova vstal. „Je to otázka dôvery. Dôverujeme vám, že vykonáte, čo

od vás chceme. Aj vy musíte dôverovať nám. O týždeň budete vonku. Sústreďte sa iba na to.” Keď podišiel k dverám, obrátil sa. „Budúci pondelok vám poviem všetko ostatné, čo ešte treba, A aby tom vám pozdvihol náladu, prinesiem aj vkladnú knižku. A kúpnopredajnú zmluvu na váš dom.”

Keď odišiel, zostal som sedieť, zísal som na police, ktoré som postavil pri náprotivnej stane miestnosti, usiloval som sa všetko pospájať do voľajakej súvislosti, aby som sa v tom vyznal. Nepodarilo sa mi to. Prichodilo mi to, akoby som sa pokúšal poskladať hlavnicu do škatuľky od cigár. A kým som tam sedel a zísal, postupne ma premkol strach. Keď som zaťal sánky, akoby som mal pošinuté zuby.

Bowkamp prišiel po mňa a odviezol ma na strelnicu. Kráčal som pred ním chodbou a nohy sa mi plantali a podlamovali...

17

Do konca toho týždňa tom sa motal ako omámený zver, vylieval som jedlo, náradie mi padalo z ruky, porezal som sa pílkou na palci, lámal som vrtáky, na brúsnych kotúčoch som si oškrel hánky. Musel som sa prisiliť, aby som nevydávil jedlo, nevedel som sa sústrediť, nemohol som spať. Cítil som sa mľandavý, ťarbavý a neistý. Všetko som nosil v sebe. Nikto nič nezbadal. Dokonca aj Oskar na mňa pozerál, akoby som bol presne taký istý ako inokedy.

Bol som vydesený na smrť.

Myšlienka na všetky roky prežité vo väzení ma gniavila, moc ľudí, akými boli Tagge a Pine, ma omračovala.

A akoby sa moja vôľa chcela silou-mocou vystrábiť, v mysli som sa ustavične vracal do Západnej Virgínie, do čias, kým mi zomrela matka a otec sa zosypal, do čias, keď celý svet pozostával z dvadsiatich hektárov pahorkatiny a slnko odmeriavalo čas...

Nemalo to zmysel, systém, ani súvislosť. Bola to séria zmätených a prekrývajúcich sa obrazov, podmaľovaná hlasmi dobytky, mulíc, psov, mačiek a sliepok, ranným kohútím kikiríkaním a škripotom veterného mlyna, v posadí všetko splývalo... Otec sa teperí v gumených čižmách blatom z domu do maštale, v každej ruke nesie vedro. Alebo zapriahla mulice, pripína ich za ohlávky, opatrne si čistí jablko. Šupky a jadrá hádže sliepkam, ostatné si napichuje na nôž a po kúskoch kladie do úst.

Alebo žuje tabak, dlhými krokmi pomaly prechádza od kuchynského stola k zábradliu na zadnej verande a odpľúva močku do prachu naviateho pozdĺž kvetinovej hriadky.

Predstavy otca, vysokého, vychudnutého, hranatého a pomalého, sa zakaždým vynárali prvé. Bola to jeho farma, niesla jeho pečať. Jeho bol dobytok, úroda aj psy. Iba jeho sa báli, len na jeho zahvizdnutie pribehli.

Aj Enid i ja sme boli jeho, ponášali sme sa rečou i chôdzou na jeho príbuzných, vôbec sme sa nepodali na maminých plavovlasých a útlých príbuzných.

Nechet na palci mal rozťatý, rovno uprostred sa ťahal hrubý zabolený šrám, bol to trvalý znak — ako šesťročný som ho pokladal za znak mužnosti. Roky som si obzeral vlastný palec, čakal som, kedy sa už na ňom zjaví tá mrzká i prekrásna jazva.

Otec všetko pokladal za hmotné. Svet pozostáva z vecí, ktorými vedel narábať, spracúvať a formovať podľa svojej potreby. Žil rukami, silnými a hnedými, s hrubou drsnou pokožkou. Všetci sme sa upriamoovali na tie ruky. Stavali, sadili, žali, dojili kravy, stískali pušku, lopatu, rýľ, vidly. Robili kolísky, zliepali hračky, kopali hroby. Viedli, podopierali a trestali, búšili kladivom, píľili, leštili, brúsili a hobl'ovali a v zime, keď nás zaviala, maľovali na nábytok ornamenty.

Tvár mal vyhladenú, akoby vytesanú, nehybnú. Hlas mal tichý a chrapľavý, málo hovoril... Ruky urobili zaňho všetko, i rozprávali. Keď mama zomrela, dva dni štiepal triesky, aj za tmy rúbal a píľil pri lampáši postavenom na vysokom kláte. A o tri týždne mu kosačka odsekla ruku.

Potom sa všetko rýchlo zosypalo. Tej zimy si priviedol z Buckhannonu ženu. Vlasy mala odfarbené, takmer biele, s Enid sme ju volali Bavlnený chochol, hlasom nám vedela rozčesnúť kožu, stiahnuť a zlúpnuť ju z tela. Počas tých zimných mesiacov sedávala s otcom v kuchyni, pili a vadili sa. A na jar farmu predali, aby splatili dlžoby, a odišli spolu do Bluefieldu.

Volala sa Ester. Bola útla, plavovlasá a vcelku rovnako mlkva ako otec. Potichu si nôtila a spievala nad odstredivkou, nad sporákom, nad rumpľou, keď miesila chlieb, čistila fazuľu, zavárala, plietla, šila, plátala, zametala, obrábala záhradu a plela. Keď dakto ochorel, alebo sa cítil ubolený či zronený, vedela byť srdečná, zhovievavá a nežná, ale

podobne ako otec, aj ona všetko vyjadrovala rukami, svojou prítomnosťou, telom. Jej príkazy boli jednoduché: „Roy, potrebujeme drevo na kúrenie,” a jej napomenutia ešte jednoduchšie: „Tak pozor!” Alebo; „Hanbi sa! Hanbi sa, Enid!”

Pri večeri sme sedeli mlčky. Po modlitbe sme si podávali misy a jedli, nikto neprehovoril. Bol to tichý dom a Enid a ja sme boli tiché deti. Rodičia nám dali kadečo, no nástroje na žitie nie. Nijaké slová, zbrane. Enid hľadala istotu, a preto sa vydala za prvého muža, ktorý ju popýtal, a ja som čoskoro putoval do väzenia...

18

V nedeľu, deň predtým, ako mal prísť Tagge, spýtal som sa Oskara: „Zíde ti niekedy na um, že by si sa stadiaľto dostal?”

„Každý deň...”

„Minule si sa totiž tak rozhorlil, že som mal dojem, akoby sa ti tu už páčilo.”

„Šľaka! Zvykám si na tú predstavu. To je všetko. Som tu na doživotie, či na deväťdesiatdeväť rokov, čo je to isté. Ak budem mať šťastie a dožijem sa stovky... To znamená, že mám pred sebou ešte štyridsaťpäť rokov.”

„Prepusťta ťa podmiennečne. Oveľa skôr.”

„Ohromná výhoda...! Nebudem teda storočný, lež sedemdesiatpäťročný. Budem sa šuchtať po uliciach v deravých topánkach a piť lacné víno...”

„A čo takto ujst’?”

„Ako? To sa stáva iba vo filmoch. Len sa poobzeraj okolo seba. Sme ako sardinky v plechovici. Betón, solídna oceľ a na každom rohu dozorcovia.”

„Každú chvíľu voľakto ujde.”

„Isteže. Ale iba vtedy, keď to ktosi, kto je vonku, chce. Ktosi, kto má peniaze, čas a styky. Úteky sa nepritrafia len tak. Treba ich pripraviť. Dozorcovia zbohatnú... A väzeň je zrazu nezvestný. A nikoho to jakživ neprekvapí...”

„Keby ti niekto zvonku pomohol, šiel by si, nie?”

„Môžeš staviť krk, že by som šiel.”

Keď som roztvoril pas, zazrel som svoju fotografiu a meno Harry Waldron. Podľa dátumu pas vystavili pred troma rokmi. Bol ošúchaný, zafúľaný a do polovice potlačený vstupnými a výstupnými pečiatkami, poväčšine stredoamerických krajín.

„Máte vlastnú firmičku, Waldron Imports,” podotkol Pine. „Obchodujete so sanitárnym zariadením a vašim rajónom je Stredná Amerika a Mexiko.”

„Nerobte si starosti, nik sa vás na to nespýta,” dodal Tagge. „Ale treba si to jednoducho zapamätať.” Podal mi ponad stôl zložený doklad. „Tu je kúpnopredajná zmluva, ktorú som vám sľúbil ukázať. Je napísaná po španielsky, majiteľom ste, ako vidíte, vy, Harry Waldron. Zaručujem sa vám, že zmluva ja stopercentne pravá a spoľahlivá.”

„Prečo sú všetky adresy prelepené? Skade sa dozviem, kde je ten dom?”

„Nedozviete sa to,” odvetil Pine. „Ešte nie.”

„A tu je vaša vkladná knižka,” pokračoval Tagge. Na vrchu bol nápis Crédito Nacional, riadok pod ním bol prelepený páskou. Bol na nej vklad 1700 000 čohosi. Aj označenie meny bolo prelepené. „Výmenný kurz je osem a pol k jednej. Je to teda dvestotisíc dolárov, čiže suma, o ktorej som sa vám zmienil.”

„Ako získať istotu, že vravíte pravdu?”

„Ste tu na doživotie a my vás stadiaľto dostaneme. Zajtra. Už to by vám malo dačo povedať...”

„Až budem vonku, potom mi to dačo povie.”

Pine sedel predklonený, predlaktiami sa opieral o stôl. „V severozápadnom kúte dvora, kde mávate rozcvičku, sú v stene oceľové dvere. Stáva pri nich dozorca. Zajtra ráno o pol deviatej, krátko predtým, než sa všetci zoradia a odpochodujú do dielní, podídete k tým dverám. Prejdete popri dozorcovi a poviete: Tucker. Pôjdete ešte pätnásť krokov, obrátite sa a vrátite sa k bráne. Bude už odomknutá. Otvoríte ju, vyjdete a zatvoríte za sebou. Rovno pred sebou uvidíte zelenožltú pekárenskú dodávku, ktorá vozí tovar do väzenskej kuchyne. Pôjdete rovno k vozu, vleziete dozadu a ľahnete si. Vodič vyjde bočnou väzenskou bránou a pustí sa na diaľnicu. Pôjde na západ, smerom k dunám. Tam vás budú čakať naši muži s iným autom a odvezú vás do

Chicaga. To je všetko.”

„Znie to celkom jednoducho.”

„Veď to aj je jednoduché,” usmial sa Pine.

„Čo ak ma niekto uvidí z kuchyne, keď poleziem do auta?”

„Neuvidia vás.”

„Ale čo, ak predsa?”

„Nik vás nemôže zadržať, iba dozorcovia. A tí vás nezadržia.”

„A nekontrolujú auto pri bráne?”

„Zajtra ho nebudú kontrolovať. Máme na tom rovnaký záujem ako vy.”

„Možno. No ak voľakto začne strieľať, budú strieľať po mne.”

„Strieľať sa nebude, nijaké mrzutosti nevzniknú,” vyhlásil Pine.

„Zaručujeme sa vám.”

„To mi nestačí. Ditcher sa mi musí zaručiť.”

„Ditcher s tým nemá nič...”

„Veď o tom vie, či nie?”

„Áno, ale...”

„Výborne. Chcem to počuť z jeho úst.”

O chvíľu vošiel do miestnosti Ditcher, tvár mal fialovú ako slivka. Keď ma zazrel, zbledol. „Došľaka, povedali ste mi...”

Tagge ho zahriakol: „Vieme, čo sme vám povedali. Je tu však istý háčik.”

„Ja som ten háčik,” dodal som. „Chcem sa ubezpečiť, že viete, čo sa tu kuje.”

„Ja nič neviem.” Obrátil sa k Pinovi. „Sľúbili ste mi, že sa to uskutoční bezo mňa...”

„Pokiaľ viem, zajtra stadiaľto odídem,” zaútočil som na Ditchera. „Povedzte mi láskavo ako.”

Ditcher sa obrátil najprv k Pinovi, potom k Taggovi, a keď uňho nenašiel oporu, opäť pozrel na Pina.

„Povedzte mu to,” posúril ho Pine.

Ditcher sa nadýchol a odrapotal, čo vedel, akoby sa to naučil naspamäť a akoby mu dobre padlo, že to dostal zo seba. „Severozápadná brána na dvore, ráno o pol deviatej, dozorca vás pustí.”

„Ako sa volá?”

„Greber... Vleziete do pekárenského auta...”

„Kto bude šoférovať?“ spýtal som sa,
„Náš človek,” odvetil Pine.
„Pokračujte,” vyzval som Ditchera.
„Dodávka vyjde bočnou bránou. Viac neviem.”
„Nijaká prehliadka pri bráne?”
„Nie.”
„A čo poplach?”
„Najskôr o hodinu,” podotkol Tagge, „až zistia, že nie ste v stolárskej dielni. A vtedy už budete s našimi ľuďmi na ceste do Chicaga.”
„Ste spokojný?” spýtal sa ma Pine.
„Hádám áno,” prikývol som. „Ešte čosi. Oskara Spiventu vezmem so sebou.”
Miestnosť zalialo mäkké biele ticho.
„To neprichádza do úvahy,” vyhlásil Pine.
Tagge sa pokúsil záležitosť urovnať. „Možno by to šlo, keby sme to boli naplánovali skôr. Chápete...” a stratil reč.
„Isteže, chápem,” vstal som.
„Robíte náramnú chybu,” podotkol Pine.
„Hej, asi robím,” prisvedčil som.
Bowkamp ma odprevadil výťahom a chodbou k prvej bezpečnostnej rampe. Stál tam Feaster. „Volal správca,” oznámil, keď sme podošli k nemu. „Máte vážna zasa odvieŕ nazad.”
Kráčali sme teda späť a bolo mi jasné, že som ich uhovoril. A bol to príjemný pocit.

20

„Veru nie,” vyhlásil Oskar. „Na to sa nedám.”
„Naozaj? Urobil som, čo sa dalo, aby som ťa mohol stiahnuť so sebou.”
„Nevonia mi to, Roy. Páchne to ako zdochnutá mačka. Vybabrú s tebou.”
„Prečo? Aký by to malo zmysel? Prečo by ma niekto stadiaľto vytiahol iba preto, aby so mnou vybabral?”
„Neviem. Práve to mi zapácha. Títo chlapíci sú vlastne mátohy. Nevieš, čo sú zač a ani kto ich zamestnáva. A zrazu ti chcú preukázať

najväčšiu láskavosť v tvojom živote. Vidíš v tom nejaký zmysel?”

„Ak stadeto zdúchnem, bude to mať zmysel.”

„Nebude to zadarmo, kamoško. Nekúpia ti nový oblek a nedajú ti cestovný lístok do Západnej Virgínie. To je ti predsa jasné, nie?”

„Je, došľaka. Nie som hlupák.”

„Ani trocha ťa to neomína?”

„Máš pravdu, omína. Oveľa väčšmi by ma omínalo sedieť do konca života v tejto diere.”

„Je to vždy lepšie ako rakva, nie?”

„Neskoro sa spytuješ. Tú otázku som si už položil. Tisíc ráz. A tvrdím, že nie je.”

„Skvelé. Ukázal si, že máš ohromnú odvalu, no rozumu ani zamak. Ale pre mňa to nie je. Zostanem tu. A po troške budem umierať.”

„Ako chceš. Nebudem sa ti pchať do zadku.”

Sedel na kraji prične a pozeral na zem. O chvíľu nadhodil: „Poviem ti, čo si myslím. My dvaja sme tuctový tovar. V tejto base je plno takých chlapíkov, ako sme my dvaja. A tí, čo sú vonku, na nich kašlú. Je tak?”

„Asi áno.”

„A zrazu prikvitnú títo chlapíci, ochotní priniesť ti modré z neba. Vidíš v tom nejaký zmysel? Čo sú zač? Myslíš, že dvaja normálni chytráci jednoducho prispacirujú do basy, diskrétno si pohovoria so správcom a odvezú si jedného z jeho väzňov? Také čosi som v živote nepočul. Také čosi môžu iba voľajací hlaváči. Nie?”

„Hlaváči-nehlaváči, komu na tom záleží?”

„Mne na tom záleží! Sú to voľajací hlaváči... A kujú čosi veľké. Veľké a špinavé... Spýtal si sa dakedy sám seba, akú službu im môžeš preukázať, že im to je toľko hodné? Isteže, spýtal si sa. A odpoveď si nenašiel, ani ja som ju nenašiel. Prvé, čo človeku zide na um, je, že chcú, aby si dakoho odbachol. Stavím sa, že si o tom už rozmýšľal.”

„Hej, rozmýšľal som o tom.”

„Tak teda. Vonku behajú tisíce chlapíkov, čo sa špecializujú na takú robotu. A ceny sú prístupné každej peňaženke. Načo sa teda unúvať, načo ťahať voľajakého chumaja z mizernej basy a zadať mu takú robotu. Vidíš v tom zmysel?”

„Nemusí to mať nijaký zmysel. Chcem iba...”

„Viem. Chceš iba von. Len čo ucítiš trávku pod nohami a vrabce ti začnú špiniť na klobúk, všetko sa na dobré obráti...”

„Pusť to z hlavy, Oskar. Už si mi to vytmavil. Nechajme to.”

„Nechcem to nechať. Lebo možno predsa poznám odpoveď. Počúvaj. Dokonca aj najatý strelec musí mať manželku, rodinu, kamarátov. Keď z ničoho nič zmizne, ľudia sa začnú vypytovať. No tu je to iné. Je tak? Ak hľadáš strateného psa bez tváre a mena, bez priateľov a budúcnosti, kam zájdeš? Do väzenia. Keď dakto zmizol zvonku, môže zmiznúť už iba z cely. Len dozorcovia a správca zbadajú, že je preč. Ale ak to nezbadajú... chápeš, ako to myslím?”

„Chápem, ako to myslíš, tým sa však nič nemení.”

„Pamätáš sa, ako pred pár rokmi odbachli v Louisville toho pankharta? Ustavične mi to chodí po rozume. Ten chlapík, čo ho odstrelil, údajne krátko predtým ušiel z basy. Niekoľko týždňov pred vraždou si žil v Nevade ako kráľ, mal peniaze, auto, náramný blahobyť. Nijaké peniaze nedostával, a predsa veľa vydával. A keď sa stade pobral, prešiel polovicu Ameriky v žltom plymouthe. Polícia oznámila, že po vražde odišiel z Louisville v žltom plymouthe. A chlapík neskôr priznal, že v ňom šiel. Ale nikto ho nevidel a nikto ho nezbalil. Pekne krásne si zašiel na Floridu a stadiaľ rovno do Argentíny, žil na veľkej nohe. A napokon, keď sa tu všetko utišilo, capli ho, priviezli nazad, na Juhu ho zašili a poslali šupom späť do väzenia. Vôbec ho vraj nemuseli súdiť, lebo sa priznal. Šikovné, čo? A stavím desať k jednej, že v tom väzení zomrie.”

„No a?”

„No a? Voľakto toho chudáka zneužil. Dali mu peniaze, vytiahli ho z väzenia a vybabrali s ním. Nie je dôležité, či dakoho odstrelil, alebo nie. Dôležité je to, že si našli koreňa. Ešte stále ho majú a večne ho budú mať. A aj keď po jeho smrti voľakto nadhodí otázku, prečo to vykonal, pohotovo odvetia: Bol to jednoducho zjašený kriminálnik, čo nenávidel negrov.”

„Kto sú vlastne tí »oni«, o ktorých ustavične hovoríš?”

„Výborná otázka. Ty mi povedz, kto sú tí dvaja chlapíci, s ktorými si sa zhováral? Skade sú? Kto je ich chlebobdarca? Nevieš, však?”

„Nie.”

„Samozrejme, že nevieš. A jakživ sa to nedozvieš. Nikto jakživ

nevie, kto sú títo »oni«. Málokedy ich vôbec uvidíš. Sú elegantne oblečení, hovoria ako profesori a vyzerajú, akoby dva razy týždenne chodili k holičovi. Nie sú černosí, Portoričania a ani Taliani. Nevyznačujú sa ničím, podľa čoho by sa dali identifikovať. Sú to jednoducho »oni«. Neukazujú sa veľmi, zrejme spolu jedávajú a veľmi veľa telefonujú. Jednoducho všetkým manipulujú. Peniazmi, vojnami, aj ľuďmi. Nech ide o hocičo, vedia záležitosť dotiahnuť do konca, keď sa úloha splní, vedia to zamaskovať, najmä preto, lebo na špinavú robotu si nájdú takých sprostých pankhartov, ako si ty a ja.”

„Oskar, ty si cvok! Od teba predsa nikto nič nechce. Ved’ teba vôbec nechcú. Povedali, že ak pôjdeš so mnou, vysadia ťa niekde na ceste pred Gary. A potom si rob čo chceš.”

„Nech idú do pekla! Nikde ma nevysadia, ja totiž nepôjdem.”

„Ako chceš,” mykol som plecami.

21

Keď ráno o šiestej zadrnčal zvonec, Oskar bol už oblečený. Zoskočil som na zem a on zavrčal: „Sukin syn. Kvôli tebe som nezažmúril oka.”

„Rozmyslel si si to?”

„Ani za svet! A ty si si to nerozmyslel?”

„Veru nie. Pôjdem. A urobíš dobre, keď zabudneš, že som ti o tom čo len mukol.”

„Nijaké strachy. Už som zabudol.”

Cestou na raňajky neprehovoril. A aj pri jedle mlčal ako ryba. Neskôr sa na dvore hral s niekoľkými priateľmi na chytačku, ku mne sa vôbec nepriblížil.

Konečne krátko pred pol deviatou, keď som sa pomaly štráchal k severozápadnej bráne, Oskar priklusal a pripojil sa ku mne. „Idem,” ucedil.

„Nie, nepôjdeš. Už je neskoro.”

„Maj ma rád. Idem.”

Keď sme prechádzali popri dozorcovi pred bránou, pošepol som: „Tucker.”

Prešli sme ešte pätnásť krokov, zvrtili sme sa a vrátili sa k bráne. Dozorca stál pred ňou, bledý ako rybacie brucho. Zízal na nás ako zarezaný, tvár mal bezvýraznú.

Kým som stihol hlesnúť, Oskar sa k nemu naklonil a zavrčal mu do tvará: „Pohni sa, ty pankhart, pohni! Ak stadeto do desiatich sekúnd nevypadneme, nedožiješ sa obeda!”

Dozorca otvoril ústa, no ani neniesol. Zrazu sa zvrtol, vytiahol kľúče a odomkol bránu, Vykĺzli sme a brána za nami zacvakla.

22

Tri metre pred nami čakalo pri hospodárskej budove na priestranstve vysypanom kamennou drvinou pekárenské nákladné auto, zadné dvere boli pootvorené, motor bežal.

Podišli sme k nemu, vliezli dozadu a zatvorili za sebou dvere. Keď sa auto pomaly rozbehlo, vodič poobrátil hlavu a zašomral: „Ľahnite si!”

Cítil som, že sa auto pomaly sinie vpred, po tridsiatich či štyridsiatich metroch prešlo z kamennej drviny na dláždený chodník. Keď sme zastali, začul som škripot kladiiek na bráne zapustenej do steny a podbité podpätky dozorcú, ktorý podišiel k autu.

„Posielajú vás sem už vyše dvoch týždňov. Kde je Bernie?” Bol to dozorcov hlas.

„Dnes sa mal vrátiť z dovolenky, ale zomrela mu v Louisville švagríná. Včera večer ta odišiel.” odvetil vodič.

„Och... nuž... to je naozaj smutné. Ak ho uvidíte...”

„Vy ho pravdepodobne uvidíte skôr než ja. Vo štvrtok by mal nastúpiť do práce.”

Brána sa celkom zdvihla a zacvendžala. Auto vyšlo a za nami sa spustili mreže.

„Zostaňte ležať a mlčte!” prikázal vodič. Pridal plyn, o chvíľu pribrzdil, zabočil doprava a zapojil sa do hustého prúdu rannej premávky. Oskar ležal na bruchu, hlavu mal položenú na predlaktí. Žmurkol na mňa a pošeplil: „Neviem, čo by si si bezo mňa počal...”

23

Neviem presne, ako dlho sme šli, auto veľmi uháňalo, Viac ráz sme odbočili, päť minút sme šli po štrku a ďalších päť minút po čomsi, čo pôsobilo ako udupaný piesok. Konečne sme zastali a vodič nám oznámil: „Tu sme. Vypadnite! A klusom! Presadáte.” Vystúpil z auta,

obišiel ho a otvoril nám vzadu dvere.

Z náprotivnej strany jazera vrhalo slnko kosé lúče, ktoré sa odrážali od dún. Žiara ma oslepila. Keď som vyšiel z dodávky, nič som nevidel. Potom sa mi zrak vyčistil. Rovno pred sebou, asi pätnásť metrov obďaleč, som zazrel čiernu limuzínu, pred ňou stáli dvaja urastení mládenci a pozerali na nás, jeden mal na sebe sivú šoférsku rovnošatu, druhý tmavomodrý oblek.

„Tak poďme. Pohnite!“ posúril nás vodič dodávky.

„Len pomaly s tým komandovaním, kamoško,“ ohradil sa Oskar. „Ušlo sa nám ho viac než dost, chvíľu sa zaobídeme bez neho.“

Vykročil som k limuzíne. Počul som že Oskar sa štrácha pieskom za mnou a hundre si. „Doboha, veď je to ako v nejakom poondiatom výcvikovom tábore.“

Muž v modrom obleku držal v ruke revolver. Keď som k nemu podišiel, spýtal sa: „Tucker? To ste vy?“ Keď som prikývol, dodal: „Na zadné sedadlo.“

Vo chvíli, keď som prechádzal popri ňom, zodvihol ruku, revolver zaprašťal, výstrel sa rozľahol v dunách.

Zvrtol som sa a zazrel som, že Oskarovi, ktorý stál tri metre za mnou, crčí z prs krv. „Ty pankhart!“ odskočil som nabok, zahnal som sa za revolverom, no kým som ho stihol schmatnúť, zaprašťal ďalší výstrel. Vzápätí ma čosi ťažké uvalilo poza ucho. Kým som klesal na zem, zazrel som na piesku Oskara vystretého na chrbte a akýsi hlas povedal: „Hod'te ho do auta.“ Ďalší, nesmierne vzdialený hlas, odvetil: „Áno, prosím.“

24

Pomaly som sa preberal, vznášal som sa, všetko som videl rozmazané. Zdalo sa mi, že odčerpali zo mňa krv a namiesto nej vstrekli teplé mlieko. Povala nebola celkom pevná. Zvoľna sa presúvala z boka na bok a biely povrch sa zavše sčeril.

Upriamril som pohľad na škvrnu rovno nad hlavou, zatvoril a otvoril som oči, uprene som sa zahľadel, potom poľavil a po chvíli, ktorá mi prichodila nesmierne dlhá, sa povala ustálila a znehybnela. Podoprel som sa na lakťoch a poobzeral sa navôkol.

Pri posteli sedeli traja ľudia: muž v modrom obleku, ktorý odbachol

Oskara, akási sivovlasá žena v okuliaroch a Ross Pine. Keď som prehovoril, vlastný hlas mi prichodil slabý a vzdialený. „Koľko je hodín?”

„Po piatej popoludní,” odvetil Pine. „Ste v Chicagu, v hoteli Dorset, na sedemnástom poschodí. Máte chuť na kávu?”

Prikývol som a sivovlasá žena podišla k stolíku pri dverách, naliala do šálky kávu, nasýpala do nej cukor a priniesla mi ju. Zasa si sadla.

„Zdržíte sa v Chicagu tri-štyri dni. Táto pani je Helena Gaddisová. Zakiaľ sa tu zdržíte, bude s vami v styku. Tento muž je Marty Brookshire. Dnes večer odíde z Chicaga, ale bude s vami v styku neskôr, keď sa rozbehne naša práca...”

Pozrel som na Brookshira. Bol vystrihaný, mal jasné modré oči, bielu košeľu a sivú kravatu. Tvár mal hladkú, bezstarostnú, ešte pred tromi rokmi podľa všetkého hral baseball za daktorú univerzitu. Pocítil som celkom jednoznačné nutkanie. V duchu som naňho skočil z postele a zatiaľ mu prsty do pestovaného, vyholeného hrdla. No telo odmietlo vyhovieť tomuto nutkaniu. Akoby mi boli vyoperovali kosti aj svaly. Mal som aspoň taký pocit. Necítil som nijakú bolesť a ani napätie. Bol som nehmotný... Videl som, počul som a vnímal, čo som počul. Mal som však pocit, že od hrdla nadol som iba z kaše. Uprene som sa zadíval na Brookshira, chcel som ho zavraždiť očami, on však sedel so skríženými nohami, chladný a pokojný, počúval Pina a naprával si manžety.

„Chcem sa zhovárať s Taggom,” požiadal som.

„To je vylúčené. Uvidíte ho až za hranicami.”

Opäť som pozrel na Brookshira. „Pankhart!”

Pozrel na Pina, ten vstal a podišiel zboku k pasteli „Musíme si čosi vyjasniť. V priebehu akcie sa dostanete do styku s niekoľkými ľuďmi. Ani jeden z nich nie je povinný počúvať vaše urážky. Vonkoncom nijaké...”

„Ten pankhart zabil Oskara.”

„Nie, nezabil,” ohradil sa Pine. „Vy ste ho zabili. Bol nevožník ešte predtým, ako vyšiel z väzenia. Včera ste nás nedobehli. Iba ste si to namýšľali. Keď sme vás zavolali späť a súhlasili, aby Spiventon odišiel s vami, už sme o ňom rozhodli. Nemali sme iné východisko. Dostávame sa už k jadru našej záležitosti. Je na nej zaangažovaná hľba ľudí a vy ste

jeden z nich. Ste hoden iba toľko, koľko je hoden váš príspevok, jasné? Uzavreli sme s vami dohodu a uistujem vás, že ju dodržíme. A zároveň očakávame, že aj vy dodržíte svoj záväzok. Poviem vám to bez obalu. Počas niekoľkých nasledujúcich týždňov svojho života ste naším majetkom. Kúpili sme si vás a zaplatili sme. Ak sa tomu podvolíte a vo všetkom poslúchnete, všetko pôjde hladko. Prekvapí vás, ako ľahko všetko prebehne. Ale ak sa nepodvolíte, ak si myslíte, že nám vnútíte iné pravidlá, uplatníme najprísnejšie opatrenia.”

Zvrtol sa, podišiel k obloku, zastal pri ňom, obrátený chrbtom do miestnosti. O chvíľočku sa vrátil ku kreslu a sadol si.

„Máte otázky?” spýtal sa. „Je totiž dôležité, aby ste presne pochopili, čo vravím. Ak ste to nepochopili, teraz máme najvhodnejšiu príležitosť pohovoriť si o tom. Neskôr na to nebude čas. Ak budete mať nejaké nepríjemnosti, vytiahne vás len Tagge alebo ja. A nebudeme ustavične nablízku. Ľudia, s ktorými budete v styku, majú naprogramované reakcie. Ak sa budete správať slušne, aj oni budú slušní. Je to celkom jednoduché.” Obrátil sa k žene a požiadal ju: „Objednajte ten hovor.” Vstala a podišla k telefónu. Stála chrbtom ku mne a čosi zašemotila do mušle. „Tak teda,” pokračoval Pine, „zatiaľ iba toľko o obchodných záležitostiach. Máme pre vás prekvapenie.”

Helena Gaddisová zakryla dlaňou mušľu slúchadla a oznámila. „Spojenie mešká.”

„Koľko?” spýtal sa Pine.

„Spojovateľka vraví, že pár minút.”

„Dobre. Požiadajte ju, aby hovor ihneď prepojila.”

Gaddisová znovu zdvihla slúchadlo a Pine pokračoval: „Ak sa z hocakých príčin budete musieť s niekým z nás spojiť, zavolajte hlavného zriadenca, predstavte sa a povedzte, že vám nefunguje klimatizačné zariadenie. O pár minút sa vám ohlási niekto z našich...”

Počúval som ho, bol som už bdely, v tele mi znova začala prúdiť krv, v mozgu mi vírili všakovaké myšlienky...

V duchu som si bol načistom, čo vykonám. Predstava Oskara, vystretého na piesku s dvoma strelami v hrudi, mi nešla z hlavy. Ani slová a plány, ani zahalené hrozby nevedeli zotrieť ten obraz.

„Ste hladný?” spýtal sa Pine. Správal sa ledabolo a nenútene, bol presvedčený, že ma dostal ta, kde ma chcel mať, že až ma bude

potrebovať, nájde ma pripraveného, čerstvého, ochotného zavďačiť sa, poslušného ako psa...

Potriasol som hlavou.

„Ešte nie ste hladný?”

„Nie.”

„Tu v hoteli je niekoľko znamenitých reštaurácií. Máte rád ryby?”

„Nie.”

„Škoda...”

Vtom zadrmčal telefón a Gaddisová zdvihla slúchadlo. „To je ten objednaný hovor,” oznámila.

„Výborne,” prikývol Pine. Vstal a vzal slúchadlo. Odvrátil hlavu a potichu sa komusi prihovoril. Nerozumel som ani slovo. Zrazu mi podal slúchadlo. „Niektó chce s vami hovoriť.”

Päť rokov som sa usiloval nemyslieť na ňu, nasilu som chcel zabudnúť na to, ako vyzerá, ako sa pohybuje a hovorí, aká je jej pleť... Otupil som si končeky nervov, zablokoval zmysly, všetky jej obrazy som pretrel, ako sa dali. A keď som ju začul, všetko ma opäť zaplavilo.

„Roy?” spýtala sa. Jej hlas znel zakríknuto, zadychčane, neisto.

„Ahoj, zlatko.”

„Och, panebože, Roy... !”

„Neplač!”

„Neviem sa zdržať. Bála som sa... Myslela som si...”

„Všetko je v poriadku, zlatko. Všetko bude výborné.”

„Tak si mi chýbal...”

Na druhom konci bolo chvíľu ticho. Potom sa ozval mužský hlas: „Tu je Marvin Tagge. Chcem vám len oznámiť, že vaša pani sa má výborne a teší sa na vás. Ubezpečil som ju, že ak všetko pôjde podľa plánu, o tri-štyri dni budete tu.” Spojenie sa prerušilo. Položil som slúchadlo.

„Kde je?” spýtal som sa.

„V zahraničí,” odpovedal Pine.

„Došľaka, kedy ma už prestanete vodiť za nos? Kde je?”

Pine sedel a pozeral na mňa. O chvíľu sa obrátil k Brookshirovi a k žene a oznámil im: „Stretneme sa o desať minút dolu.” Vstali a odišli. Len čo sa dvere zatvorili, Pine spustil: „Pokúsil som sa vysvetliť vám všetko civilizované, no tuším, že som sa nevyjadril dosť jasne. Poviem

vám to teda ešte raz.”

Vyťahol cigaretu a pripálil si ju. „Poznám váš životný príbeh,” pokračoval, „možno lepšie ako vy. Viem, že ste mali ťažký život a že sa vám ušlo viac kopancov, ako ste si zaslúžili. Všetko uznám. Ale jedno vám zaručujem... ak sa pokúsite s nami vybabrať, ak sa pokúsite voči mne, Taggovi alebo voči hocikomu z našich chytračiť, potom vás čakajú také vytriasacky, o akých nemáte ani poňatie.”

Zastal som pri okne a zahľadel sa na jazero. Mal som pocit, že stojím tesne za mnou a vykrúca mi obe ruky za chrbát. Thelmin telefonát všetko zmenil. Je to ich hra. Platia iba ich pravidlá. A jednako som zúfalo hľadal núdzový východ, hoci som vedel, že ak ho nájdem, nemôžem ním vyjsť. A predsa som ho hľadal.

„Tak teda,” pokračoval Pine, „viac vám nemôžem povedať. Umúdrite sa a všetko pôjde hladko. V hoteli ste prihlásený ako Harry Waldron. Účet je vyplatený. Keď odídete, jednoducho vrátite kľúč. Pas máte v skrini, v saku hnedého obleku. Vo vrecku na nohaviciach máte peňaženku s dokladmi, úverovými preukazmi a peniazmi. Máte v nej päťsto dolárov v hotovosti. Ak budete potrebovať viac, spojte sa s našimi ľuďmi. Gaddisová vám povie presný termín odchodu. Inak si robte, čo chcete. Neväzníme vás. Dvere nikto nestráži. Môžete odísť a prísť, kedy chcete.”

„A čo polícia?”

„Čo má byť?”

„Polícia predsa vie, že som dnes ráno ušiel z Hobartu. Budú ma hľadať, nie?”

„Nie, myslím, že nie.”

„Ako tomu mám rozumieť?”

„Ručím vám za to, že v Chicagu vás nebudú hľadať.”

„Ako mi to môžete zaručiť?”

Usmial sa a odvetil: „Veď ste odišli z Hobartu, či nie?”

Vstal a podišiel k dverám. „Jednoducho pusťte všetko z hlavy a pár dní si užívajte. Dožičte si dobré jedlo, poprechádzajte sa po uliciach, zjdite do kina, napíšte manželke list.”

„To pôjde dosť ťažko, keď neviem, kam ho mám poslať.”

„Máte pravdu,” prikývol a dodal: „Ale i tak jej napíšte.”

Pri dverách ma ešte napomenul: „Ide vám o veľa. Spoliehame na to,

že budete natoľko rozumný a nezabudnete na to. Vieme, že máte v Chicagu známych, napríklad advokáta Schnaibla a doktora Applegatta, no neradíme vám, aby ste sa s nimi spojili. Aj keby ste sa s nimi spojili, nič by ste nezískali. A im by to mohlo poškodiť. Veľmi...!”

Zahľadel sa na mňa, chladný a uhladený, vyrovnaný, schopný so všetkým si poradiť, plný dôvery v budúcnosť. Otvoril dvere a odišiel.

25

Podišiel som k oknu a pozrel von. Bol krásny jesenný deň. Slnko už tak nepáľilo, vonku však bolo všetko ešte stále presvietené. Dlhो som hľadel na pláž, na autá a autobusy na ceste vedúcej popri jazere. Myšlienky mi pobiehali ako púštny zver hľadajúci noru. Ale nijakú noru som nenachádzal. Videl som iba jastrabí tieň. Konečne som sa odvrátil od okna, podišiel k zrkadlu zavesenému na stene nad bielizníkom a zahľadel som sa na seba.

Vo väzení je zrkadiel poskromne. A keby tam aj boli zrkadlá, väzni netúžia pozerat' sa na seba. Človek rýchlo stratí niekdajšiu sebalásku a sebaúctu. A hoci by bol zvyknutý pozerat' do zrkadla, aj to si odvykne.

Muž, ktorého som si v to popoludnie skúmavo obzeral v zrkadle, nevyvolával vo mne ani uspokojenie, ani nespokojnosť, ba ani údiv. Hľadel som naňho zvedavo. Veľmi som ho nespoznával. A keď som ho spoznal, nebol mi veľmi po chuti...

Bol som nižší, než by som bol chcel byť, tvár som mal menej výraznú a popolavejšiu, než mi zostala v pamäti, priveľký nos nesedel celkom v strede, oči boli malé a zahmlené, lícne kosti vysadnuté a zuby prezrádzali dieťa odchované sociálnou starostlivosťou. Vlasy nad čelom sa mi preriedili, brázdny v lícach, črta po príbuzných z otcovej strany, sa prehĺbili, tvár vyzerala chladná a ľahostajná a aj keď som sa pokúsil o úsmev a naširoko sa rozčeryl, výraz sa nezmenil...

Ani oblečenie mi nepristalo. Všetko bolo nové a drahé, tmavočervený župan, modrá bavlnená pyžama a čierne papuče. Moja tvár vyzerala vyžitá, opotrebovaná. Zostal som stáť pred zrkadlom, celkom som sa vyzliekol, a po dlhom čase som si zasa pozrel vlastné telo. Bolo biele a tenké, mal som hrčovité a tvrdé svaly, vystupujúce šľachy, ostré kosti a žilnaté ruky. „Vyzeráš ako môj otec,” zhĺkla Thelma, keď ma po prvý raz uvidela vyzlečeného. „Máš telo ako

baník.”

Zašiel som do kúpeľne, napustil som si do vane teplú vodu, dlho som v nej sedel a na nič nemyslel. Potom som zatelefonoval dolu, dal som si poslať dve fľaše piva a tri cigary. Vyše hodiny som sedel vo vani, popíjal a fajčil.

Pri umývadle ležal strojček na holenie, kefa na vlasy, kefka na zuby, mydlo na holenie, všetko. Oholil som sa, vydrhol si zuby a čosi som si naffkal na vlasy, aby sa dali uhladiť, a obliekol som sa.

Vo vrecku na saku bol pas. A v peňaženke peniaze. Bol v nej aj preukaz sociálneho poistenia, vodičský preukaz, úverové preukazy a doklad o vojenskej službe, všetko znelo na meno Harry Waldron, bytom v Normane, v štáte Oklahoma. V skrini visel hnedý oblek z česanej priadze, sivý oblek a na ďalšom ramienku tvídové sako a sivé nohavice.

Boli to drahé obleky, padli mi dokonale, rovno z čistiarne, vyžehlené, no vyzerali, akoby ich už bol niekto nosil. Dva páry topánok, čierne a hnedé, mi sadli, tiež boli drahé a trochu obnosené. V skrini viseli štyri kravaty, v zásuvke ležalo šesť košiel, tucet vreckoviek, šestoro ponožiek, plášť, hnedý klobúk a napokon kožená aktovka, v nej prospekty na rozmanité nemocničné zariadenie so španielskym a anglickým opisom, rozmermi a cenami v desiatich či dvanástich rozličných menách.

Keď som sa obliekol a tvár sa mi už trochu sfarbila, v nezvyklom oblečení som sa cítil čudne, sadol som si a pozrel si noviny, ktoré mi priniesli na podnose s pivom a cigarami.

Bola to celkom drobná správička na predposlednej strane, jediný článok medzi samými inzerátmi. Titulok hlásal: „Útek z Hobartu” a v prvom odseku som sa dočítal všetko, čo som už vedel. Druhý odsek mi vyrazil dych:

Nákladné auto, ktorým väzni ušli, objavili medzi dunami spolu so Spiventonovou mŕtvolou. Polícia je presvedčená, že Spiventona zastrelil Tucker, ktorý potom ušiel cez duny, pričom vodiča nákladného auta si odviezol ako rukojemníka. V celej severnej časti štátu Indiana sa usilovne pátra...

Odložil som noviny, vstal som a podišiel k telefónu. „Slečna, tu je Harry Waldron. Izba tisícšesťdesiat. Popoludní som mal medzimiestsky hovor a niekam som započul číslo, čo som volal. Mohli by ste láskavo skontrolovať záznamy a zopakovať mi ho?”

„Áno, prosím.”

Chvíľu bolo ticho. Potom sa spýtala: „Pán Waldron, tisícšesťdesiat?”

„Správne.”

„Ľutujem, pane. Nemám ten hovor poznačený.”

„Celkom určite som telefonoval. Podívate sa láskavo ešte raz?”

„Skontrolujem to v centrále, pane. Ihneď vás zavolám.”

O tri minúty zadrmol telefón. „Ľutujem, pane. Ani tam nemajú hovor poznačený. Dnes nemáte za telefón nijaký účet.”

„Hovor meškal,” dodal som. „Niektoré z vašej ústredne ma musel dva razy...”

„Ľutujem, pane. Nemáte tu ten hovor poznačený.”

26

Ten večer okolo ôsmej som bol taký hladný, že na mňa šli mrákoty. Rozhodol som sa, že sa najem v izbe. Ale keď prišiel čašník s jedálnym lístkom, oznámil som mu: „Rozmyslel som si to. Koľko jedální tu máte?”

„Tri.”

„Ktorá je najlepšia?”

„Nuž, podľa toho, čo komu chutí...”

„Ktorá je najdrahšia?”

„Dickensov salón.”

O desať minút som už sedel za stolom v kúte pri stene, na opačnom konci miestnosti vyhrávali traja hudobníci, strieborné príbory a poháre štrngali, naokolo sa premieľali čašníci v smokingoch a elegantne oblečené ženy.

Keď som si pozrel jedálny lístok, v mysli sa mi vynorila predchádzajúca väzenská večera. Zapečená fazuľa, ryža, chlieb s margarínom, káva a tapiokový puding. Kto by si vedel v tomto prostredí, v ktorom roznášali a rozvážali vôkol mňa najrozličnejšie

lahôdky, predstaviť tie odporné pomyje...?

Keď si hlavný prišiel po objednávku, požiadal som ho: „Prineste mi hovädzí steak a všetko, čo sa k nemu hodí. Nechám to na vás.”

„Nech sa páči, pane. Želáte si nápojový lístok?”

„Nie, ďakujem. Som pivár. Prineste mi fľašu nemeckého piva.”

„Želáte si ho teraz, alebo až k jedlu?”

„Teraz. Nie... Moment. Teraz mi prineste bourbonskú whisky s limonádou. A pivo k steaku.”

Dickensov salón nebol podľa môjho gusta. Jasne som si to uvedomil a čašník takisto. Najradšej by som bol vstal a odišiel, zapadol do podradného lokálu, kde by som si vypil zopár pív a zjedol obloženú zemiľu s fašírkou a syrom. Sedel som však na stoličke ako priklincovaný. Aspoň raz som chcel okúsiť to najlepšie. Čo ako ma to skľučovalo, musel som vidieť to „najlepšie” na vlastné oči. A aj keď mi to nebude po chuti, bol som si to dlžný, musel som to podstúpiť. Ak bublina praskne, ak v noci po mňa prídu šiesti policajti a odšikujú ma späť do Hobartu, musím mať čosi, na čo budem spomínať. Širokú, čistú posteľ, dobré jedlo, pár kalíškov a na kolenách ľanový obrúsok.

Po piatich rokoch makarónov, fazule, ryže, kukuričnej kaše a špagiet bol pre mňa steak ako zázrak. A bol priveľmi krvavý. Zjedol som iba pár hltov. A nechutil mi ani nálev na šaláte, nuž som ho nechal tak. No zjedol som všetky opečené zemiaky, zeleninu a päť či šesť rožkov s maslom. A potom som si dal dvojlitú porciu jahodovej torty so šľahačkou. Vypil som fľašu piva a všetko som zalial ďalšou bourbonskou s limonádou.

Priniesli mi účet, podpísal som ho „Harry Waldron”, na sumu som vôbec nepozrel. Bol to najkrajší bod celej večere. Keď som sa zdvihol na odchod, vybral som z peňaženky desať dolárov a podal som ich čašníkovi. To bol druhý najkrajší bod.

Prešiel som halou a po schodoch som zišiel na chodník. Vrátnik privolával taxíky, odmietol som však, lebo som sa chcel prejsť. Zabočil som doprava a zamieril k Michigan avenue, pripálil som si jednu z cigár, ktoré som si objednal popoludní. Bol príjemný, chladný večer. Kráčať som popri výkladoch, ustavične som videl svoj obraz a napokon som si pomyslel: nie je to také zlé. Zatiaľ to vyzerá celkom sľubne. Vôbec to nie je zlé...!

Prechádzal som sa asi tri hodiny. Vliezol som do siedmich krčiem, keď sa mi zachcelo, jednoducho som zabočil do tmavého vchodu, sadol na vysokú stoličku ako každý slobodný občan, položil desať dolárov na pult, poobzeral sa, ako vyzerá lokál a objednal si.

Pomaly a poľahky. Mám dosť času. Niet kam ísť. Niet sa kam náhliť. Iba zvrtať pohárom, srkať, počúvať hudbu, pozorovať ľudí, dolámať zopár slamiek, hľadiť do zrkadla za pultom, dopiť, zliezť zo stoličky, vyjsť a pustiť sa ďalej.

Bola to nemenná činnosť, vázila v nej príšerná bezpečnosť, bola dokonale jednotná, mala začiatok, stred a koniec, priam klasickú štruktúru, bola to séria kvádrov navrhnutých na seba.

O jednej som kruh uzavrel. V akejsi ružovo vysvietenej jaskyni, kdesi v suteréne, tri bloky na západ od hotela Dorset. Pôjdem domov, povedal som si rozohriaty, rozjarený a povzbudený večerným zážitkom a schopný posúdiť, kedy sa miera tejto nádhere zavfšila.

V jaskyni tancovalo nahé dievča, na pódiu za pultom pri reprodukovanej hudbe, nohami odmeriavala dozadu a dopredu jednoduché kroky, rukami krúžila pri bokoch, hlavou knísala z boku na bok, tvár mala bezvýraznú, len oči, nos a ústa vyzerali ako horná končatina pohybujúceho sa nahého tela. Nič z nej nevyžarovalo, nijaká zmyselnosť, akoby tancovala sama pre seba, v súkromí, nijaké oči nepotrebovala, ani ich nechcela. Nik na ňu vlastne nepozeral, a ak — iba letmo, ako keď človek pozrie na papagája, ktorý sa zrazu zahniezdi na hambálku.

Keď som si našiel stoličku a usadil sa na nej, výčapník, bledý, plavovlasý a tučný mládenec práve vravel akémusi mužovi o tri stoličky ďalej: „Ten pankhart mi už ide na nervy. Podľa mňa je to vojnový hrdina. Bodka. So všetkými medailami, vyznamenaniami a ostatnými somarinami. Ale do vedenia štátu sa rozumie ako hus do piva. Je hlúpy, zanovitý a namyslený. No je čestný. To mu treba priznať, je to čestný chlap.”

Na susednej stoličke sa usadila akási žena. Pozrela na mňa a povedala: „Stavím sa s vami o päť dolárov, že keď vám ponúknem štamperlík, odmietnete.”

„Vyhrali ste.” odvetil som a podal som jej päť dolárov. Zamávala

nimi na výčapníka a zvolala: „Lefty, máme posilu. Potrebujeme si dačo vypiť, ja si dám gin s džúsom a tento môj priateľ chce...”

„Ja si dám pivo,” dodal som, „bourbonskej mám na chvíľu dosť.”

„Gin s džúsom a fľašu piva.”

Kým výčapník chystal nápoje, ustavične sa sústredene zhováral s mužom, ktorý sedel pred ním. „V tom je práve háčik. Potrebovali ho, lebo je čestný. Teraz sa ukazuje, že je priveľmi čestný. Už im nedovolí kradnúť. Vyhráža sa, že pošle zopár senátorov do basy. A zrazu im je na ťarchu. Ohrozuje ich...! Buď pôjde on, alebo oni. Už sa povráva, že je chorý. Kým sa nazdáš, bude v nemocnici. A potom na onom svete. Pamätaj na moje slová... je odpísaný.”

Postavil pred nás nápoje a prešiel k opačnému koncu pultu.

„Počuli ste už čosi také?” spýtala sa moja suseda. „Toto je celý Lefty. Je taký múdry, až mu to škodí. Absolvoval dve kolégia, Chicagskú univerzitu a študoval i na univerzite v Ann Arbore. Keď mal desať rokov, zostrojil si hvezdársky d'alekohľad, sám si vybrúsil šošovky a vyrobil všetko ostatné. Pred pár mesiacmi bol o ňom v novinách článok. Napísal ho akýsi ožran, čo sem chodí, ozajstný šupák. Článok sa volal *Vzdelanec za pultom*. A dopodrobna opísal Leftyho, aj to, aký je bystrý. Lefty sa na článok našťaval a chlapíkovi, čo ho napísal, povedal, aby sa tu už neukázal. Ale pokiaľ viem, bolo to vcelku pravdivé. Lefty rozumie všetkému, no nevie sa nikam vpratať. V novinách stálo, že je prehnane vzdelaný. Chápete to? A vidíte, tu nalieva pijatiku. Pokiaľ viem, je tu už štyri roky, berie si nočnú smenu, dohaduje sa s hlupákmi, opilcami a ospalcami o politike, až ho z toho zakaždým rozbolí hlava. Človek je z toho jeleň.”

Medzitým som si zvykol na prítomie a už som videl ženu zreteľnejšie. Vlasý mala sivé, ostrihané nakrátko, tvár vyzerala mlado. Bola pehavá, mala okrúhle líca a v brade jamku. Na sebe mala tvídový kostým s krátkou sukňou a svetrík s ohrnutým golierom. Vyzerala ako úradníčka.

„Nemyslite si, že mám vo zvyku balil zatúlaných pánov,” usmiala sa. „A môžem si dovoliť platiť vlastnú útratu. Iba som sa tu zastavila na štamperlík na dobrú noc. Bola som v kine na Dubovej ulici, a keď som zbadala, že ste sem vošli rovno za mnou, pomyslela som si, že bude azda celkom príjemné vypiť si so slušne oblečeným pánom, ktorý nevyzerá na úchylného.”

Zdvihla pohár a z chuti sa napila. O chvíľu dodala: „Keď sa na vás dívam zblízka, mám dojem, že ste si už vypili. Nie ste opitý, však?”

Keď som potriasol hlavou, spýtala sa: „Bývate tu v okolí?”

„Nocujem v Dorsete.”

„Jasné. A kde bývate, keď nie ste na cestách?”

„Býval som už všelikde. Teraz bývam v Oklahome, v Normane, v štáte Oklahoma.”

„V Oklahome som jakživ nebola. Ale mala som spolubývajúcu, ktorá stade pochádzala. Rozumela som jej iba každé druhé slovo. Strašný prízvuk. Akoby mala plné ústa kaše. Polovicu písmen v abecede nevedela vysloviť, je to v Oklahome typické?”

„Myslím, že nie.”

„Zrejme.” Dopila. „Dáte si ešte?” Dopil som a žena pokývla na výčapníka. „Tentoraz platím ja. Ste taká zhovorčivá a zaujímavá, cítim sa zaviazaný.” Začul som akýsi tlmený vzlyk a pozrel som na ňu. Po líkach jej tiekli slzy. Pozerala na druhý koniec pultu a ani si len nenamáhalo utrieť slzy alebo skryť tvár.

Výčapník prišiel po poháre, pozrel na ňu a vyhrkol: „Ruby, prekristapána, prestaň! Takto si rozhodne neľavíš.” Neodvetila, len sedela a z očí sa jej rinuli slzy. Keď nám výčapník priniesol poháre, zhlboka sa napila, ospravedlnila sa: „Prepáčte,” a odišla popri pulte k toaletám.

Zostal som sedieť, počúval som hudbu z reproduktora, popíjal pivo. O dlhú chvíľu, vari až o desať minút, sa vrátila.

„Už je to v poriadku?” spýtal som sa.

„Nebudem už plakať, ak máte to na mysli.” Vzala pohár, no opäť ho položila. „Už mi tá žbrnda nechutí. Pôjdem domov.” Zošuchla sa z barovej stoličky.

„Áno. Aj ja.”

„Nedajte sa rušiť.”

„Vôbec nie. I tak som sa už chcel zdvihnúť.”

Keď sme boli v dverách, výčapník zavolať: „Dobrá noc, Ruby.” Žena sa neobzrela a neodvetila.

Na ulici nadhodila: „Bývam na Delawarskej ulici, neďaleko Dorsetu. Pre vás je to síce zachádzka, bola by som vám však vďačná, keby ste ma odprevadili domov.”

Na rohu sme zabočili na východ do Waltopovej ulice a zamierili k Michigan avenue.

„Nemyslíte si o mne, že som štetka, však?”

„Prečo by som si to mal myslieť?”

„Nie som totiž štetka. Mám dobré zamestnanie. Som sekretárkou vedúceho odbytu v istej papierní. Servítky, papierové vreckovky a viete... toaletný papier. Najväčšia papierenská firma v Iowe. Tu máme iba odbytovú kanceláriu.”

Keď sme prišli na Michigan avenue, zabočila doprava. V polovici bloku poznamenala: „Zrejme vám nejde do hlavy, prečo som sa tam rozplakala.”

„Nie, na tom predsa nič nie je.”

„Klamala som, keď bola reč o Leftym. Nedozvedela som sa to z novín. Bola som zaňho vydatá. Prekvapuje vás to?” Mlčal som a o chvíľu pokračovala: „Spoznala som ho pred šiestimi rokmi v Ann Arbore, keď tam študoval. Vzali sme sa a žili sme spolu dovtedy, kým neodišiel z Michiganu. Potom som sa s nim rozviedla. Aby bolo jasné, ja som sa rozviedla s ním, nie on so mnou. Nepovadili sme sa, nič sa nezomlelo. Jednoducho to neklapalo. Bol zažratý do svojich kníh a myšlienok a ustavične sa nemožné zlostil. Nie na mňa. Tak to nemyslím. Akoby sa zlostil na celý svet. A už vtedy, počas štúdia vedel, že sa tak ľahko neuplatní. S nikým totiž nevedel vyjsť. Všetci mu závideli. Alebo ho nenávideli... Vždy mali čosi proti nemu. Ak aj nie, tak si to namýšľal. Doma sme teda mali ustavične napäté ovzdušie. Vôbec ho neprekvapilo, keď som mu oznámila, že chcem odísť, nuž som si domyslela, že i on mal také úmysly. Asi... také mal. Stále nie som si celkom načistom. Tak či onak, rozviedli sme sa a o pol roka som sa vydala v Ann Arbore za istého podnikateľa, mal veľkú továreň na krytinu. Bol to milý chlapík, rozmaznával ma ako princeznú, ale na smrť ma nudil. Aspoň som si to namýšľala. V skutočnosti som nevedela zabudnúť na Leftyho... Opustila som teda druhého manžela a na čas som zakotvila v New Yorku. Neskôr som nastúpila na ministerstvo zahraničných vecí a rok som žila v Amsterdame. A potom som odišla do Kalifornie, pracovala som u istého burzového makléra v San Francisku. No ustavične mi bolo jasné, že klamem samu seba. Vedela som, že prv či neskôr sa vrátim do Chicaga. A naozaj. Pred dvoma

rokmi som sa vrátila. Začala som pátrať po Leftym a konečne som ho našla v krčme, kde sme práve boli...”

Keď sme prišli na Delawarskú ulicu, poznamenala:

„Bývam kúsok ďalej, uprostred nasledujúceho bloku.” Prešli sme naprieč a zamierili na východ. „Neviem, ako som si to vlastne predstavovala. Že sa opäť vezmeme, alebo budeme žiť spolu, či bohvie čo. Ale rozhodne som nečakala, že to vypáli takto. Dnes večer ste videli, ako to teraz vyzerá. Sedím pri pulte medzi ostatnými zákazníkmi, a ak vôbec so mnou prehovorí, tak iba ako s každým iným. A jednako viem, že mu dobre padne, že ta chodím. Keď sa pár večerov neukážem, správa sa celkom, inak. Viem, že ma ešte stále má rád, hoci mi jakživ nepovie ani jediné milé slovo...”

„Možno sa vám chce pomstiť.”

„Aj ja som si to sprvoti myslela. A chápala by som to. Ale dva roky.... ?” O chvíľu dodala: „Je to šialené. Viem to, Najšialenejšie je však to, že sa mi to páči. Totiž, nepáči sa mi to, jednoducho to potrebujem. Musím ho vídať, dokonca i za týchto okolností. Viem, že sa ničí, že záhad žuje život aj vzdelanie, ale radšej nech je tam, za pultom, hlavná vec, že ho každý deň vidím. Hoci to znie sebecky, nechcem, aby niekam odišiel a niečo dosiahol, ak by to znamenalo, že mi odíde...”

„A na čo je to dobré?”

„Vôbec to nie je dobré. Ale je to aspoň niečo. Lepšie než nič...”

Prišli sme pred široký solídny dom, v sklenených dverách stál vrátnik.

„Tu sme,” pousmiala sa, a kým som stihol niečo povedať, dodala: „Ak chcete, poďte ku mne. Vypijete si kávu...”

„Ďakujem. Radšej sa vrátim do hotela.”

Akosi čudne, bezbranne sa na mňa usmiala. „Totižto, môžete... viete... ste taký milý... ak chcete, môžete zostať u mňa.” Pozrela mi do tváre, akoby z nej chcela vyčítať odpoveď. „Možno vám to prichodí smiešne,” dodala, „potom, čo som vám práve porozprávala o Leftym. No nie sme... totiž Lefty vie...” Založila si ruky na prsiach a zachvela sa. „Čo by ste si pomysleli, keby som vám povedala, že som si všetko vymyslela, že sa s Leftym poznáme len ako výčapník a zákazníčka? Znie prijateľnejšie, ak poviem, že mám tridsaťdva rokov, pracujem v kancelárii, som sama a... nuž, občas si počínam čudne? Musím

vedieť... chcem cítiť... Počujte, prepáčte, už mi je zima. Idem.” Vykročila ku vchodu, šiel som krok za ňou. Pri dverách nadhodila: „Povedzte jednoducho, že ste šťastne ženatý a nepodvádzate manželka. Tak to bude znesiteľnejšie.”

Zvrtla sa a vošla. Vrátnik jej otvoril dvere. Zišiel som na ulicu a vykročil k Dorsetu.

V izbe som našiel uprostred postele prvé vydanie *Chicago Tribune*. Na prvej strane ktosi napísal červenou ceruzou: Str. 31! Keď som nalistoval tridsiatu prvú stranu, našiel som správičku označenú červeným kruhom:

ÚTEK DO KANADY?

Duluth, 26. sept.

Averyho Tunstalla, tridsaťsedemročného vodiča pekárenského auta z Hobartu v štáte Indiana, ktorého dnes uniesol Roy Tucker pri úteku z väzenia ako rukojemníka, našli večer blúdiť omráčeného na poli neďaleko Deer Riveru. Tunstall oznámil polícii, že Roy Tucker ho vyhodil z auta a zamieril ku kanadskej hranici. Auto, modrý pontiac, neskôr našli opustené neďaleko mestečka International Falls. Polícia predpokladá, že Tucker pravdepodobne odišiel verejným autobusom cez hranice do Ontaria...

28

Tej noci sem zle spal. Dlho som ležal oblečený na posteli, hľadel do povaly a počúval, akú hotel pomaly utícha. Zavše som začul zvuk výťahu, alebo tlmený klaksón auta na ceste vedúcej popri jazere. Okolo tretej všetko stíchlo.

Vstal som, osprchoval sa a obliekol si pyžamu a župan. Zapol som televízor a pozeral posledných dvadsať minút akéhosi filmu. Potom som zatiahol záclony, opatrne som obrátil posteľ, ľahol a upravil si hlavnicu, pod sebou som cítil hladkú plachtu a čistý pevný matrac.

Takúto posteľ som si v cele predstavoval noc čo noc. Teraz som bol v nej. Lepšiu posteľ som si ani nevedel predstaviť, jednako som však nevedel zaspať. Prevalil som sa z chrbta na bok, o chvíľu na brucho,

zasa na bok. Klimatizačné zariadenie ticho bzučalo, vzduch v izbe bol suchý a chladný, no posteľ priveľmi hriala.

Vyzliekol som pyžamový kabátik, zvinul prikrývku a ľahol som si iba pod plachtu. Asi o hodinu som vstal, pokúsil som sa otvoriť okno, nedalo sa. Obliekol som si župan, sadol do kresla a prečítal som celé noviny od prvej strany po poslednú.

Keď som si opäť ľahol, v okamihu som zaspal.

Zobudil ma telefón. Ohlásil som sa a akýsi ženský hlas sa spýtal: „Kto je tam?”

„Koho voláte?”

„Nepočujem vás. Kto je tam?”

„Človek, ktorého ste práve zobudili. Čo chcete?”

„Prepáčte,” odvetil hlas a telefón zmĺkol. Zopár ráz som cvakol vidlicou, a keď sa ohlásila spojovateľka, požiadal som ju: „Neprepájajte sem už nijaké hovory. Chcem spať a vy ste sem práve omylom zapojili akýsi hovor. Napokon, koľko je hodín?”

„Štvrt' na sedem, prosím. To je pán Waldron?”

„Nie. Tu je... vlastne áno. To som ja.”

„Pán Harry Waldron. Je tak?”

„Správne.”

„To nebol omyl, prosím. Tá dáma chcela s vami hovoriť a dala mi číslo vašej izby. Tisíc sedemstopäť.”

„Prečo potom položila, keď som sa ohlásil?”

„Neviem, prosím. Nik vás nemá rušiť. Je tak?”

„Tak je,” odvetil som a položil som slúchadlo.

Už som nezaspal. O siedmej som sa oholil, obliekol, vyšiel na ulicu a vykročil po Michigan avenue na juh. Slnko už stálo vysoko, obloha bola šira a modrá, od jazera nefúkalo. Ulice boli takmer prázdne. Zopár áut a ranné autobusy, no ani jeden chodec. Okrem mňa.

Šiel som, pokým som neprišiel na Chicago avenue. Našiel som si kaviarničku, usadil som sa za stolíkom pri obluku, skade som mal výhľad na vodárenskú vežu, a naraňajkoval som sa. Dal som si vajíčka, párok, hrianku a tri šálky kávy.

Vyšiel som z kaviarne, zabočil som doprava a kráčal som po Chicago avenue až k jazeru. Prešiel som cez cestu a pustil sa po chodníku vedúcom popri vode smerom na sever. Keď som prišiel do Waltonu,

sadol som si na lavičku a zahľadel sa na druhú stranu jazera, slnko mi svietilo do tváre a za chrbtom na ceste rachotila premávka.

Nebol som už taký vystrašený ako ten deň vo väzení. Ale v žalúdku som cítil akúsi prázdnotu. Akoby som čosi nepostrehol, akoby mi niekto niečo povedal, čo by som bol mal počuť, no nezačul som to. Ustavične som videl kúpnopredajnú zmluvu na dom a vkladnú knižku s prelepenými riadkami...

Najradšej by som bol zmizol, nemohol som však... Vedel som, že útekem by sa nič nevyriešilo. Ale nemohol som ani jednoducho sedieť a vyčkávať, pozorovať, ako kúsky skladačky pomaly zapadajú do seba. Pripomínalo mi to hru domino. Jasne som si uvedomoval, čo všetko nemôžem urobiť. Problém tkvel v tom, že musím niečo nájsť, čo by som mohol urobiť...

V duchu som si zostavil zoznam možností. Bol krátky, boli na ňom iba dve mená.

Pred desiatou som vstal z lavičky, prešiel som podchodom cez cestu a našiel si telefónnu búdku. Vyhl'adal som si obe čísla a poznačil som si ich na kúsok papiera.

Najprv som zavolať Applegata. Do ordinácie. Ozval sa mi akýsi ženský hlas. „Doktor Applegate odcestoval, vráti sa až popoludní. Ste jeho pacient?”

„Nie, som jeho priateľ, prišiel som len na skok. Chcem ho prekvapiť. Zavolám neskôr.”

Potom som zavolať Schnaibla. Telefonistka mi vysypala vopred pripravenú odpoveď: „Ľutujem, pán Schnaibla diktuje. Potom má schôdzku. Keby ste mi láskavo povedali svoje telefónne číslo...”

„Nijaké číslo nemám. Nejde o pracovnú záležitosť. Volám súkromne. Tak netárajte a prepojte ma!”

Na druhom konci drôtu zavládlo ticho. O chvíľočka akýsi napätý, trochu zlostný hlas oznámil: „Prepojím vás sekretárke pána Schnaibla.”

Kým sekretárka stihla spustiť svoje litánie, vyhrkol som: „Povedzte Schnaiblovi, že pri telefóne je Roy! Istotne bude chcieť so mnou hovoriť.”

„Môžem mu, prosím, oznámiť aj vaše priezvisko?”

„Nie. Povedzte, že som včera utiekol z väzenia a že s ním rozhodne musím hovoriť!” Ledva som dohovoriť, už sa ozval Schnaiblov hlas:

„Roy, prekristapána, sem ste nemali volať! Kde vlastne ste? V novinách písali...”

„Som v hoteli Dorset.”

„Azda v Chicagu?”

„Správne.”

„Počujte, Roy, musíte ma pochopiť, nemôžem sa do ničoho angažovať. Ani zhovárať sa s vami nemôžem.”

Položil slúchadlo a ja som zostal stáť ako figurína s hluchým slúchadlom v ruke. Položil som ho na vidlicu, vykročil som ulicou k hotelu, usiloval som sa vnútorne upokojiť, potlačiť hnev. A dost sa mi to darilo. Konečne som usúdil, že sa mi to vcelku podarilo. Ale len čo som vošiel do hotela, zašiel som do kabíny a vykrútil som Schnaiblovo číslo.

Tentoraz som ihneď dostal jeho sekretárku.

Požiadal som ju: „Povedzte Schnaiblovi, že ak sa mi okamžite neozve, prídem za ním do kancelárie. A ak tam nebude, zájdem k nemu domov, do Wilmette, a počkám si naňho.”

Keď sa mi ohlásil, vyhrkol: „Ježišikriste, Roy, čo odo mňa chcete?”

„Chcem sa s vami pohovárať. Je o päť minút trištvrte na jedenásť. Stretieme sa o dvanástej. Povedzte, kde.”

Dlhú chvíľu bolo ticho. Potom privolil: „V zoologickej záhrade v Lincolnovom parku. Pri žirafách. Viete, kde to je?”

„Nájdem to.”

29

Keď som ta prišiel dve minúty pred dvanástou, Schnaible na mňa už čakal. Odkedy som ho nevidel, pribral najmenej sedem kíľ. Vlasy mu na temeni preriedli a celkom ošedivel. Spýtal sa ma: „Skade ste ma volali?” Upokojil som ho, že z budúky.

„Oba razy?”

„Tuším. Záleží na tom?”

„Samozrejme! Zošaleli ste?”

„Prečo sa tak plašíte? Záleží na tom, odkiaľ volám?”

Zatváril sa tak čudne, akoby som bol povedal čosi nevhodné. „Zrejme som iba predráždený. Prepracovaný.”

Poobzeral sa navôkol. V zoologickej záhrade nebolo mnoho ľudí.

Zopár postarších dám a niekoľko ošetrovateliek s bábätkami v kočíkoch. Ukázal prstom na chodník, ktorý sa vinul pomedzi stromy. „Podme sa ta prejsť, pohovoríme si trošku...”

Desať metrov od chodníka našiel lavičku, čiastočne skrytú medzi kríkmi. Sadli sme si.

„Prepáčte, ak som do telefónu nehovoril veľmi srdečne. Ale prekvapili ste ma. Nevedel som, čo mám povedať. Totiž vedel som, že ste včera ráno ušli z Hobartu...”

„Mňa prekvapuje, že ste ten článoček zbadali. Ja som ho ledva našiel, hoci som ho hľadal.”

„Och, zbadal som ho. A dnes ráno hlásili, že ste v Kanade.”

„Áno, hlásili.”

„Ježišmária, bodaj by ste boli...! Pred chvíľou ste si vykračovali po tej cestičke, akoby vám patrila celá zoologická záhrada. Dozaista každé hliadkové auto v Chicagu má vašu fotografiu.”

„Nie, polícia ju nemá. Nezbalia ma. Bolo to narafičené, Arnold. Neušiel som. Vypustili ma. Vyšiel som.”

„Ako to myslíte?”

„Ako vravím. Nieкто ma chcel dostať von, nuž to zaonačili.”

„Zaonačili to? Čo to znamená? To predsa nikto nedokáže.”

„Dokázali to.”

„Neviem si predstaviť ako. A prečo im na vás záleží?”

Chvíľočku som mlčal. Potom som nadhodil: „Na to vám neviem dať odpoveď. Myslel som, že vy to azda viete.”

Nevedel sa veľmi pretvarovať. Len čo som naznačil túto možnosť, vyčítal som odpoveď z jeho tváre.

„Nechápem, ako to... Počujte, Roy, keby niečo, vôbec sme neboli v styku. Naposledy som vás videl v súdnej sieni v Indianapolise.”

„Viem. Zišlo mi na um, či s vami nieкто o mne nehovoril... Tí ľudia boli ohromne podrobne informovaní. Voľakde to museli vyzvedieť. A ešte čosi. Vôbec som si nevedel vysvetliť, ako ma vlastne našli. Vo väzniciach trčia tisíce chlapíkov. Podľa čoho si vyberajú? Ako to, že si povedia: Tohto chceme!?”

„Nemám poňatie, Roy. Je to pre mňa španielska dedina.”

„Vravíte teda, že nik vás nevyhľadal a nespytoval sa na mňa?”

„Pokiaľ sa pamätám, nie,” odvetil. „Nie. Celkom iste. Zapamätal by

som si to.”

„Takého nervózneho som vás ešte nevidel.”

„Nie som nervózny. Jednoducho sa necítim dobre, keď som všetkým na očiach.” Vstal. „Podme si sadnúť do môjho auta. Stadiaľto sa dá prejsť skratkou na parkovisko.”

Keď sme si sadli do auta, spýtal som sa: „Prečo ste sa ma spýtali, skade som vás volal?”

„Neviem. Zrejme som sa spýtal celkom mimovoľne.”

„Nespýtali ste sa mimovoľne. Viete to takisto ako ja.”

„Roy, bohuprisám, hovorím vám pravdu...”

Pripálil si cigaretu a otvoril okienko auta. O chvíľu som nadhodil: „Nuž, to sa ľahko zistí. Poviem im, že som sa s vami zhováral a uvidím, čo oni na to.”

„Roy, len pomaly! Čo odo mňa chcete? Tak dobre, spojili sa so mnou. Keby však vedeli, že som sa s vami zhováral...”

„Čo sú to za chlapíci?”

„Neviem. Ani to nechcem vedieť.”

„Čo to znamená?”

„Pozrite... poviem vám iba toto. Neviem, prečo si vybrali práve vás a neviem, na čo vás chcú. Ale jedno vám môžem povedať. Keby nás dvoch, vás a mňa, v tomto okamihu zabili tu, v tomto aute, páchatel'a by nezatkli a nešiel by pred súd. A noviny by mlčali. Zaonačili by to odhora až nadol, tak ako zaonačili váš útek z väzenia. Roy, nebud'te hlupák! Som advokát. Ustavične sa stretávam s týmto svinstvom. Tak to chodí. Jednoducho držte zobák, vykonajte, čo vám prikážu, nech to bude hocičo, a možno z toho vyviaznete so zdravou kožou. Inak vám zostáva jediná možnosť, pustiť si guľku do hlavy. Dohodli ste sa, a všetko je spečatené. Neošmeknete ich! S tým sa musíte zmieriť. Vravím vám to ako priateľ. Čím menej o nich viete, tým lepšie.”

Vystúpil som z auta, zostal som stáť na parkovisku a pozeral som za jeho vozom... Ešte dve hodiny som bol v zoologickej záhrade, sedel som pred klietkou s tigrami a triedil som si poznatky, myšlienky a dohady a usiloval som sa domyslieť, či mám možnosť urobiť nejaký krok. Mal som chladnú hlavu, bol som pokojný, odhodlaný rozmýšľať priamočiaro. No všetky čiary sa ustavične skrúcali k východiskovému bodu.

Do hotela som sa vrátil po piatej. Šiel som pešo, cestou som sa zastavil na šálku kávy a obloženú žemľu s fašírkou.

V izbe na koberci za dverami ležala obálka. Keď som ju roztrhol, našiel som v nej biely lístoček s odkazom naklepaným na stroji: SLEDUJTE SPRAVY O ŠIESTEJ.ŠTVRTÝ KANÁL.

30

Sedel som pred televízorom, pozeral som záver akéhosi filmu o čriedách losov na Aljaške a zaháňal som driemoty. Pár minút pred šiestou som zašiel do kúpeľne, šplechol som si na tvár studenú vodu, vyzul topánky, stiahol ponožky a pustil som si na nohy studenú vodu.

Keď som sa vrátil k televízoru, relácia sa práve začala. Bolo to miestne spravodajstvo. Z Chicaga a okolia. Chvíľu som pozeral a počúval, no nezachytil som v správach nič podstatné. Nebolo by ma prekvapilo, keby som uvidel vlastnú tvár s oneskorenou správičkou o mojom úteku z Hobartu. Keď sa na obrazovke zjavila Schnaiblova tvár, pár sekúnd som na ňu civel, kým som ju zaregistroval. Potom som začul hlásateľ'a:

... mŕtvy vo vlastnom aute v garáži budovy na La Sallovej ulici, kde má kanceláriu. Usmrtený bol úderom do hlavy. Z auta ani z vrecák obete nič nezmizlo. Polícia už vylúčila lúpež ako motív. Pán Schnaible pochádzal z Chicaga a v priebehu uplynulých desiatich rokov tu pôsobil ako popredný advokát. Bol činný aj v politike štátu Illinois...

Vypol som televízor. Ruka sa mi triasla. Podišiel som k telefónu a zdvihol slúchadlo,

„Prosím si hlavného zariadenca.“

„Áno, prosím.“

„Hlavný zariadenec..." ozval sa akýsi hlas.

„Tu je Waldron, izba tisícšesťdesiatpäť. Nefunguje mi klimatizačné zariadenie.“

„Ihneď vám niekoho pošleme, pane.“

Položil som slúchadlo, odviazal si kravatu a zavesil ju do skrine, sadol som si na okraj postele a obul si ponožky a topánky.

Vtom sa ozval bzučiak pri dverách. Podišiel som k dverám a spýtal som sa: „Kto je?“

„Vraj ste volali pre klimatizačné zariadenie.“

„Áno. Moment.“ Vybral som vreckovku, uhlopriečne som si ju zložil a obviazal som si ňou hánky na pravej ruke. Potom som otvoril dvere.

Bol plavovlasý, nakrátko ostrihaný. Mal na sebe drahý oblek a bodkovanú kravatu. Vyzeral, akoby chodil do tej istej školy ako Pine a Brookshire a absolvoval ju v tam istom ročníku. „Pán Waldron? Ja som Henemeyer.“

A bol o pol hlavy vyšší a o pätnásť kíľ ťažší ako ja.

Zatvoril dvere a ešte kým sa stihol obrátiť, ovalil som ho z celej sily poza ľavé ucho. Keď sa zvrtol, bachol som ho tri razy do žalúdka, aby musel skloniť hlavu. Tresol som ho oboma päťami po zátylku a vzápätí som ho kopol kolenom do brady. Odvliekol som ho chodbou k núdzovému schodišťu. Tam som otvoril dvere, prevážil som ho ponad horný schod a pustil som ho. Steperil sa bokom po schodoch a na odpočívadle sa rozpleštil.

Vrátil som sa do izby, uviazal som si kravatu, obliekol sako a výťahom som zišiel do haly. Všetky telefónne kabíny boli obsadené. Odbehol som do hlavnej haly a tam som konečne našiel voľnú kabínu. Vykrútil som číslo Applegatovej ordinácie. Päť ráz uňho zacengalo. Konečne sa ohlásila akási žena.

„Volám doktora Applegata...“ povedal som,

„Žiaľ, ordinácia je zatvorená. Ja iba preberaný odkazy.“

„Kde ho zastihnem?“

„Ohlási sa tu. Mám si poznačiť vaše meno?“

„Nie, ďakujem. Skúsím ho zavolať neskôr.“

Vyšiel som z kabíny a prešiel halou k domácomu telefónu. „Prosím si hlavného zriadenca.“ Pozoroval som ho, ako zdvihol slúchadlo, stál pätnásť metrov odo mňa.

„Tu je Waldron, tisícšesťdesťpäť. Nefunguje mi klimatizačné zariadenie.“

„Áno, prosím.“

„Á prosím vás, pošlite mi Gaddisovú.“

Cestou do izby som otvoril dvere vedúce na núdzové schodište a pozrel som na odpočívadlo. Henemeyer zmizol.

Ledva som vošiel do izby, zabzučal bzučiak. Otvoril som dvere, stála tam Gaddisová. Tvárila sa mrazivo. Prešla popri mne a sadla si do

kresla pri obloku. Sadol som si oproti nej na posteľ. Bál som sa prehovoriť. Nedalo sa vytušiť, čo spôsobí zloba, ktorá ma zaplavila,

„Včera mi Pine povedal, že patrím tomu vášmu spolku. Mýli sa. Nikomu nepatrím. A ďalej vyhlásil, že ak sa nebudem slušne správať, narobíte mi také mrzutosti, aká som ešte nezažil. V tom má pravdu. Včera som videl na vlastné oči, ako odstrelili Spiventona a dnes popoludní ktosi na váš príkaz zabil Schnaibla. Je mi to jasné. Viem, že nebyť mňa, ani jeden z nich by nebol zomrel. A ak vás zaujíma, čo cítim, poviem vám to. Obracia sa mi žalúdok. Ale uvedomte si, že ak ste mi chceli dať príučku, vôbec ste ma nepoučili. Zapadol som do toho vášho spolku až po uši. Uvedomujem si to. Priškripli ste ma. Nenamýšľajte si však, že ste si ma naprogramovali. To sa vám nepodarilo a ani sa vám to nepodari. Mňa nemožno založiť do škatuľky ako kartotecný lístok. Povedzte to svojmu šéfovi. Alebo výboru, či hocikomu, kto organizuje tú vašu poondiatu hru. Ja som stále ja. Sám sa rozhodujem. Krok za krokom. Uzavrel som s Taggom dohodu a neodskeoím od nej. No nemyslite si, že ma zato máte v hrsti. Ako vy na mňa, tak ja na vás. Ak na mňa pôjdete násilím, odpoviem násilím. Zabiť ma síce môžete, ale zlomiť nie. Rozumiete?”

Ťažko jej to šlo dolu krkom, predsa to však preglgla. Prikývla.

„Ešte dačo. Bez ohľadu na to, kam ma pošlete, zajtra chcem odísť. Mám už Chicaga po krk.”

32

Keď som sa po večeri vrátil do izby, svetielko na telefóne blikalo. Spýtal som sa, aký odkaz pre mňa majú a spojovateľka odvetila: „Zajtra ráno o siedmej si môžete vyzdvihnúť na O'Harovom letisku pri pulte spoločnosti *Braaniff* letenku. Lietadlo štartuje o trištvrte na osem.”

„A kam poletím?” spýtal som sa.

„To v odkaze nie je.”

Zbalil som si kufor, osprchoval sa a ľahol som si.

O štvrt' na jedenásť som zhasol. Ležal som na chrbte a rozmýšľal, či budem mať rovnako bezsennú noc ako predchádzajúcu. Zobudil som sa, až keď zadrnčal telefón.

„Zobúdzanie, pán Waldron. Je päť hodín.”

Naraňajkoval som sa v izbe a taxíkom som odišiel na letisko. Slečna

pri pulte spoločnosti *Braaniff* mala pod očami váčky a v rukách stískala veľký hrnček kávy.

„Som Harry Waldron. Mám si vyzdvihnúť zaplatenú letenku.”

„Kam?”

„Neviem. Letenku mi rezervovala moja firma, Neviem, kam poletím.”

„Ani približne?”

„Pozrite, zlatko, viem, že je včasráno pre mňa i pre vás. Budete teda taká láskavá a ťuknete moje meno do toho počítača, alebo mám zavolať do vašej kancelárie, aby to vybavili?”

Neodvetila. Sadla si za klávesnicu počítača a len čo vyklepkala meno, stroj jej v okamihu odpovedal. Pozrela na mňa a povedala: „Je to náš let tristosedemnásť do Mexika. Medzipristátie vo Fort Worthe.”

„Výborne. A teraz vydolujte tú letenku a už vás nechám na pokoji, aby ste si mohli vypiť kávu.”

„Musíte byť rozkošný manžel,” zašomrala.

„Nie som ženatý. Som kňaz.”

Bola to letenka prvej triedy. V mohutnom sedadle som ihneď zaspal. Ale keď dvadsať minút po štarte priniesli raňajky, znovu som sa najedol. A vzápätí som opäť zaspal.

Zobudil som sa, až keď sme preleteli ponad Oklahoma City. Do pristátia vo Fort Worthe som čítal časopis. Kým lietadlo stálo, znova som zaspal. A zobudil som sa, keď sme zasa vzlietli. Dovtedy som sa trochu pozviechal. Oceľové stružliny v hlave sa mi rozplynuli, kosti prestali bolieť, svaly vládali reagovať...

Spánok na mňa pôsobí ako liek. Odjakživa. A dakedy ako droga. Keď sme po matkinej smrti prežívali s otcom zlé časy, spávali sme — aj s Enid — ako fajčiari ópia, hodiny, dni a noci, pred všetkým sme sa uzatvárali, nič sme nevideli, na nič sme sa nepamätali.

Spánok v lietadle bol však iný. Jednoduchý a dobrý. Cítil som sa čistý, zdravý a bezpečný, vzdialený od všetkého zla, neuvedomoval som si, čo ma čaká, dúfal som, že keď v Mexiku vystúpim z lietadla, uvidím Thelmu.

Energicky a cieľavedome som sa usiloval nemyslieť na Oskara a Schnaibla. S touto myšlienkou som sa ešte nevyrovnal. A nebol som si istý, či sa s ňou niekedy budem vedieť vyrovnáť. Nevedel som si

zostaviť nijakú súvahu kladov a záporov, ktorá by ma pozbavila zodpovednosti, oslobodila ma od vnútornej bolesti a pocitu viny. Musel som teda urobiť to, čo sa dalo. Celú vec si zatušovať...

Applegate bol iný prípad. Ten aspoň zostal nažive, sedí schúlený vo veľkom kresle v svojom dome v Oak Parku vo svetri a v menčestrových nohaviciach a číta do druhej v noci. Kedykoľvek som si naňho pomyslel, vždy som ho videl v tejto situácii. Nevidel som ho v uniforme v Japonsku, ani v lekárskom plášti, ani s rodinou, známymi či pacientmi. Vždy sa mi vynáral sám doma, za hrabaný v kresle pod lampou, celkom sústredený na knihu.

Človek ťažko vytíška zo svojho života ľudí, ktorí mu prinášajú iba príjemné spomienky. Večne ho čosi mätie. Hoci sa nevie rozpamätať na zlé, aj keď sám seba uistuje, že sa jakživ nič zlé nevyskytlo, vždy nájde v limonáde na dne piesok...

Applegate istotne nie je výnimkou. Ale rozhodne mi prichodil ako výnimka.

Chcel mi dobre. Bolo to celkom jednoduché. Chcel, aby sa veci vyvinuli v môj prospech. Nesmierne sa usiloval deliť sa o všetko, čo mal. Možno sa cítil vinný. Možno si povedal: nie každý mal také možnosti ako ja. Môžem sa aspoň pokúsiť podprieť nejakú kaliku. Napríklad Tuckera...

Mnohí ľudia si hovoria podobné veci. Svet netrpí nedostatkom dobrých úmyslov. No ťažko sa uskutočňujú, keď si človek musí vybrať buď to, čo je príjemné a pohodlné, alebo to, čo neexistuje. Na tomto bode každý začína ochabovať. A vzápätí sa mnohí ulejú...

33

Róbert Kenneth Applegate. Keď som ho spoznal, a keď mi objasnil, že ma prevychová bez ohľadu na to, či mu pôjdem poruke alebo nie, nepadlo mi ťažko zmieriť sa s tým, že bol vysoký, švárny, príjemný a nadaný, a veľmi úspešný v armáde aj mimo nej, no prekážalo mi, že bol taký mladý. Isteže, bol starší odo mňa, nie však oveľa. Počas prvých týždňov v Japonsku som sa mu vyhýbal.

Ale aj na to mal odpoveď. „Súť ažíš iba sám so sebou. Pamätaj si to! A je to dosť úmorné, Neporovnávaj sa s ľuďmi, ktorí si z hocakých príčin získali pred tebou náskok.”

Applegate nikdy nikomu nenechal čas na rozmýšľanie. Ustavične preháňal, teda aspoň mňa, rozum, telo, city, celú aparaturu.

Vôbec sa nepokúšal predstierať, že som jeho najlepším kamarátom. Pochádzali sme z rozličných plemien, z bobrov a jastrabov, z rozličných hniezd, boli sme zvyknutí na odlišnú potravu. Applegate bol akousi pohybujúcou sa zlatou trofejou, ktorá jakživ v ničom nezlyhala, a so mnou experimentoval. Povedal mi to celkom otvorene. „Nebaví ma večer čo večer sa spíjať a naháňať štetky. A poker a kocky ma nudia. Šesť mesiacov ťa budem vo voľnom čase vzdelávať. Prebudím v tebe hlad po všetkom, o čo si bol ukrátený. Odteraz nenájdeš uspokojenie v ničom inom, iba v najlepšom.”

Mýlil sa. Nepochopil, čo to značí, keď je človek naprogramovaný na to, aby zlyhal. Nevedel, že trvá veľmi dlho, kým sa taký chlap ako ja naučí vychutnávať dobré. Väčšina ľudí ochotne vymení to najlepšie za čosi známe. Pochádzal som z generácie chlapov, čo kráčali za voľmi a mulicami, kydali hnoj, rúbali drevo, dorábali a jedli jednoduchú potravu a umierali v posteliach, v ktorých sa narodili.

Ľudia z mojej rodiny nekupujú ani účastiny, ani obligácie, nekandidujú na funkcie a nechodia na vysoké školy. Robia to, čo robili odjakživa. Aspoň sa o to usilujú. A aj ja by som to bol robil, keby ma situácia nedohnala k čomusi inému.

Applegate to nechápal. Jeho to stále poháňalo nahor. Nechápal, že niekoho to ženie bokom. Keby Applegate bol býval v mojej koži a mal sa vyrovnat' so skutočnosťou, že nemôže ďalej chodiť do školy, bol by pracoval v drogérii, alebo by bol ošetrovateľom v nemocnici a chodil do školy po večeroch. Tak by ho bol poháňal jeho inštinkt. Nechápal, že mňa poháňal môj inštinkt, aby som si voľakde našiel miesto vodiča. Spomenul som, že veľa čítal.

„Čítanie má zmysel,” vravieval. „Všetko tu je. Všetko krásne, múdre či závažné, čo ktosi kedysi spísal. Ako môže byť niekto taký samolúby, že to zaznáva? A prečo to zaznávať? Človek číta preto, aby sa cítil živý, aby prebúdzať čosi, čo v sebe ani netuší. Každý záhyb a vráska na mozgu má funkciu, potenciál, všetky konččky nervov čakajú na popud. A v knihách je všetko. Všetko. Ak vie človek hľadať, nájde v nich celý svet. Čítanie nie je ani únik pred životom. Čítanie je život, čítanie plodí život.

Rád som ho počúval keď sa takto rozrečnil. A veril som mu na slovo. Ale nestačil som na to. Nevedel som tak čítať. Skúšal som to, no nešlo mi to. Človek musí vedieť byť sám. Musí túžiť po samote, byť osamote pokojný a vyrovnaný. No mne to nesedí. Keď nemám dakoho nablízku, som zlostný a neposedný. Mám rád, keď sú v dome ľudia, psy a mačky, keď sa hovorí a spieva. Dobrovoľne nikdy nevyhl'adávam samotu. Samota je pre mňa trestom...

34

V Mexiku na letisku ma nikto nečakal. Zašiel som do úschovne batožín, vybral som si kufor, chvíľu som postával, čakal, či zazriem nejakú známú tvár.

Ale nikto sa nezjavil. Opäť som vyšiel po pohyblivých schodoch a vyhl'adal som pult spoločnosti *Braaniff*. „Volám sa Waldron. Máte pre mňa odkaz?”

Muž za pultom mal tvrdé čierne vlasy a širokú plochú tvár kávovej farby. Pozrel do priečinka s odkazmi a potriasol hlavou. „Na meno Waldron tu nič nie je.”

„Kde je bar?” spýtal som sa.

„O poschodie vyššie, tamtým schodišťom.”

Hodinu som presedel v bare. Vypil som tri kalíštek bourbonskej a zjedol obložený chlebík s kuracinou. Vykročil som k pultu spoločnosti *Braaniff*, a vtedy som začul v reproduktore svoje mena.

„Pán Waldron! Pán Harry Waldron! Ohlásate sa, prosím, v nástupnej hale pri východe číslo dvadsaťštyri...”

Keď som prišiel k východu, cestujúci už nasadali. Svetelná tabuľa nad pultom hlásala: Guatemala City.

Po štarte som si pozrel letenku. Miesto určenia: Guatemala City — Tegucigalpa. Stisol som tlačidlo a vzápätí prišla stewardka.

„Kde je Tegucigalpa?” spýtal som sa,

„Tegucigalpa je hlavné mesto Hondurasu.”

„Ta letíme?”

„Áno, prosím. Najprv do Guatemala City. Potom do Tegucigalpy.”

Vypil som si zopár štamperlíkov. O chvíľu podávali jedlo. A vzápätí som zaspal. Keď som sa zobudil, pršalo. Vytrvale pršalo až do Guatemala City. Kým sme stáli na letisku, strhla sa prudká blýskavica.

Len čo sme zasa vzlietli, prestalo pršať.

V Tegucigalpe sa nepristáva ľahko. Kto sa tam kedysi pred bohviekoľkými storočiami usadil, na lietadlá rozhodne nemyslel, vôbec neuvažil, aké problematické môže byť pristátie uprostred týchto horských masívov. Keď som počas nalietavania pozrel z okna, mal som dojem, že sa rútime rovno na tisícmetrový žulový končiar. Stewardka na sekundu otvorila dvere pilotnej kabíny; začul som, že sa letec smeje. Necítil som sa však preto medzi kopcami spokojnejší. Povedal som si, že zatiahnem záclonku a nebudem sa pozeráť. No keď som pocítil, že sa lietadlo prudko zvrtilo doľava, znova som záclonku odhrnul. Mal som pocit, že koniec krídla je vzdialený od skalnatého úbočia hory len dva metre. A v tom sme odbočili o štyridsaťpäť stupňov, prudko sme klesli a dosadli na pristávaciu plochu.

Tentoraz ma čakali. Steward leteckej spoločnosti. Vzal mi kufor, rozbehol sa letištnou budovou a ja za ním, prešli sme dlhou chodbou na betónovú štartovaciu plochu a vyštverali sme sa po schodíkoch do menšieho lietadla. Keď som sa zadychčaná a podráždený usadil, steward mi strčil do ruky letenku. „Kam do pekla idem?”

„Do San José,” odvetil. A hneď prebehol uličkou, vykĺzol z lietadla a zabuchol za sebou dvere. Kým stewardka zabezpečovala závary, lietadlo začalo rolovať.

Na San José som sa nemusel vypytovať. V puzdre pred sebou som našiel leteckú mapu. Bola tam aj brožúrka o Kostarike. Na prvej strane stálo: Zaujímavé informácie pre dôchodcov.

Prečítal som si niekoľko viet:

Kostarika každý rok privábi svojimi početnými krásami dôchodcov z mnohých štátov, lebo tu môžu žiť pokojne, harmonicky a vychutnávať úplnú osobnú slobodu v pokojnej, vyrovnanej a demokratickej pospolitosti...

„Úplná osobná sloboda” — táto fráza mi ustavične vírila hlavou. Nazdával sa jej pisateľ, že jej niektorý čitateľ uverí?

Nalistoval som si stránku s nadpisom VŠEOBECNÉ ÚDAJE:

Kostarika leží na južnom konci Strednej Ameriky, na juhu a juhovýchode hraničí s Panamou a na severe s Nikaraguou. Na západe ju ohraničuje Tichý oceán, na východe Karibské more...

Ďalej som sa dočítal, že San José leží 1400 m nad morom, že menovou jednotkou je colón, rovnajúci sa asi dvanástim americkým centom, že oficiálnou rečou je španielčina a národným športom futbal.

Kapitolka o dejinách sa začínala:

Kostariku objavil v septembri 1502 Krištof Kolumbus na svojej štvrtej a poslednej ceste...

Preskočil som na posledný odsek:

Na rozdiel od mnohých iných krajín Latinskej Ameriky, vojenské junty a diktatúry nehrali v dejinách Kostariky nijakú úlohu. K poslednému povstaniu, ktoré prerástlo do občianskej vojny, došlo pred dvadsiatimi piatimi rokmi, po ktorom rozpustili armádu.

Znelo to pôsobivo. Potom som zazrel pod nadpisom ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA tento krátky odsek:

Obyvateľstvo Kostariky je prevažne španiel-skeho pôvodu. Z pôvodného obyvateľstva, ktoré žilo na tomto území v predkolumbovskej ére, zostalo iba niekoľko tisíc príslušníkov malých kmeňov, roztrúsených po celej krajine...

Odložil som brožúrku a chvíľu som sa divel z okna. Ustavične som musel myslieť na to, kto asi spôsobil, že z pôvodného obyvateľstva zostalo iba niekoľko tisíc príslušníkov malých kmeňov, roztrúsených po celej krajine, a prečo sa nezjednotilo v jedinom veľkom kmeni. A či autor vety, v ktorej sa hovorí o „úplnej osobnej slobode“, bol domorodec...

35

Na letisku v San José ma čakal Tagge, vystrihaný, vyholený, usmievavý.

„Mám tu malé lietadielko, ktoré nás dopraví do Puntarenas. Poletíme len pätnásť minút. Potom pôjdeme dvadsať minút autom po pobreží do Juapály a budete doma.”

„A čo Thelma?”

„Je tam. Vraj vám nachystá skvelú večeru...”

Naše lietadielko vzlietlo, slnko práve zapadalo. Leteli sme na západ, nízko pomedzi hory, slnko planulo pred nami, približovali sme sa k

moru, terén prudko klesal. Keď sme pristávali v Puntarenas, zazreli sme more.

Po ohlušujúcom reve motora a nárazoch vetra do trupu lietadla bolo v aute ticho. Pilot lietadla sadol za volant auta, bola to najmenej štyridsaťpäťročná limuzína La Salle 18-A, medzi predným a zadným sedadlom bola sklenená tabuľa, Tagge a ja sme sedeli vzadu.

„Myslím, že dom sa vám bude páčiť,” nadhodil Tagge. „Stojí celkom osamote v horách nad plážou. Do Juapály je pešo po ceste desať minút. A autom je to do Puntarenas len kúsok.”

„Páči sa tam Thelme?”

„Myslím, že je to slabý výraz. O pár minút sa to dozviete z prvej ruky.”

„Čo ste jej povedali?”

„Nie veľa. Nazdávam sa, že vy to vybavíte lepšie než my. Vaša pani vie, že sme vám pomohli z väzenia a že sme ju priviezli preto, aby vás tu vyčkala. Na nič sa nevypytovala. Odkedy sme jej dali váš odkaz, ohromne nám šla poruke.”

„Niečo jej budem musieť povedať...”

„Noviny nevidela. Nevie, ako ste sa dostali z väzenia. Je tuším presvedčená, že naša organizácia sa usiluje pomôcť nevinným, že pátrame po nových dôkazoch a usilujeme o obnovu procesu.”

„To ste jej nahovorili?”

„Myslím, že Pine jej to naznačil.”

„A čo ak nebudem chcieť klamať?”

„Tak neklamte.” Pripálil si cigaretu. „Je to vaša vec. V takom prípade vás zasype otázkami, na ktoré jej nebudete vedieť dať odpoveď. V opačnom prípade sa tomu vyhnete.”

Zošerilo sa.

Sprava bolo počuť vzdialený príboj.

„A pokiaľ ide o moje otázky?” spýtal som sa.

„Ste na niečo zvedavý?”

„Čo myslíte?”

„Myslím, že keby som bol na vašom mieste, chodila by mi teraz po rozume iba jediná otázka. Čo mi je milšie, voňať kvety a dýchať morský vzduch v prekrásnom kraji, vypiť si a zhovárať sa s vlastnou ženou, alebo trčať v hobartskej cele...”

Odbočili sme z cesty a zašli po kruhovom chodníku pred dom, ktorý stál na pilótach, široké okná obrátené k moru boli vysvietené.

„Ozveme sa vám,” lúčil sa Tagge. „Zatiaľ sa zabávajte.”

Otvoril som dvierka na aute. „A čo ak ma tu nenájdete, keď sa vrátite? Prečo ste si taký istý, že nezdúchnem?”

„Nie som si istý. Do značnej miery vám však dôverujem. Pokladám vás za natoľko bystrého človeka, čo chápe, kedy sa mu ponúka príležitosť.”

Zahľadel som sa za autom. Prešlo po cestičke a pustilo sa dole úbočím. Keď som pozrel nahor, pri zábradlí verandy stála Thelma a hľadela na mňa...

36

„Nemôžem tomu uveriť,” vydýchla si, „že tu sedíš, ješ a hovoríš. Vždy som dúfala, že sa toho dočkám... Bolo to ťažké, lebo mesiace a roky ubiehali a ty si sa mi vôbec neozýval. A listy mi jednodaj vracali... A teraz sedíme v cudzine, nikto nás neobťažuje, som načisto vyjavená, neviem, či sa mám smiať, alebo plakať...”

Zabudol som už, že je útla, bojazlivá a bezbranná, že sa bojí blesku, bočí od ľudí, dlho sa odhodláva, kým prehovorí alebo sa usmeje, no priam dychtí zavďačiť sa, že je srdečná, láskavá a dôverčivá, že ju nechráni nijaký pancier a ani zafarbenie, že to je nevinné vrchárske dieťa z iných čias, ktoré chodí bosé medzi hrdzavými klincami a sklenenými črepinami...

Keď som vyšiel hore po schodoch a objal ju, rozplakala sa. Vsunula mi ruku pod sako a cez košeľu som zacítil jej studené a roztrasené prsty. Dlhو sme tak stáli, objímali sme sa, kým neprestala plakať a neutíšila sa. Potom mi pozrela do tváre a zašveholila: „Máme dokonca aj bourbonskú.”

Sedeli sme na verande, popíjali sme, navôkol sladko a omamné rozvoniavali stromy, lístie a noc. Chvíľu som stál v kuchyni a pozoroval ju, ako chystá večeru. Ustavične hovorila, pri jedle i neskôr, keď sme pili na terase kávu a fajčili tuhé tmavé cigarety.

„Nerada som odchádzala z Indiany. Chcela som byť stále pri tebe, hoci si sa vyhýbal stretnutiu a rozhovoru. Vedel si, že som sedela v Hobarte? Keď ma podmienene prepustili, bola som tam vyše roka...

Prihlásila som sa na inzerát, ktorý si dala do novín istá Clara Onnerdonková.

Bola krajčírka, poväčšine prešívala. Jej hlavnými zákazníkmi boli čistiarne. Občas mali nejaké opravy, či prerábky, vždy jej ich poslali. Ale už na to nestačila. Navalili jej toľko roboty, že ju nezvládla. A preto si dala inzerát, že hľadá výpomoc.

Zaraz sme sa zblížili. Clara bola vdova, nikoho nemala. Kým jej manžel žil, mali farmu. Rada hovorila o práci na poli a okolo statku, o počasí a receptoch, ako sa varí to a pečie ono... Výborne sme si rozumeli.

Vzala ma do podnájmu tak povediac zadarmo, nájomné mi zrážala zo mzdy a zadovážila mi vlastný šijací stroj. Cítila som sa tam skutočne ako doma. Obývaciu izbu na prízemí upravila ako veľkú dielňu, mal si nás tam vidieť pri robote, Clara ustavične hovorila a smiala sa, rádio hralo a dva šijacie stroje hrčali...”

Zrazu podišla ku mne a objala ma. „Ach, panebože, Roy, veď ma už nenechaj toľko rapotať. Už mi je všetko fuk. Načisto fuk...”

37

Postupoval som voči Thelme presne tak, ako Tagge voči mne. Uvedomoval som si to na každom kroku. Nazdával som sa, že čím menej bude vedieť, tým bude spokojnejšia. A možno aj bezpečnejšia. Zaumienil som si, že ak jej nebudem môcť povedať čosi príjemné, radšej nepoviem nič.

„Vedia už, kedy obnovia tvoj proces?” spýtala sa.

„Ťažko povedať. Niekedy trvá dosť dlho, kým sa všetko pripraví.”

„Celý čas, čo som bola vo väzení, a aj potom, keď ma pustili, a ty si bol stále tam, bolo mi na zúfanie. Myslela som si, že ľudia nášho druhu nemajú najmenšiu nádej... A zrazu sa zjavili títo ľudia a chcú nám pomôcť. Nemôžem tomu uveriť. A sú to solídni ľudia. Keď niečo povedia, každý im bez ťažkostí uverí.”

„Máš pravdu.”

„Mám pocit, že sa všetko dobre skončí,” pokračovala. „Predtým som si nebola istá. Myslela som si, že to azda nie je celkom normálne, keď sa stretneme tu, v cudzine, a vôbec... No teraz vidím, že takto postupuje vzdelaný človek. Hladko a bezbolestne. Všetko sa splnilo, dokonca

predčasne. Čo myslíš, zostaneme tu až do procesu?”

„Neviem naisto. Zrejme nám dajú vedieť.”

„Stavím sa, že proces pobeží ako po masle. A potom v novinách napíšu, že si bol naisto nevinný. Už sa toho neviem dočkať.”

Čím dlhšie hovorila, tým jasnejšie som si uvedomoval, že jej nemôžem povedať, čo viem. Bolo by to bývalo nad jej sily. Nuž som iba prikyvoval, vymýšľal si odpovede, ktoré zneli príjemne...

38

Dva dni po príchode do Kostariky som zašiel autom do Puntarenas s vkladnou knižkou vo vrecku.

Pokladnička ma poslala k písaciemu stolu v kúte, pri ktorom sedel plešivý muž a čistil si okuliare. Keď som sa mu predstavil, vstal, podal mi ruku a dal mi priniesť stoličku.

„Teší ma, že ste nás poctili, pán Waldron. Kostarika otvára náruč novým usadlíkom zo Spojených štátov. Šesťtisíc vašich krajanov sa tu usídlilo natrvalo.”

„Viem. Prečítal som si to v brožúrke, keď som sem letel.”

„Nijaká zločinnosť. Nijaký skazený vzduch, je tu dobrý život.”

„Dúfam.”

„Nepochybujem o tom. A máte pekný dom. Na dobrom mieste. Juapála je príjemná obec. Tak teda... v čom vám môžem byť nápomocný?”

Požiadaval som o päťsto dolárov v kostarickej mene. Poznačil si to na papierik, podal ho sekretárke a poznamenal: „Uvidíte, že za vaše peniaze sa tu nakupuje ohromne výhodne. Možno neskôr si budete želať presunúť istú sumu na naše dlhodobé sporenie. Alebo si kúpите bankové úpisy. Ak dovolíte, mohli by sme vám investovať sumu, ktorú máte na účte tak, že by ste žili len z úrokov a na základný vklad by ste nemuseli siahnúť.” Dievča sa vrátilo s peniazmi a odrátalo mi ich.

„Dobre vedieť,” prikývol som. „Ale vyčkajte chvíľu, kým sa tu usadím. Neskôr si o tom pohovoríme.”

„Samozrejme.” Vstal, a keď sme si podali ruky, nadhodil som: „Je možné, že si tu budem chcieť prikúpiť ešte nejaké nehnuteľnosti. Vtedy by som si musel vybrať z účtu veľa peňazí. Ako treba postupovať v takom prípade?”

„Stačí požiadať. Ako dnes.“

Keď som vyšiel z banky, vykročil som k cestovnej kancelárii, ktorú som zazrel, keď som vchádzal do mesta. Dievča pri pulte hovorilo po anglicky zrozumiteľne, malo však učebnicovú slovnú zásobu.

„Do Ria de Janeiro letia denne dve lietadlá. O ôsmej a o devätnástej hodine. V Panama City sa presadá. Stojí sa tam hodinu.“

Zašiel som do realitnej kancelárie, kde v okne visela tabuľka: Hovoríme po anglicky. Ujala sa ma sivovlasá dáma s veľkým strieborným náhrdelníkom.

„Pravdaže! Poznáme ten dom. Je to ohromne pekný majetok.“

„Áno, je,“ prisvedčil som. „No je možné, že zmením svoje obchodné plány. Potom by som musel narychlo odísť z Kostariky. Bolo by problematické predať môj dom?“

Usmiala sa a pohladila si náhrdelník. „S predajom nemáme problémy. Problematické je nájsť domy, ktoré sú na predaj.“ Prelistovala hrbku papierov a podala mi zoznam, na ktorom bolo dvadsať či tridsať mien. „Toto sú záujemci, ktorí darmo hľadajú dom na predaj, spoľahliví usadlíci s peniazmi v banke. Ručím vám za to, že na váš dom nájdeme vhodného kupca v priebehu dvadsiatich štyroch hodín.“

To popoludnie zabočila pred náš dom striebristá mercedeska, vystúpil z nej štíhly počerný muž v hnedom obleku a vyšiel po schodoch na hornú verandu. Podišiel som mu oproti k hornému koncu schodišťa.

„Señor Waldron?“

„Áno.“

„Som kapitán Ruiz. Chcem vás privítať v Kostarike.“

„Ďakujem.“

„Pracujem na prísťahovaleckom úrade v Puntarenas.“

Už som mu chcel ponúknuť občerstvenie, rozmyslel som si to však, „Prísťahovalecký úrad? Dopustil som sa azda voľajakého priestupku?“

„Vôbec nie. Normálne by sme si vás pozvali k nám do úradu, aby ste sa prihlásili, ale musel som dnes popoludní zájsť do Juapály, tak som si pomyslel, že vám ušetrím cestu.“

„Nuž... ďakujem.“

„Ak mi láskavo dáte svoj pas, vezmem ho a niektoré úradníčka

vypíše prihlášku. Až najbližšie prídete do Puntarenas, môžete ju podpísať.”

„Nemohol by som vám priniesť pas zajtra ráno, aby sme všetko vybavili na počkanie?”

„To by šlo.” Usmial sa a natrčil mi dlaň. „No keď som už tu...”

Keď som vošiel do spálne po pas, Thelma spala v kúpačom plášti. Zobudila sa, keď som zasunul priečinok bielizníka.

„Čo je?”

„Len spi,” odvetil som.

„Čo sa robí?”

„Je tu akýsi miestny úradník. Musí si pozrieť môj pas. čaká na verande.”

„Máš problémy?”

„Nie. Iba úradný šimel’.”

Keď Ruiz odišiel, zišli sme s Thelmou na pláž a zaplávali sme si v mori. Vrátili sme sa až po štvrtej. Kým sa Thelma sprchovala, zavola som ženu z realitnej kancelárie v Puntarenas.

„Tu je Waldron. Dnes predpoludním som sa s vami zhováral o svojom dome v Juapále.”

„Áno, pamätám sa.”

„Práve mi prišla správa, na ktorú som čakal. Tak sa zdá, že predsa budem musieť predať dom.”

„Rozumiem.”

„Bol by som rád, keby ste mi urýchlene našli kupca. Nájdete ho?”

Chvíľu bolo ticho. Potom odvetila: „Áno, samozrejme, pán Waldron. Istotne sa vám čoskoro ozvem.”

39

O dva dni neskôr sme si vyšli s Thelmou autom do Puntarenas. „Trochu sa popozierám po obchodoch, kúpim si španielsko-anglický slovník a kopu podobných hlúpostí,” zasmiala sa. „Ak nechceš, nemusíš ísť so mnou.”

„Aj ja si musím kadečo vybaviť. Stretneme sa o hodinu pri vodomete na námestí.”

Keď vystúpila, zaparkoval som auto, zašiel som do realitnej kancelárie, kde som zastihol dámu, s ktorou som už bol hovoril.

„Našiel sa už niekto ?” spýtal som sa.

„Nie, pán Waldron. Ešte nie.”

„Myslel som si, podľa toho, čo ste minule vraveli...”

„Som presvedčená, že vám čoskoro nájdeme kupca. Len čo sa niečo priaznivé dozviem, ihneď vám zatelefonujem.”

Pred odchodom som sa jej ešte spýtal, kde nájdem prístahovalecký úrad. Odprevadila ma k dverám a ukázala mi päťposchodovú administratívnu budovu neďaleko prístavu.

Až pred budovou som zistil, že je zvonku obložená svetlozelenými kachličkami. Znútra vyzerala nedokončená. Flaky surovej omietky, povala popraskaná a v dlážke chýbali dlaždičky. Ani výťah sa mi nepozdával, vyšiel som teda na tretie poschodie, kde mal Ruiz kanceláriu, pešo.

„Kapitán Ruiz je v San José,” oznámila mi jeho sekretárka.

„Kedy by sa mal vrátiť?”

„Moja angličtina...” ospravedlnilo sa dievča a rozhodilo rukami.

Pomaly som jej zopakoval: „Kedy sem príde?”

„Neviem. Možno zajtra.”

„Má môj pas... Môžete mi ho vrátiť?”

S úsmevom prikývla: „Áno. Kapitán Ruiz vráti. Len čo sa vráti do Puntarenas.”

Keď som sa stretol s Thelmou, spýtala sa: „Všetko v poriadku?”

„Všetko je prima. Poďme sa prejsť po meste.”

Zostali sme tam celý deň, tárali sme sa po uliciach, chodili do obchodov a kaviarní. Obedovali sme v záhradnej reštaurácii pri prístave a pritom sme pozorovali prístávajúce a odchádzajúce prievozné lode. Keď som platil, spýtal som sa čašníka, kam sa plavia tie lode.

„Na polostrov Nicoya,” odvetil, „Je tam ohromne krásne. Playa hermosas. Výborné kúpanie. Krásne pláže.”

„Dá sa ta ísť aj autom?”

„S autom? Si. Na lodi.”

Keď sme sa prechádzali po prístave, spýtal som Thelmy: „Nechceš si niekam vyjsť na lodi?”

„Isteže.”

„Naložíme auto na loď a pozrieme si to tam. Ak prepravujú autá loďou, musia tam byť aj zjazdne cesty.”

„Už je však neskoro, nie? Len čo ta prídeme, budeme sa musieť vrátiť.“

„Nevrátíme sa. Niekde si nájdeme voľajaký nocľah.“

„Nemám si čo obliecť.“

„Kúpim ti šaty.“

„Nemám ani sveter.“

„Kúpim ti sveter. Pod'. Usporiadame si oslavu. Pôjdeme na polostrov na svadobnú cestu.“

Objala ma. „Mám dojení, že sme už tri dni na svadobnej ceste.“

„Správne. Tak si ju predĺžime,“

Zostali sme tam päť dní. Zašli sme autom na sever do Nicoye, potom do Santa Cruz a stade krížom na pláži na západnom pobreží. Polonahí sme sa terigali po prašných cestách z pláže na pláž, spávali sme v moteloch, v aute, na prikrývke na zemi, opehaveli a ohoreli sme, vo vlasoch sme mali piesok a morskú soľ, nič sme nevláčili so sebou, nič sme nebalili, netlačili nás nijaké termíny, ani rozvrhy, nijaké knihy a ani mapy. Kúpili sme si, čo bolo treba, spali sme, jedli, prechádzali sa, behali, plávali, nahí sme padali na posteľ, na dlážku, do auta, potom sme si zasa šli zaplávať a opäť sme sa pustili naverímboha ďalej.

Po tomto som túžil. Toto som chcel prežiť s Thelmou. Mať peniaze vo vrecku, obaja oslobodení od povinností, nemyslieť na nič, čo sme kedy niekde poznali, videli, alebo na čom sme sa zúčastňovali. Túžil som po tom, aby to bolo šialené a neskutočné, aby nám v ušiach znela cudzia reč, aby sme jedli nezvyčajné jedlá, videli miesta a tváre, ktoré nám vonkoncom nemohli pripomenúť kohosi zo Západnej Virgínie, Severnej Karolíny, Chicaga, Indianapolisu alebo z cely.

Keď som v Puntarenas schádzal autom z lode, vedel som, že zasa vzhupnem do motanice, čo som tam nechal, medzi ľuďa a hádanky, medzi veci, v ktorých som sa nevyznal a na ktoré som nevedel zabudnúť. Ale dovtedy, pokým na mňa nedoľahne zajtrajšok, chcel som s Thelmou prežívať čosi jedinečné, tajné a dôverné. Aj ona to chcela. A prežívali sme čosi také nádherné, čo sa nedalo napláňovať ani vysnívať...

Do Puntarenas sme sa vrátili o desiatej predpoludním. Zastavil som sa v realitnej kancelárii a Thelma zatiaľ počkala v aute. Sivovlasá dáma mala opäť strieborný náhrdelník. Keď ma zazrela vo dverách, vyšla mi usmiata oproti k pultu.

„Ešte nič, pán Waldron.“

„Nechápem.“

„Ako to myslíte?“

„Bol som totiž presvedčený že medzitým nájdete kupca.“

„Aj ja som si to myslela. No stáva sa, že človek neodhadne situáciu správne. Len buďte trpezlivý. Niečo sa zakrátko vynorí.“

Ruiz nebol v kancelárii. Zašiel si na kávu, povedala jeho tajomníčka.

„Kam chodieva na kávu?“ spýtal som sa,

„Niekedy domov.“

„Aj teraz išiel domov?“

„Neviem.“

Stál som pred jej písacím stolom a zhora som sa na ňu pozeral, Uprene a mlčky som na ňu hľadel,

„Čo je?“ spýtala sa.

Nepohol som sa, tváril som sa stále rovnako. Naostatok mlčanie nevydržala. „Naozaj neviem...“ začala. Ale sama sebe neverila, vedela, že ani ja jej neverím. Povedala mi teda, kde je.

Kaviareň bola kúsok od Ruizovej kancelárie, na poschodí masívnej starej budovy s výhľadom na prístav, pod povalou sa krútili ventilátory, navôkol sedeli muži v bielych oblekoch, hrali karty a popíjali kávu. A fajčili čierne cigary.

„Teší ma, že vás vidím,“ privítal ma Ruiz.

„Hľadal som vás v kancelárii. Chcel by som svoj pas.“

„Samozrejme. Hádam zajtra či pozajtra.“

„Vraveli ste, že to je formalita. Že to potrvá iba pár minút.“

„Pravdaže, no za normálnych okolností.“

„Ako to myslíte?“

„Moji nadriadení v San José kontrolujú raz do roka doklady všetkých cudzincov. Vyžiadali si váš pas, práve keď som ho mal v rukách. Bola to zhoda okolností. Teraz to vonkoncom nespadá do mojej kompetencie.“

„Ani ste mi nedali potvrdenku. Uvedomujete si to?“

„Netreba. Len čo mi váš pas vrátia, osobne vám ho prinesiem. Netreba sa znepokojovať.“

Keď som sa vrátil do auta, Thelma sa spýtala: „Čo ťa tak zdržalo?“

„Zasa tá byrokracia.“

„Nijaké problémy?“
„Nijaké problémy.“

42

Keď sme zabočili na cestičku pred dom, stálo tam auto. V dome čakal Tagge a Pine, košele mali rozopnuté, a sedel s nimi muž, ktorého som nepoznal; bol štíhly, mal chladný pohľad, ocel'ovosivé vlasy a v ruke tenkú cigaru. V miestnosti bol ťažký a horúci vzduch, popolníky plné.

„Od rána tu trčíme. Dva dni sa pokúšame dostať sa s vami do styku,“ vyhrkol Pine, len čo sme s Thelmou vošli do dverí.

Tagge mu rýchlo skočil do reči. „Veď to je v poriadku, Ross. Nič sa nestalo.“ Obrátil sa ku mne, ukázal rukou na tretieho a povedal: „Zoznámte sa s našim spolupracovníkom, generálom Reserom...“

„Generál vo výslužbe,“ dodal muž a na tvári sa mihol silácky úsmev. „Tom Reser. Podal mi ruku.“

„Roy Tucker... pokračoval Tagge, „... a jeho manželka Thelma.“

Thelma i ja sme podali Reserovi ruku, Tagge mlel v jednom kuse, mazal nám med okolo úst. „Pani Tuckerová, prepáčte, že sme vám vtrhli do domu, nechceli sme sa však vrátiť do mesta a riskovať, že sa s vami minieme. Namojveru, odkedy som vás nevidel, obaja vyzeráte ako vymenení. Opálení a odpočinutí. Kostarika vám zrejme ide na úžitok.“

„Páči sa nám tu,“ prikývla Thelma. „Zrejme si chcete podebatovať. Ja zatiaľ upracem.“

Vyšla z izby a Reser navrhol: „Poďme na verandu.“

Pine na mňa uprene hľadel, svaly na sánkach mu pošklbávali, ústa mal zaťaté, vyzerali ako rovná čiara. Len čo sme vyšli von, spustil: „Tucker, už mi pomaly idete na nervy! Ak ste ešte nepochopili, kto tu dáva rozkazy, tak vedzte, že to sme my. Keď povieme, že s vami budeme v styku, znamená to, že budete tu, kde vás možno zastihnúť.“

Zvrtol som sa, pozrel som naňho, mlel však ďalej: „Nerobíte nám nijakú láskavosť. Tak to veru nepôjde. Ste iba náš nádenník...“

„Tak už dosť, Pine!“ Reser odsekol tie slová ako štyri kusky drôtu.

„Ako to myslíš?“ spýtal som sa Tagga.

„To je v poriadku...“ odvetil.

„Nie, nie je. Ako to myslíš?“

„Prečo sa s tým chlapíkom tak maznáme?“ vyhrkol Pine. „Ak mu zaraz nenapraviš hlavu...“

„Počuj, ty pankhart...“ nasrdil som sa.

Tagge sa prešmykol medzi mňa a Pina.

„Dobre, dobre. To už stačí.“

„Pine, počkajte dnu,“ prikázal Reser.

„Čože?“

„Povedal som, aby ste otvorili tie dvere a zatvorili ich za sebou.“

„Moment. Aby bolo jasné...“

„Upokoj sa, Ross. Nezabúdajme, kto sme a čo robíme.“ Tagge sa zvrtol a pozrel na Resera. „Všetci na to musíme pamätať!“ Vybral cigaretu a pripálil si ju. „Tak teda...“ pokračoval, „musíme si s Tuckerom pohovoriť. Myslím, že bude najlepšie, keď si pohovoríme osamote.“ Pokývol hlavou na dvere vedúce do domu. „O chvíľočku prídeme za vami.“

Nikto sa neohradil. Reser sa zvrtol, prešiel verandou a vošiel dnu. Pine za ním.

Tagge si sadol k stolu pri kraji verandy a ja som sa posadil oproti. Slniečnik vrhal okolo nás široký kruhový tieň.

„Je tu príjemná klíma. Horúca a vlhká. Takú mám rád. Odjakživa. Prežil som osem rokov v západnej Afrike... v Nigérii, Kamerune a v Kongu, sústavne v blízkosti rovníka. Bol to najkrajší čas môjho života. Iných horúčava otupuje. Mňa povzbudzuje. Mozog mi lepšie funguje, svaly mám uvoľnené a hladké.“ Pozrel na oblohu. „Slnko páli, potom sa spustí lejak a zem sa zaparí. Myslím, že vám to tu ohromne ide na úžitok. Mne celkom iste. Ale človek si musí zdriemnuť. V tejto klíme si treba popoludní zdriemnuť.“ Vyložil si nohy na dolnú priečku zábradlia a zahľadel sa ponad stromy na more.

„Čosi vám poviem o Pinovi,“ pokračoval. „Je to nesmieme bystrý mladý muž. Jeden z najlepších mozgov, aké poznám. Vie rozmyšľať koncepcne, hoci je mladý. Veď to vidíte. A je netrpezlivý. Od kuchárskej knihy k jedlu je dlhá a ďaleká cesta. Pine sa neľahko vyrovná s touto skutočnosťou. A navyše je snob. Taký intelektuálny snob. Myslí si, že sa mu neoddá vypočuť kohosi, kto nie je taký bystrý ako on. A keďže takých bystrých ako on je málo... rozumiete mi?“

„Pre mňa za mňa, nech je bystrý, ako chce. Mám už toho jeho

papuľovania dost'...”

„A po druhé, bojí sa vás. Gerald Henemyer, človek, ktorého ste v Chicagu zhodili zo schodov, je Pinov kamarát. Keď sa o tom Pine dozvedel, veľmi to ním otriaslo. Pine nespolieha na fyzickú silu. Na všetko ide takticky. Nevie pochopiť, že sa človek nasrdí a voľakoho zmláti. Desí ho to.”

Tagge si pripálil horiacou cigaretou ďalšiu a ohorok odcvrkol do zelene pri verande. „Tu nebývajú lesné požiare,” poznamenal. „Tu nepodpálite les ani plameňometom. Bohatá zeleň a vlhko. Páči sa mi to.”

Sedel pohodlne uvelebený na stoličke a fajčil. Po chvíľke precedil: „Dnes popoludní o štvrtej odletíme do Kalifornie. Čaká nás prúdové lietadlo. Poletíme rovno do Long Beach.”

„To znamená, že pôjdem s vami?”

„Správne.”

„Ako dlho sa tam zdržím?”

„Neviem presne. Týždeň, možno desať dní. Predpokladáme, že až sa to rozbehne, situácia sa vyvinie rýchlo.”

„O akej situácii hovoríte? Čo sa má vyvinúť?”

Priamo na mňa pozrel a odvetil: „Nepoznám odpovede na tieto otázky, takisto ako vy. Viem, čo mám vykonať, lebo mi to niekto povie. A keď príde čas, dozviete sa aj vy, čo máte vykonať, lebo vám to niekto povie. Ale ani jeden z nás,” pokývol rukou na izbu, kde čakali Pine a Reser, „nie je zasvätený do celej akcie. Poznáme iba zlomky.”

Presunul som si stoličku, aby som mu videl rovno do očí a nadhodil som: „Možno nás čakajú ťažkosti. Nemám totiž pas.”

„Prečo?” spýtal sa. Z tváre sa mu nedalo nič vyčítať.

Vysvetlil som mu, čo spôsobil kapitán Ruiz. Keď som skončil, poznamenal: „Mám dojem, že ide o bežný postup. S tým si netreba lámať hlavu. Dali sme vám ten pas preto, aby ste mali slušný preukaz totožnosti. To je všetko.”

„To vari znamená, že sa dostanem do Kalifornie aj bez pasu?”

Potriasol hlavou. „A nebudete ho potrebovať ani po návrate sem. Iba vstupný štatistický lístok. Postaráme sa o to.”

„To vari znamená, že do niektorých krajín treba mať pas a do niektorých nie?”

„Správne.“ Zahasil cigaretu, obrátil sa a usmial sa na mňa. „Keby som napríklad chcel ísť do Brazílie, do Ria de Janeiro, potreboval by som pas.“

Zahľadel som sa naňho a pochopil som. Nebolo možné nepochopiť...

43

Keď sme s Thelmou vošli do izby, Tagge, Pine a Reser zmlkli a pozreli na nás. Ticho sa dalo priam krájať. Postavil som kufre, Tagge pozrel na Pina a Resera a podišiel ku mne.

„Prepáčte,“ ospravedlnil sa, „mrzí ma to. Zrejme som ja na vine. Myslel som, že som vám to dostatočne objasnil, no asi som sa mýlil. Pani Tuckerová, nemôžeme vás vziať na túto cestu...“

„Ak pôjdem ja, pôjde aj ona!“ vyhlásil som.

„Ľutujem. Viem, ako vám je. A keby sme mohli, vyhovel by sme vám. Ale je to úplne vylúčené.“

„Nie, nie je to vylúčené!“

„Tucker, ja o tom nerozhodujem! Povedal som vám už, že sa musím pridržať príkazov a vy tiež.“

„To je možné. No tomuto príkazu sa nepodvolím,“ ohradil som sa. Pozrel som na Tagga a Pina. Keď som sa díval na Pina, čosi mu blyslo v očiach. Prešiel izbou k Taggovi.

„Dosiaľ sme sa usilovali postupovať voči vám pružne,“ pokračoval Tagge, „ale teraz sa okolnosti zmenili...“

Pine mu skočil do reči: „Marvin, práve mi čosi zišlo na um.“ Podišiel k oknu a Tagge za ním.

Stáli sme s Thelmou ako dve deti, ktoré čakajú na trest a pozorovali sme, ako sa zhovárajú na náprotivnej strane izby.

Zrazu sa Tagge zvrtol a podišiel k nám. „Ross má nápad, a podľa mňa dobrý. Postupujeme neprimerane prísne.“ Pozrel na Thelmu. „Nič som nepovedal. Samozrejme, že chcete byť s manželom. A budete s ním...“

44

Pokiaľ sa pamätám, učebnice uvádzali, že Los Angeles je najväčším

mestom, hlavným námorným prístavom a popredným priemyselným strediskom v štáte Kalifornia.

Dovtedy som sa do Los Angeles nedostal, no Thelma tam už bola. Keď odišla z Hobartu, presťahovala sa k sestrnici do San Bernardina.

„Kým som prišla do Kalifornie, stále som si myslela, že sa mi tam bude páčiť,“ usmiala sa. Sedeli sme na zadných sedadlách súkromného lietadla, ktoré letelo z Kostariky na sever; Tagge a jeho dvaja spoločníci sedeli vpredu, fajčili a potichu sa zhovárali.

„Rada som pozerala fotografie z Kalifornie,“ pokračovala, „pomarančovníkové háje a palmy, ľudia vyzerali takí spokojní a bezstarostní, prechádzali sa po záhradách v košeliach a letných šatách, alebo vysedávali pod slnečníkmi na pláži.

A filmy... tie zrejme každého vzrušia. Už ako dieťa som s obľubou pozerala filmové časopisy, učila som sa z nich kadečo naspamäť, na obrázkoch boli samé vily s bazénmi a slávne hviezdy v bielych autách so sklopenými strechami.

A keď mi Fay navrhla, aby som sa k nej presťahovala, tak sa mi zakrútila hlava, že som nevedela, čo povedať. Nerada som odchádzala z Hobartu, nechcela som byť veľmi ďaleko od teba, ale ty si sa mi neozýval, nevidala som ťa, a nemala som možnosť pohovárať sa s tebou, tak som si pomyslela, že takisto môžem na teba čakať u Fay ako v zariadenej izbe u Clary Onnerdonkovej v Hobarte.

A cnelo sa mi. Najmä za tebou. Potrebovala som rovesníčku... Potrebovala som kamarátku z domova, ktorá vedela, aká som a ako zmýšľam. A keď ma Fay pozvala, sprvoti som sa okúňala. Napokon som predsa šla. Človeče, to ti bolo prekvapko! Totiž Los Angeles istotne bolo kedysi pekné mesto. Inak by sa tam predsa nebolo zhrčilo toľko ľudí, no nie? A teraz... Ved' uvidíš, až ta prideme... azda každý má dojem, že tam žijú autá a ľudia im iba slúžia a udržiavajú ich pri živote.

Ťažko sa tam dýcha. Vážne. Niektoré dni tam visí od mora až po San Bernardino žltý mrak. Pália ťa oči a slziš a spočiatku nevieš prečo. Potom ťa vysmejú a povedia ti, že je to smog. Ale nie je to na smiech. Prichodí ti to, akoby sa smiali na tom, že si niekto nasypal do kávy jed na potkany. Nechápem, ako môže niekto natoľko lipnúť na voľajacom meste, že ho ľúbi, hoci ja príšerné.

Ani zelenina a ovocie nemajú dobrú chuť. Všetko je navreté, veľké a pestré, keď si odhryzneš, nevieš, čo ješ. Kalifornská paradajka vôbec nemá paradajkovú chuť. Chutí, akoby ju niekto vynašiel alebo vyrobil v továrni na paradajkové náhradky. Keď ti v Kalifornii dačo chutí, môžeš dať krk na to, že to priviezli odinakiaľ.

Vieš, je to samá púšť. Mestečká stavali v pustatine.

A stále tam máš taký pocit... Akoby tam nič nemohlo rásť a žiť. Napriek tomu, že vidíš fantastické budovy, vily, dopravu, vyparadených ľudí, ktorí sa tam premieľajú, stále máš pocit, že sa tam umiera, že každý, koho vidíš, ta prišiel umrieť...”

Počúval som ju, cítil som jej plece pri svojom pleci, jej ruku na svojom predlaktí, pozeral som na mäkké oblačné hory za okienkom a uvažoval som, či jej mám povedať pravdu. Alebo aspoň časť pravdy. Chcel som jej zaistiť bezpečnosť, chrániť ju, pokiaľ som len vládal. A keby som ju nevládal ochrániť, chcel by som jej aspoň voľajako pomôcť, aby sa vedela obrániť sama. Chcel som jej povedať: „Počuj, zlatko, dal som sa zatisnúť do kúta. Som zajatec a ty tiež...”

Nevládal som jej to riečiť. Nebola by si s tým vedela poradiť. Bolo by ju to zdrvilo, chcela by zutekať — a ja s ňou... A rozhodne by som jej nebol vedel vysvetliť pravdu, že totiž nikde nenájdeme útočisko...

45

Na letisku v Long Beach sme pristáli už za tmy. Tagge odviezol Thelmu a mňa letištnou budovou a posadil nás do auta.

„Pôjdete do hotela Sutter na bulvári Santa Monika. Máte tam rezervovanú izbu na meno pán Waldron s manželkou. Nemusíte ustavične sedieť pri telefóne, ale veľmi sa nevzdľajte. A neodchádzajte na dlhšie ako na hodinu či dve. Ohlásim sa vám čoskoro, pravdepodobne zajtra.” Podal mi obálku. „Tu máte peniaze na rozličné drobná výdavky.”

Hotel sa mi páčil. Vyzeral tak, ako má vyzerat' kalifornský hotel. Stál pri ceste nad morom, hneď pri hale boli palmy a bazén, navôkol sa rojili dlhonohé plavovlasé dievčatá a muži v bielych topánkach a košeliach. Idúcky k výťahu zazrel som v hale sedieť Brookshira.

Mali sme izbu na deviatom poschodí, bol z nej výhľad na park na druhej strane ulice, sedemdesiat metrov pod nami sa tiahla pláž a za ňou

sa rozprestieralo more.

Len čo sme vošli do izby a zatvorili za sebou dvere, Thelma zdvihla slúchadlo.

„Čo robíš?“ spýtal som sa.

„Musím zavolať Fay. Zabila by ma, keby sa dozvedela, že som tu a že som ju okamžite nezavolala.“

Podišiel som k nej, a práve keď sa ohlásila spojovateľka, vzal som jej slúchadlo z ruky.

„Prepáčte,“ povedal som do mušle. „Objednanie si hovor neskôr.“

Keď som položil slúchadlo, Thelma sa spýtala: „Čo sa robí?“

„Nič.“

„Prečo jej nesmiem zatelefonovať?“

„Myslím, že to nie je dobrý nápad.“

„Chcem jej povedať iba pár slov. Že som tu. Fay bola ku mne veľmi milá...“

„Rozmýšľaj, zlatko. Ved' trochu rozmýšľaj.“

„Azda kvôli... nechápem, ako to myslíš...“

„Vieš, netreba roztrubovať, že už nie som vo väzení...“

„Ved' sa to robí legálne...“

„Isteže. Ale myslím, že by sa tomu nemala robiť reklama.“

„A preto vystupujeme pod iným menom?“

„To s tým súvisí. Tagge si neželá, aby noviny rozhodli o mojom prípade prv, než ho predloží súdu.“

Nerád som klamal. Nevieť klamať. Ale nemal som iné východisko.

„Jednako nechápem, prečo nesmiem zavolať sesternicu v San Bernardine. Ved' neobtelefonuje všetky noviny a nepovie, že sa so mnou práve zhovárala, či hej?“

„Neviem, čo urobí, a nie som na to zvedavý. Jednoducho si neželám, aby si sa s ňou zhovárala. Jasný?“

„Jasný. Nemusíš sa hneď čertiť.“

„Nečertím sa.“

„Tak prečo na mňa ziapeš?“

Odišla do kúpeľne, zatvorila za sebou dvere a začul som, že plače. Najradšej by som sa bol rozbehol za ňou, no nešiel som. Vyšiel som na terasu, vyfajčil som si cigaretu a pozeral som na more.

O chvíľu som začul, že sa dvere kúpeľne otvorili, Thelma vyšla v

župane na terasu a objala ma.

„Mrzí ma to,” zašveholila.

„Nemá ťa čo mrziť.”

„To je fuk. Aj tak ma to mrzí. Nechcem sa s tebou vadiť.”

„Ved' je to v poriadku,” uchlácholil som ju. „Nevadíme sa.” Objal som ju a pobozkal. Položila si hlavu na moje prsia.

„Musím sa ti priznať k čomusi... Keď som tam plakala, ľutovala sa a pokúšala sa zúriť na teba, zrazu som pocítila, že som po tebe... priam strašne zažiadaná.”

Odniesol som ju dnu, vyzliekli sme sa a ľahli sme si na posteľ. O chvíľu padli oknom do izby mesačné lúče. A tak sme zaspali...

46

Zobudili sme sa o tretej po polnoci. V nočnom vzduchu nás roztriasla zima. Thelma vklzla pod plachtu, našiel som v skrini prikrývku a hodil som ju na ňu.

„To je ohromné,” vydýchla. „Už mi je teplo, ale som hladná. Prečo som taká hladná?”

„Nevečerali sme. Možno to s tým voľajako súvisí.”

„Mám pocit, akoby môj žalúdok žul sám seba.”

Zdvihol som slúchadlo. O dlhú chvíľu sa ozval mužský hlas.

„Máme nádej, že nám niekto prinesie nejaké jedlo? spýtal som sa. „Zhynieme tu hladom.”

„Ľutujem, pane. Hotelová obsluha končí o druhej. Na prízemí je však celonočná kaviareň.”

„Nepošlú nám niečo hore?”

„Žiaľ, nie,” odvetil. „Nie sú na to zariadení.”

Položil som slúchadlo a začal som sa obliekať.

„Netreba,” namietla Thelma. „Nechod'. Ak treba, vydržím to.”

„Ty to možno vydržíš, no ja nie.”

O dvadsať minút som bol späť. Priniesol som štyri žemle s fašírkou, štyri paprikové párky, vrečko zemiakových hranolkov a štyri šálky horúcej kávy. Usadili sme sa na posteli, do omrvinky sme zjedli všetky obložené chlebíky a do poslednej kvapky sme vypili kávu. Odniesol som prázdne vrečko a papierové tanieriky do koša v kúpeľni, vrátil som sa do posteľe a zhasol som.

„Už mi je lepšie,” nadhodila Thelma.

„Stačilo?”

„Ešte neviem, lebo som to do seba nahádzala.” Prevalila sa ku mne a položila mi hlavu na plece. „Páchnem ako vyprázaný zemiak a páchne zo mňa cibuľa. Ruší ťa to?”

„Musím o tom porozmýšľať,” odvetil som.

47

Za oknom bola hustá hmla. Z diaľky sme počuli výstražné sirény.

„Koľko je hodín?” spýtala sa Thelma.

Zažal som nočnú lampu a pozrel na hodinky. „Päť.”

„To mám zato, že som vypila toľko kávy. „Nemôžem spať.”

„Ani ja.”

Znova si mi položila hlavu na plece. O chvíľu nadhodila: „Neviem, či ti na tom záleží, ale kým sme boli... kým si bol v base... s nikým som nič nemala.”

„Nespýtal som sa ta na to.”

„Viem. No aj tak ti to vravím.”

„To je dobre.”

„Netešilo by ťa, keby to bolo bývalo inak, však?”

„Myslím, že by ma to veľmi netešilo.”

„Si rád, že je to tak, nie?”

„Samozrejme. Každý by bol rád.”

„Ustavične som na teba myslela. Stále som ťa mala pred sebou, priam som ťa videla. Nikam som nechodila, s nikým som sa nestýkala. Nik teda nemohol ani náhodou mať so mnou hocijaké úmysly a dostať ma do situácie, z ktorej by som sa nevedela vymotať. V Hobarte u Clary som žila ako v kláštore. Celé dni som totiž chlapa ani len nezazrela. Iba na pár sekúnd pošára a podobných návštevníkov.”

Prevalila sa na chrbát a zhúžvala si vankúš pod hlavou. „U Fay to bolo trochu iné, lebo ona a Pearse, teda jej manžel, už som ti ho spomínala, si radi vypili a zahrali karty, takže takmer ustavične tam niekto sedel. Ale každému známemu okamžite vytmavil, že som vydatá. Vraveli sme, že pracuješ na naftových poliach vo Venezuele a že ma ta nepustia. Vedeli teda, že nevyhľadávam nijaké pletky. S nikým. Fay a Pearse boli v tom smere priam smiešni. Dozerali na mňa, akoby som

bola šestnásťročná soplňa, ktorá jakživ nemala rande, s nikým sa nebozkávala...

Fay mi povedala, že Pearse dokonca nakričal Fredovi Bazleymu. Bol to ich známy, pracoval s Pearsom v tej istej dielni, a iba on nebral na vedomie tie rozličné tvrdenia o mne. Mával šťastie u žien, aspoň si to namýšľal. Nosil bokombrady a priliehavé nohavice, rukávy mal vždy vyhrnuté, aby bolo vidieť, aký je svalnatý. Hneď ako ma zazrel, si zrejme pomyslel, že ma ľahko dostane. No ja som mu veľmi rýchlo napravila hlavu. A keby mu to náhodou nestačilo, Fay to zdublikovala. A konečne, ako vravím, Pearse mu povedal na rovinu, aby si na mňa nebrúsil zuby. Tak to aspoň zdôraznila Fay. Vždy mávala ohromne smiešne hlášky. Tak či onak, Fred Bazley nadobro splasol. Odvtedy sa mi sotva prihovoral, keď k nim prišiel... Po čase si zmenil správanie, bol prívetivý a milý ako každý iný."

Obrátila sa na bok, takmer sa o mňa obtierala tvárou. „Tak vidíš,” dodala, „viem, čo robím. Nie som iba vyjavená dievčina z hôr. Viem sa o seba postarať...”

48

O ôsmej ráno ma zobudil telefón. Pretože Thelma ešte spala, rýchlo som zdvihol slúchadlo. Ozval sa ženský hlas. „Vyjdite hlavným vchodom z hotela, dajte sa na druhú stranu ulice k parku, zabočte doprava a prejdite dvesto metrov. Presne o pol deviatej vás tam bude niekto čakať.” Položila.

Rýchlo som sa osprchoval, oholil a obliekol. Vzal som hotelový listový papier a napísal som: „Šiel som sa prejsť. O desiatej sa vrátim.” Nechal som ho na umývadle v kúpeľni, aby ho Thelma zbadala, keď sa zobudí.

Na lavičke na kraji skaliska, vysoko nad pobrežnou cestou, čakal na mňa Tagge.

Bolo vlhko a chladno, more prikrývala hustá hmla a po tráve v parku sa pomaly plazil pomedzi rady datľových paliem opar.

„Je chladno,” nadhodil Tagge. „Raňajkovali ste?”

„Ešte nie, telefón ma zobudil.”

„Nech vás to nemrzí. Ja som vôbec nespál.” Bolo to na ňom vidieť. Tvár mal sivú, pod očami tmavé kruhy a oblek dokrčený.

„Nechcete si niekde vypiť šálku kávy?” spýtal som sa.

„Nie. Nemám kedy.” Pozrel na hodinky. „Teraz vám poviem, čo urobíte. Presne o jedenástej vyjdete zadným vchodom z hotela, zabočíte doprava a pôjdete po tej ulici k bulváru Santa Monika. Uvidíte tam stanovište taxíkov. Nasadnite do taxíka a povedzte vodičovi, aby vás odviezol k Akronu na Sepulvedovom bulvári. On vie, kde je to...”

„Čo je Akron?”

„Obchodný dom. Keď ta prídete, vystúpите z taxíka. Bude vás sledovať zelený pontiac. Nasadnete na zadné sedadlo a vodič vás odvezie na miesto. Reser príde po vás.” Zababušil sa do kabáta. „Kristepane, tu je zima.”

Z vnútorného vrečka vylovil cigaretu a pripálil si ju, „Neoficiálne vám dám dobrú radu,” pokračoval. „Ste v chúlостivom položení a rád by som vám ho uľahčil, pokiaľ vládzem. Chcem, aby ste z toho vyšli bez jediného šrámu. A dá sa to. Nesmiete si však počínať bezhlavo. Chápete, ako to myslím? Nepokúšajte prekuknúť celú záležitosť. Všetko je už domyslené. Všetky plány sú hotové. Táto akcia je ako rozbehnutý vlak. Alebo naň naskočíte, alebo vás rozmliaždi. Zastaviť ho však nemožno. Aby ste mi správne rozumeli, nevyhrážam sa vám. No máte to nahnuté. Obaja to vieme. Preto vám môžem iba poradiť, nemudrujte zbytočne. Riadne spite, zachovajte pokoj a urobte všetko, čo sa vám povie.” Vstal a navrhol: „Poďme.”

Vykročili sme po chodníčku vedúcom k hotelu. Keď sme prešli pár krokov, zastal. „Zapamätajte si, čo som vám povedal. Uľahčíte si to.” Zvrtol sa a vykročil krížom cez trávnik. Keď podišiel k okraju chodníka, pristálo pri ňom auto a Tagge nasadol na zadné sedadlo.

Vrátil som sa do hotela a v kaviarni som sa naraňajkoval. Potom som vyšiel výťahom hore a odomkol som si izbu.

Thelma ešte spala.

49

Keď som nasadol a zatvoril dverka, taxikár začal rapotať. Akoby som počúval monológ, ktorý sa začal už veľmi dávno.

„Celá Amerika je v svrabe. Viete, ako to myslím? Na každú otázku dostanete štyri či päť odpovedí. Nič nie je správne, nič nie je nesprávne. Pánboh je vraj mŕtvy. Deti nepočúvajú rodičov. Gangstri podplácajú

policaajtov. V Kalifornii prichodí na každý sobáš rozvod. Myslím, že v tom majú hippies pravdu. Inak sú na celej čiare vedľa, ale v tejto veci majú pravdu. Načo sa niektorí berú, keď sa o pol roka po svadbe rozvádzajú? To už si človek rovno môže niekde najat' izbu a žiť s voľajakou babou. Nie som starý. Ved' vidíte. No vravím vám, ja už Ameriku vôbec nespoznávam. Každý natŕča ruku, každý chce niečo zadarmo. O to ide. Vozím takých v taxíku. Veľké reči, parádne handry, drahé byty. Ako na to stačia? Nepracujú. Povedia vám to rovno do tváre. Skade teda berú peniaze? To je záhada. Lámam si nad tým hlavu od štyridsiateho piateho roku, keď ma demobilizovali z vojnového lod'stva, mal som čo robiť, aby som vychoval decká, zabezpečil im strechu nad hlavou a v chladnička čosi pod zub. Jakživ som neobjavil nijaké tajomstvo. Nikto mi nikdy nevysvetlil, ako možno vyžiť bez práce. Keď si spomeniem ako mne a mojím kamošom na Guadalcanale horelo pri zadku, obracia sa mi žalúdok. Prečo to bolo? Japoncom sa napokon vodí lepšie než nám. A Nemci sú na tom takisto. Vláda neslúži nám, my slúžime jej. Kristepane, tí washingtonskí mocipáni sa istotne smejú pod fúzy. A keď už je reč o zlodejoch... Popri tých washingtonských pankhartoch vyzerajú tí chlapíci, čo sedia v base, ako chlapčekovia. Myslíte si, že sa ktosi vzdá svojej advokátskej kancelárie a dá sa ukrátiť o príjem? Veru nie! Doktorský diplom je iba povolenie na krádež. To je každému jasné. Keď niekoho zvolia do Kongresu, akoby mu dali povolenie na veľkokrádeže. Raz, keď už všetko vezme mútna voda, to voľajaký fiškus všetko spíše. A prisampánubohu, celkom iste povie, že nás poondiali tak, ako dosiaľ nepoondiali ani jediný národ. Chcem totiž povedať, že všetko je zmanipulované. Musíme voliť, hoci hlasy vôbec nezavážia. Keď sa slušný človek dostane do funkcie, buď ho umlčia, kúpia si ho, alebo ho zabijú: Dostali Kennedyho, jeho brata... Aj Martina Luthera Kinga odbachli. Myslíte si, že sa to stalo len tak? Šľaka! A čo ten chudák, ktorého ta teraz posadili? Zrazu ho trápi pečeň, či čo. Veríte tomu? Ja teda nie. Nečudo, že nechce ísť do nemocnice. Ak ta pôjde, bude po ňom. Vynesú ho stade v papierovom vrecku..."

Zatiahol k chodníku a zašomral. „Tu je Akron, kamoško.”

Keď som mu platil, ešte sa spýtal: „Čo si myslíte? Mám pravdu?”

„Mňa sa nespýtajte,” mykol som plecami. Vystúpil som z taxíka a

prešiel som k zelenému pontiacu, ktorý stál pri chodníku.

50

Po diaľnici sme uháňali smerom na juh štyridsaťpäť minút. Potom sme zabočili na západ, preplazili sme sa spleťou uličiek zaprataných nákladnými autami, čo premávali medzi mestom a prístavom, a konečne sme zastali pred bránou so strážnicou. Sedel v nej mladý muž v uniforme.

Za volantom v pontiacu sedela dievčina s dlhými hnedými vlasmi, rozdelenými pútcou. Odkedy som nasadol, až pokým voz nezastal, neprehovorila ani slovo. Aj vtedy, keď som vystúpil a zabuchol za sebou dvierka, sedela a hľadela rovno pred seba.

O chvíľu naštartovala a odišla.

Vtom sa otvorila brána z drôtového pletiva a vyrazil z nej biely džíp. Za volantom sedel Reser, mal na sebe modrú kombinézu a golfovú čiapku. Zastal pri mne a vyzval ma: „Naskočte!” Opäť zašiel do brány, ktorá sa za nami zatvorila.

Hovoril vecne, bez okľúk, načal tému stroho a priamo ako na porade.

„Máme dva plány: A a B. Plán A pokladáme za výhodnejší, lebo sa dá kontrolovať dokonalejšie. Ak budeme môcť postupovať podľa neho, dá sa dokonca úplne kontrolovať. Ale možno to tak nevyjde. Je možné, že objekt sa nedá vmanévrovať do vhodnej situácie. Museli sme teda pripraviť alternatívu. Do istej miery je ťažkopádna, možno sa však osvedčí. Ak bude potrebné, postaráme sa, aby sa osvedčila. Trochu zaváňa amaterizmom, no to by sa dalo využiť v náš ošoh. Tak si to... preskúšame.”

Zabočil s džípom a zastal desať metrov od veľkého vrtuľníka. Pilot v ňom už sedel a vrtuľa sa krútila, Reser nasadol a ja tiež.

Bol to bojový vrtuľník H 53, akým sme zvyčajne zbierali ranených vojakov vo Vietname, ľahký, pohyblivý a rýchly, dal sa dobre udržať na mieste, mal špeciálne bočné dvierka, ktoré ovládal letec, dali sa bleskové odsunúť a zasunúť.

Reser sa uvelebil v hlbokom sedadle a pokývol mi na susedné. Pilot bol zavalitý, vari štyridsaťročný. Keď sme nasadali, hľadel rovno pred seba, vzápätí sa dvierka zasunuli a vzlietli sme.

Reser musel teraz hovoriť hlasnejšie, no napriek tomu, že motor

rachotil, počul som ho celkom zreteľne.

„Tento plán poskytuje tri výhody: rýchlosť, moment prekvapenia a možnosť uskutočniť všetky postupy bleskové. Druhá alternatíva nám poskytuje iba jedinú šancu. Pozrel na hodinky. „Dvanásť desať... ak prirátame čas na cestu, pristaneme o jednej hodine a dvadsiatich minútach.”

Vrtuľník už bol za prístavom. Zamierili sme na juhovýchod, boli sme tristo metrov nad vodou. More bolo čisté a modré, obloha jasná, na pokojnej vode sa kĺzali plachetnice.

Keď sme sa vzdialili od pevniny, Reser ukázal rukou pred seba doprava. „To je Catalina. Stade pôjdeme na juh, a potom kúsok na východ. Je tam búrlivý úsek, ktorému sa lode zväčša vyhýbajú. Tam si vyskúšame náš manéver.”

Usiloval som sa presne si vybaviť v pamäti, ako mi Tagge kládol na srdce, aby som uposlúchol každý rozkaz. Vrtuľník mi to uľahčil. Keď som pozrel nadol, bezmála som očakával, že uvidím sivú, vypálenú vietnamskú pôdu. A Reserov hlas mi znel ako hlasy všetkých dôstojníkov, pod ktorými som v živote slúžil. Ani zbraň, čo vybral z puzdra a podal mi ju, ma neprekvapila. Mesiace som nosil jej presné dvojča.

„Túto zbraň poznáte,” poznamenal Reser. „Je rovnako ťažká. A rovnako vyvážená. Hoci je to ručná výroba. Je nehlučná, má priezor ako poľovnícka puška a hlaveň takmer stopercentne presnú. Projektil má prehĺbený hrot, pri náraze sa roztriešti. Je to nádherný kúsok.”

Zdvihol som pušku, priložil pažbu na plece a pozrel som priezorom z okna. Skrátil som si remeň a skúsil som znovu zacieliť. Reser vstal zo sedadla a podišiel k letcovi. Videl som, že sa zhovárajú, no nezačul som ani slovo. Keď sa Reser vrátil na sedadlo, začali sme plynulé klesať rovno nadol.

„Tu sa budenie vznášať. Sme na mieste.”

Vo chvíli, keď sme klesli na tridsať metrov nad vodou, Reser zavolať na letca: „Otvor!” Dvierka pri mojom sedadle sa okamžite odsunuli a tvár mi ovanul morský vzduch. „Vaše sedadlo sa dá zvrtnúť,” poznamenal Reser. „Nastavte si ho, ako chcete, a tak ho zafixujeme.”

Načiahol som ruku, uvoľnil som záklopku a obrátil sedadlo, takže som bol tvárou obrátený rovno k dverovému priestoru, nič mi

neprekážalo ani v pohybe, ani vo výhlade. Zacielil som na vodu.

„Tu máte terče,” upozornil ma Reser. Posunul dopredá veľkú lepenkovú škatuľu. Bola plná päťlitrových plechovic s farbou. Zaradom ich bral za držadlá a vyhadzoval z okienka. Keď plechovice dopadli na vodu, vznášali sa na vlnách ako roj kačíc. Pilot udržiaval vrtuľník presne a pevne vo vzduchu, prispôbil ho ľahkému vánku, ktorý k nám dul zo západu.

„Máte ich tam desať,” uškrnul sa Reser. „Ak zasiahnete dvadsiatimi výstrelmi všetky, budeme spokojný.”

Zasiahol som všetky dvanástimi výstrelmi, z poloplných plechovic desať ráz prudko vyšplechla červená farba.

„Desať z dvanástich, za šesťnásť sekúnd,” poznamenal Reser. „Vyhrali ste bábiku.” Zavolať na letca: „Vraciame sa !”

51

Vrtuľník sa vzniesol širokým oblúkom, zabočil doľava a pustil sa k pevnine. Vrátil som pušku Reserovi, ktorý ju zasunul do puzdra. Ešte stále som na líci cítil pažbu, v ruke váhu hlavne a na prste tvrdé zárezy spúšte.

Bal to dávny inštinkt, dávny pocit. Keď som mal päť rokov, dostal som vzduchovku a ako šesťročný malokalibrovku, celé dni som strieľal s otcom v lesoch veverice a v noci, pri lampáši, vačice.

V tom čase znamenala u nás puška oveľa viac než to, čo sa ňou dalo vykonať. Patrila k životu, k domácnosti, k rodine. Zadovažovala potravu a zahánala cudzincov, bola právom, silou a v prípade potreby aj zákonom. Pociť, že človek má pušku, čosi znamenal. Jej váha, náraz na pleci, pach spáleného pušného prachu, to všetko vyvolávalo pocity a spomienky...

Bola to akási veľmi skutočná totožnosť, a to popoludnie nad morom pri Kalifornii som ju silne precítil.

„Poznáte toto pobrežie pred nami?” spýtal sa Reser.

„Nie.”

„Kedysi bývalo nádherné, ale teraz je načisto mŕtve. O pár rokov tu údajne bude jediné veľkomesto, od San Diega až po San Francisco.”

Opäť podišiel k letcovi. O chvíľočku sa vrátil a poznamenal: „Pôjdeme na sever, krížom ponad východný kút Los Angeles. Náš terč

bude v štátnom lese, juhozápadne od Medvedieho kaŕonu.” Znova sa pozrel na hodinky. „Presne podľa rozpočtu.”

Keď sme sa priblížili k pobrežiu, pozrel som sa okienkom na pravej strane. Voda pri plážach bola svetlozelenkastá. Zazrel som hranaté murované biele domy, červené škridlové strechy, rady paliem a jasne modré obdĺžniky bazénov uprostred trávnatých plôch.

„Zhora to vyzerá celkom pekne,” nadhodil Reser. „No dole to je iné. Kopa unavených ľudí s unavenými myšlienkami, ktorí sa napchávajú a navzájom vdychujú svoje výpary.”

Už sme leteli nad neprehľadnou spleťou mesta na sever, Reser pozeral nesmierne sústredene z okienka.

O chvíľu zašomral: „A tu je štátny les.” Pod nami sa týčili hory. Približne o desať minút upozornil Reser letca: „Okay, Lenny. Už sa približujeme.”

„Nalietavam,” odvetil pilot. Spomalili sme a mierne sme sa naklonili dopredu. Dvierka sa otvorili.

„Zafixujte si sedadlo!” prikázal mi Reser. Poslúchol som. Hľadel som von kolmo k letu vrtuľníka.

„Tu sme,” podotkol Reser. „Prebehne to takto. Klesneme na šesťdesiat metrov, dvadsať sekúnd sa budeme vznášať a zdúchneme. Za ten čas to musíte vybaviť.”

Pozemok obohnáný múrom sa rozprestieral na čistinke medzi stromami, k osamelému domu so škridlovou strechou sa vinuli kamenné chodníčky, na zelených trávnikoch sa črtali červené ruže a bazén, v tieni bol tenisový dvorec.

„Presne tu, Lenny. Zostaň na mieste!” zavolať Reser na letca.

Hluk motora trochu stíchol, vznášali sme sa vysoko nad domom, napoly skrytí zalesneným horským hrebeňom.

„Toto bude naše postavenie, rovno nad chodníkom, čo vedie k bazénu. Dozvieme sa, kedy vyjde, a tu si počkáme. Ako vravím, budete mať dvadsať sekúnd. Vzhľadom na to ako strieľate, toľko ani nebudeme potrebovať.”

Sedel som ako divák v kine. Pokojne, pohodlne, nič mi neprekážalo vo výhľade.

„Jasné?” spýtal sa Reser. Keď som prikývol, zavolať na letca: „Ideme domov.”

Prudko sme sa vzniesli a zamierili na juhozápad, a keď sme vystúpili do tristometrovej výšky, ba azda vyššie, a vrčali vpred, začali sa zbierať mraky a rýchlo klzali za okienkami. Reser si pripálil cigaru a uvelebil sa na sedadle.

„Manželka si vzala do hlavy, že až odídem do výslužby, usadíme sa v La Jolle. Bývala tu pár rokov, kým som bol na Kórei, a odniesla si dojem, že toto je najsenzačnejší kút od... veď viete, ako to myslím. Celá nedočkavá ma ta odviekla, že si nájdeme pekný dom. Nuž, dotiahla ma ta síce, no dom sme vôbec nehľadali. Tri dni sme nocovali v akomsi moteli, vyzeral napoly ako basa, napoly ako vykričaný dom, o päťdesiat metrov ďalej na kopci hulákala diskotéka. Tak som manželke povedal: Dušička, keby som si mal vybrať, či žiť tu, alebo si odkrútiť päťročný turnus ako zapraskaný vojak na Filipínach, vôbec by som nerozmýšľal. Sadol by som na lietadlo do Manily, ešte kým by stihlo naštartovať motory.”

Celú cestu späť rozprával a fajčil. Pozeral som z okienka a v hlave mi vírili rozmanité obrazy. Akoby som v nej mal takú obrázkovú knižočku, že stačí vypustiť spod palca stranu a oko má dojem, že vidí film. Všakovaká výjavy, miesta a časy splývali, no pritom ani vecne ani časové vôbec nesúviseli. Vynorila sa mi Západná Virgínia. A Vietnam. A niekoľko väzenských ciel. Vzápätí Japonsko, Oak Park a Chicago. Hotel Dorset a zoologická záhrada v Lincolnovom parku. Plachetnice na vode, pláže a palmy, veľké masívne domy ako biele zákusky. Ustavične som videl zblízka dom v horách, kde sme sa vznášali nekonečných dvadsať sekúnd. Dom sa stále vracal, jednostaj dobiedzal, nenápadne, neurčito ma napínal, zrazu sa zreteľne vynoril, potom sa pomaly rozplynul, znova sa vyrútil vpred, nútil ma, aby som ho oklasifikoval, spoznal či identifikoval, lebo to nebol iba anonymný luxusný dom v neznámom lese.

Zrazu sa mi ujasnili všetky súvislosti. Kým sme pristávali, akoby mi hlavou prevanuli čpavkové výpary a vtedy som ten dom spoznal. Uvedomil som si, kto v ňom býva.

52

Keď sme pristáli, prešli sme s Reserom krížom cez pristávaciu plochu na parkovisko. Čakal tam na nás Pine.

„Ako to šlo?”

„Ešte pred pár minútami skvele,” zavrčal Reser. „Ako po masle. A teraz neviem, na čom som.”

„Čo to znamená?”

„Vraví, že to neurobí.”

„Čo vraví?”

„Spýtajte sa ho sám,” odvetil Reser.

Pine sa obrátil ku mne, veľmi sa krotil. Hrdlo mu však postupne očervenievalo. „Ako tomu mám rozumieť?”

„Neurobím to.”

„Urobíte! Čas tlačí, nemôžeme začať odznova. Ste ohnivkom v tomto pláne a plán uskutočníme!”

„Ale bezo mňa.”

„Tak počúvajte...”

„Nie. Vy počúvajte. Vari ma pokladáte za slabomyseľného pankharta? Mysleli ste si, že neuhádnem, čo máte za lubom? Bol som síce v base, no nebol som celkom odrezaný od sveta. Aj v base existujú noviny. Nevedel som, do čoho idem, ale čosi také šialené som celkom iste nečakal. Myslíte si, že po tejto akcii nikto ani prstom nepohne? Že to jednoducho zatušujete?”

„S tým si nemusíte lámať hlavu...”

„Šľaka nemusím.”

„Pamätali sme na všetky možnosti. Máme pevne sklbený plán. Nijaký hazard.”

„Somarina. Je to samý hazard, Je to dynamit a vybuchne nám rovno pod nosom.”

„Vari ste si mysleli, že ide o maličkosť?” spýtal sa Reser. „Nevytiahli sme vás z väzenia na to, aby ste voľakomu pokosili trávnik.”

„Maličkosť sem, maličkosť tam,” odvrkol som. „Vravím, že je to šialené. Akoby ktosi šiel vylúpiť zlaté zásoby Spojených štátov otváračom na konzervy. Nejde o to, či sa to dá uskutočniť. Ide o to, čo si počnem potom. Svet je malý. Niet v ňom miesta, kde by som sa ukryl.”

„Povedal som vám, že máme dva plány,” pripomenul Reser. „Tento dnešný pokladáme za druhú alternatívu.”

„Čím sa líšia?” namietal som. „Ten muž tak či onak zahynie, je tak?”

Pine pokojne stál a hľadel na mňa. Potom zvýšil hlas: „Myslíte si, že vám dovoľíme, aby ste sa z toho jednoducho vyzuli?”

„Poviem vám to takto. Keby som mal voliť, či si prestreliť hlavu, alebo skočiť z desaťposchodovej budovy, radšej skočím. Mal by som biedne šance, no vždy lepšie než vôbec nijaké.”

Pine stál uprostred parkoviska zaliateho slnkom a hľadel na mňa. Napokon sa usmial. „Správne. Máte biedne šance.”

Pozrel na vstupnú bránu, pred ktorou práve zastal zelený pontiac. „Tu máte vodičku,” poznamenal. „Odvezie vás nazad do Santa Moniky.” Zvrtol sa a vykročil k dvojposchodovej budove na konci parkoviska. Reser šiel pár krokov za ním.

53

Dievča ma vysadilo na okraji Santa Moniky a stade som šiel do hotela pešo. Bol som hladný. Z haly som zavolať do izby, chcel som sa Thelmy spýtať, či nepríde dolu na oneskorený obed. Nik sa neohlásil. Keď som si zašiel k recepcnému pultu po kľúč, spýtal som sa recepcného, či si nevšimol, kedy odišla moja manželka.

„Nie, prosím, nevšimol som si.” Pozrel do priečinka. „Druhý kľúč tu nie je. Možno odišla a pri pulte sa vôbec nezastavila.”

Vyviezol som sa výtahom hore a odomkol som dvere. Izba bola uprataná, posteľ popravená, v kúpeľni viseli čisté uteráky. Rýchlo som sa poobzeral, či niekde nenechala odkaz, no nič som nenašiel.

Vrátil som sa dolu a v reštaurácii som sa naobedoval.

Opäť som vyšiel nahor s popoludňajšími novinami. L'ahol som si na posteľ, chcel som si ich prečítať. No kým som sa dostal na tretiu stranu, zaspal som.

Zobudil som sa až podvečer. Bol som skrehnutý a celý dolámaný. Osprchoval som sa horúcou vodou a obliekol som si čistú košeľu. Dočítal som noviny, desať minút som pozeral televíziu a znova som zišiel dolu k recepcnému pultu.

Službu mal ešte stále ten istý muž. „Manželka sa mi ešte neohlásila, trochu ma to znepokojuje,” povedal som. „Nezazreli ste ju v hale?”

„Nie, prosím.”

„A viete naisto, že ste ju nevideli vyjsť?”

„Žiaľ, nie. Keď tu nenechala kľúč...”

„Áno, viem,” prikývol som. Podišiel som k veľkému obloku a chvíľu som pozoroval tých, čo skákali do bazéna.

O chvíľu som prešiel popri výťahoch do tmavého a chladného baru, kde v akváriu plávali zlaté rybky a hrala havajská hudba. Vypil som akúsi odpornú, presladenú rumovú brečku. Asi o desať minút som zasa vyšiel nahor.

Pozrel som do skrine, viseli v nej Thelmine šaty. Aj plášť. Na ramienkach dvojce nohavice a pod nimi tri páry topánok. Nakukol som aj do bielizníka. Úhladne poskladané pančuchy, blúzky, vreckovky a spodná bielizeň. A v plastickom puzdre manikúrová súprava.

Ten večer som si dal priniesť večeru do izby. Chcel som byť pri telefóne, ak by volala. Sedel som, pozeral na jedlo, prehŕňal sa v ňom vidličkou, dokonca som sa pokúsil jesť, pred sebou som mal zapnutý televízor. Konečne som nechal jedlo tak a vytisol som servírovací stolík na chodbu. Keď som otvoril dvere, stáli tam dve dievčatá, vlastne mladé ženy, akoby sa práve chystali zaklopať. Jedna bola vysoká a tučná, druhá štúpľa.

„Ach, ale ste ma vylákali,” zhíkla vysoká.

„Práve sme chceli zaklopať.”

Ustúpili, aby som mohol vytisnúť stolík a prisunúť ho k stene. „Volám sa Nan Garrityová a toto je moja kamarátka Sue Rimerová. Sme z Columbusu, v štáte Ohlo, prišli sme sem na dovolenku.”

„Nepokladajte to za zvedavosť,” pokračovala štúpľa, „ale stáli sme dole pri pulte, keď ste sa spytovali na svoju manželku. Máme dojem, že sme ju zazreli, keď odchádzala. Videli sme vás totiž spolu, keď ste sa prihlasovali.”

„Podťe ďalej,” pozval som ich a otvoril som dvere. Pozreli na seba a vysoká odmietla: „Ach, nie. Netreba. Aj tak máme program. Len sme si mysleli...”

„Má vaša manželka dlhý červený župan, ktorý vyzerá ako domáce šaty?”

„Áno,” prikývol som.

„Tak to musela byť ona. Videli sme ju popoludní asi o pol druhej, keď schádzala dolu výťahom. Mala na sebe župan a papučky a vyzerala ospalá, akoby sa práve zobudila.”

„Bola sama?”

„Nie. Bol s ňou akýsi mladý muž. Celkom fešný. A akási staršia sivovlasá žena.”

Ihneď sa mi všetko ujasnilo. „Okamih,” ospravedlnil som sa. „Počkajte, pozriem, či tu má župan.” Zvrtol som sa a zašiel do kúpeľne. Thelma zvyčajne mávala nočnú košeľu a župan na vešiaku za dverami. Neboli tam. Ani som nečakal, že ich tam uvidím.

Vrátil som sa k dievčatám, ktoré stáli v dverách. „Zrejme ste videli niekoho iného,” povedal som. „Thelmin župan visí tam, kde ho dnes ráno nechala.”

Dievčatá na seba pozreli a ja som dodal: „Jednako vám ďakujem. Mám dojem, že išla do kina...” Dievčatá odchádzali začudovane. Usmial som sa na ne a zatvoril som dvere.

Pootváral som všetky zásuvky bielizníka. Potom som skontroloval police v skrini a skrinku pod umývadlom v kúpeľni. Pootváral som batožinu a pozrel do nej. Iba jedno miesto mi ešte zostávalo, dolné zásuvky nočných stolíkov. Neboli na mojej strane. Obišiel som posteľ a vytiahol som zásuvku na Thelminej strane. Na boku ležala jej peňaženka. Všetko som pochopil. Uvedomil som si, že je preč a prečo. Vybavila sa mi Pinová tvár, keď povedal: „Správne. Máte biedne šance.”

Podišiel som k telefónu a zdvihol som slúchadlo. Keď sa mi ohlásila spojovateľka, zrazu som si uvedomil, že nemám koho volať. Nijaké číslo, na ktorom by som mohol oznámiť, že kapitulujem. Nijaké miesto, kam by som sa šiel vzdať.

Položil som slúchadlo, zašiel som do kúpeľne, umyl som si tvár a ruky a vrátil som sa k telefónu. Objednal som si popoludňajšie noviny a fľašu bourbonskej. Prekvapila ma, že som taký pokojný.

Všetko som už chápal. Vedeli, že na mňa platí len jedno, a uplatnili to. Nechajú ma niekoľko hodín v úzkosti, potom niekto zavolá, buď Tagge, alebo Pine, a ja poviem: „Vyhrali ste. Stisli ste správny gombík. Povedzte mi: čo, kde a kedy, a už vám nenarobím nijaké mrzutosti. Sľubujem.”

Priniesli mi bourbonskú, noviny a vo vedierka ľad. Nalial som si a sadol som si s novinami. Nezostávalo mi nič iné, iba trčať v izbe, objednať si jedlo, pijatiku a noviny, jednostaj sedieť pri telefóne a čakať...

Čakal som päť dní. Nevyšiel som z izby. Na tretí deň som prestal piť alkohol. Na štvrtý deň som nevládal jesť. Neholil som sa, nesprchoval sa, neprezliekal sa.

Čakal som. Nič iné som nerobil. Sedel som v kresle pri obloku, pozoroval, ako sa mení denné svetlo a načúval, kedy zadrnčí telefón. Aj v noci som sedel v kresle pod prikrývkou, zaháňal spánok, alebo som napoly bdel v obave, že zaspím a nezačujem telefón.

Vôbec som nezapochyboval, že zavolajú. Musia zavolať! Bol to logický ďalší krok. Vravel som si to sto ráz denne. A veril som tomu. Logika však postupne slabla a ochabovala, slová strácali význam... Piaty deň som prestal striehnúť na telefón.

Konečne som zašiel do telefónnej kabíny v bale a zavolať som Chicago. Vykrútil som priamo číslo do Applegatovho domu v Oak Parku. Ozval sa mi ženský hlas.

„Pani Applegatová? Rosemary?”

Sám som nespoznával svoj hlas. Znel sucho, piskľavo a chrapľavo.

„Nie. Pani Applegatová tu nie je. Kto volá?”

„Som priateľ doktora Applegata. Volám z Kalifornie. Musím sa s ním zhovárať.”

„Ľutujem. Pán doktor aj s manželkou odcestovali, ja im strážim deti.”

„Kde sú?”

„Vravíte, že ste ich priateľ?”

„Áno. Je to dôležité.”

„Nuž... žiaľ, sú v Škótsku.”

„To nič. Zavolám ho ja. Kde sú ubytovaní?”

„To je práve problém. Nevieť. Keby ste boli zavolali včera, bola by som vám vedela povedať. Bolo v Ediniburghu...”

„Kde? V ktorom hoteli?”

„Veď vám vravím. Dnes ráno stade odišli. Pôjdu vozom naprieč Škótskom a Anglickom. Podľa všetkého sa mi ohlásia až o päť či šesť dní...”

Zavesil som slúchadlo a dlho som hľadel na telefón. Potom som zašiel do izby, vzal sem si sako, opäť som zišiel výťahom dolu a vykročil som na ulicu — s papierikom v ruke.

Mal som na ňom adresu policajnej stanice.

55

Bolo už po polnoci, áut chodilo málo a na chodníkoch nebolo takmer živej duše. Kráčal som neisto ako námesačný. V hlave sa mi zadŕhali, rozbiehali a miešali slová, ktoré som sa chystal povedať:

Volám sa Roy Tucker. Minulý mesiac som ušiel z väzenia v Indiane. Musíte mi pomôcť nájsť manželku...

Keď som sa priblížil k policajnej stanici, obišiel som ju a zapadol som do najbližšieho baru, ktorý som zazrel. Dal som si štamperlík. O chvíľu som zašiel na toaletu, umyl som si tvár a ruky, navlhčil som si vlasy a prihladil som si ich. Bol som vychystaný.

Ale keď som vyšiel z baru, dal som sa cez ulicu k najbližšej kaviarni a objednal som si čiernu kávu. Zjedol som pampúch a vypil ďalšiu šálku kávy. Sedel som pri pulte, pozeral na čašníčku, počúval hudbu, všetko som do seba priam vpíjal." A zaháňal som myšlienky na Hobart.

Preťahoval som čas, popíjal som kávu a pokúšal stí nájsť iné východisko. Vedel som však, že nijaké iné východisko neexistuje. Konečne som vstal, zaplatil som, vyšiel von a vykročil k policajnej stanici.

Od chodníka vyštartovalo auto a zamierilo ku mne. Zastal som uprostred cesty, chcel som ho nechať prejsť, no kým ma minulo, spomalilo. Keď sa šinulo popri mne, zazrel som, že zo zadného sedadla na mňa pozerá Thelma.

Rozbehol som sa, pokúsil som sa chytiť kľučku na dvierkach, ale auto pridalo plyn, vybočilo a zrazilo ma.

Keď som vstal, pomaly odchádzalo, bolo asi tridsať metrov predomnou.

Šinulo sa tmavou ulicou a ja som sa rozbehol za ním. Keď som ho skoro dostihol, zasa trochu zrýchlilo, iba toľko, aby som ho nevládal chytiť. Cez zadné okienko som zazrel v aute viacerých chlapov, nikoho som však nespoznal.

Tak sa so mnou hrali na chytačku, poháňali ma, spomalili, aby som ich takmer chytil, potom zasa pridali plyn, pribzdili, takže som ich bezmála dobehol, a znovu mi ušli. Na prsiach ma páliło, ústa som mal suché, cítil som, ako mi po chrbte crčí pot. Za zadným okienkom som

stále videl Thelminu hlavu, a preto som nepovolil, chvel som sa, potkýnal sa, horko-ťažko dobiehal, lapal som po dvierkach auta, škripal zubami, chrčal som.

Už som sa načisto vyčerpal. Zatackal som sa, padol som, keď som vstal, nohy sa mi podlamovali, len som hľadel na auto pred sebou. Vykročil som k nim, čakali. Zrazu auto prudko vyrazilo vpred a zabočilo na tmavé parkovisko.

Ťarbavo som sa rozbehol za ním. Keď som dorazil k parkovisku, na chodníku na mňa čakal Tagge. Tak som dychčal, že som nevládal prehovoriť. Stáli sme pod pouličnou lampou a hľadeli sme na seba. Zrazu sa zvrtol, vykročil krížom cez parkovisko k autu a ja vedľa neho. Za nami sa vynorilo ďalšie auto. Zacítil som, že ma ožiarili reflektory, počul som, že sa dvierka otvorili a zatvorili, no neobzrel som sa.

Tagge podišiel k dvierkam svojho auta oproti miestu, kde sedela Thelma. Obrátil sa ku mne a nadhodil: „Uvidíte veľmi šťastnú tvár. Verte mi.“ Otvoril dvierka a dodal: „Nasadnite.“

Sklonil som sa, aby som mohol nasadnúť, no vtom sa otvorili druhé zadné dvierka. Thelma skríkla, akýsi chlap ju schmatol a vytiahol z auta. Ktosi ma zozadu posotil, a keď som sa roztiahol na zadnom sedadle, oboje dvierka sa zabuchli.

V podobnom aute ma odviezli z Hobartu do Chicaga, Na dvierkach neboli zdnu kľúčiky, okienka sa nedali otvoriť, a tabuľa hrubého nerozbitného skla oddelovala predné sedadlo od zadného.

Auto vyrazilo z parkoviska až pneumatiky zapišťali, a keď som sa obzrel, zočil som, ako sa Thelma vzpiera Taggovi a ďalšiemu chlapovi, ktorí ju ťahali do druhého auta.

Začal som búšiť na sklo a revať na vodiča, až som zachrípol. Ten darebák sa ani neobzrel, hľadel rovno pred seba.

56

Sedel som na zadnom sedadle auta a rozmýšľal som, ako vydáviť guču, ktorá ma tlačila v žalúdku. Zatisli ma do lievika, z ktorého bol iba jediný východ. Tesnou cestičkou k otvoru. Nemal som nijaký priestor na manévrovanie, nijakú alternatívu.

Pokiaľ šlo o Thelmu, uvažovali správne. V tom smere som bol bezmocný. Keď som dával stávkou iba seba, vedel som hazardovať,

podstúpiť šialené riziká. Celý život som hazardoval, hádzal som do banku svoju budúcnosť a miešal karty. Kedy-tedy som vyhral, no oveľa viac som prehral. A bol som ochotný hazardovať znovu. Priam sa mi to žiadalo. S Thelmou som nevedel hazardovať. Keď sa hralo o ňu, nevedel som blufovať. Už som nevládal hrať. Uhádli to.

Auto sa šinulo po širokom bulvári, na oboch stranách jasne svietili pouličné lampy, stáli rady paliem, zelené trávniky sa zvažovali do tmy, pred veľkými bielymi vilami sa vinuli cestičky medzi širokými štvorcami kvetov a krikmi.

Také domy, tie veľkolepé svedectvá blahobytu a nadradenosti, som vídal v Lake Forest, keď som pracoval u Rigginsa. Neboli to iba prístrešia, kde sa spí a je, lež trápne a bolestné oznamy, že ich obyvatelia poznajú akési tajomstvo, ktoré ja nikdy neodhalím. Kto v nich žije? Skade pochádzajú ich obyvatelia? Kto vládol vy tvoriť za jediný život čosi také trvácne? K odpovediam som sa síce jakživ nepriblížil, no tieto otázky som si musel ustavične klásť.

Tej noci boli tieto domy a trávniky, toto nevtieravé, podlé bohatstvo súčasťou toho, proti čomu som bojoval, tej hladkej, neotrasiteľnej moci, tej potreby sebazáchovy za každú cenu, tej zmesi nemohúcnosti a sebauspokojenia, čo plodí rok po roku takých ľudí, akými sú Tagge Pine a iní.

Kým som sedel ako polapený zver na zadnom sedadle, všetka páľčivá zúrivosť sa vo mne zhrčila a schladla. Keď som si uvedomil, že nemám šance zvíťaziť, začal som myslieť na porážku...

Nedesilo ma priveľmi, že prehrám vojnu. Túžil som aspoň rozryť tie trávniky, poškodiť tie vyčákané bohaté domy.

Keď sme zabočili kamennou bránou na cestičku, pred domom sa zažali svetlá. Na verande sa zjavil Pine, Henemyer a Brookshire. Zišli dolu schodmi, boli vyčesaní, vyumývaní, vyžehlení, ich lačné oči si hľadali pastvu.

Podišli k autu a vtedy som sa zvalil na sedadlo a zatvoril som oči.

Motor stíchol. Začul som cvaknutie, zámka na dverách povolila a vodič vystúpil. Keď otvorili zadné dvierka, začul som, že sa ktosi spýtal: „Čo sa mu stalo?“

„Vystrájal ako blázon,” odvetil vodič. „Tuším je načisto hotový.”

„Dobre. Prenesme ho dnu.” Bol to Pinov hlas.

Pocítil som, že ma akési ruky posadili na sedadle. „Je úplne bezvládný,” zašomral ktosi. „Akoby bol v bezvedomí. Pomôž mi.”

Ďalšie ruky ma chytili za nohy. Spojenými silami ma zdvihli a vytiahli z auta, podopierali ma z oboch strán.

Keď sa človek bije podlo, musí si počínať, akoby strieľal kačice. Treba zacieliť na určitú kačicu. Ak cielite na celý krdel', netrafíte ani jednu. A keď sa bijete s viacerými protivníkmi, musíte sa sústrediť vždy na jedného. Nech by vás tí ďalší dvaja či traja čo ako katovali... Napokon ma dozaista premôžu, no predtým ich poriadne poznačím...

Začal som Henemeyrom. Zohol sa, chcel ma chytiť za nohy, aby ma mohli odniesť dnu. Stál priam ideálne. Vrazil som mu dva prsty do nosa a z celej sily som kmasol. Krv mu vystrekla z tváre ako fontána.

Brookshire, ktorý stál za mnou, sa vzápätí spamätal, a keď sa pokúsil pritísnuť mi ruky k telu, bachol som ho hlavou do tváre, až ho odhodilo pospiatky k autu. Keď sa zvalil polovicou tela na zadné sedadlo, pribuchol som mu dvierkami nohy.

Zvrtol som sa, vodič sa práve na mňa zaháňal s francúzskym kľúčom, kým Pine sa dal na ústup, aby sa nezašpinil, Dolapil som ho na verande, schmatol som im za zápästie a začal som mu obťkať ruku o stĺp. Tri razy som mu ňou bachol o kameň, ale potom sa šofér za mnou rozohnal a omráčil ma francúzskym kľúčom.

Mal som pocit, že sa rozsypávam, že padám ako v spomalenom filme, najprv som klesol na kolená, o sekundu som sa zlomil v páse, zvol'na som sa zvalil na pravý bok, na plece a na chrbát, v diaľke všetci ziapali, Pine skučal nad dodrúžganou rukou. Všetko mi postupne splynulo, zmäklo, očernelo a stíchlo.

57

Keď som sa zobudil, vonku bola ešte tma. Ležal som v spálni na poschodí na širokej posteli, nad kreslom v kúte svietila lampa. V kresle sedela Helena Gaddisová.

Len čo som otvoril oči a posadil sa, podišla k dverám a otvorila ich. „Už sa prebral,” oznámila komusi.

Hlavu som mal čistú a cítil som sa oddýchnutý. Zátylok som mal síce oškretý, no hlava ma nebolela. Ale keď som vstal, svaly a šľachy reagovali akosi čudne, oneskorene...

Mal som pocit, že sa mi zmenil rytmus, že stojím bokom a pozerám, ako sa pohybujem, akoby som sa opäť učil niekdajšie pohyby, na ktoré som bol dávno zabudol.

Vošiel Tagge, Pine a Reser. Zatvorili za sebou dvere a ja som si pomaly sadol na posteľ. Zastali pri nohách postele a pozerali na mňa. Každý povedal krátky prejav. Akoby ho mali naskúšaný. Prvý prehovoril Tagge:

„Chvíľu sa možno budete cítiť omámený. Dezorientovaný. Prejde to. Nedali sme vám nijaké drogy. Vládzete normálne fungovať. Aspoň fyzicky. Len sme vám trochu spomalili obrátky. Prechodne sme vám vypli daktoré surové inštinkty. Chápete, čo vám vravím?”

„Áno.”

„Najbližších pár hodín budete mierny a prívetivý, inak úplne normálny. Cítite sa dobre, však?”

„Áno.”

Tagge pozrel na Resera, ktorý sa vzápätí ujal slova:

„O štvrtej ráno, teda o tridsať minút, vyrazíme. Tagge a ja pôjdeme v aute s vami, jeden z nás bude ustavične pri vás, pokým sa vrátíme sem do domu. Mali by sme byť späť najneskôr o pol ôsmej.”

Reser pozrel na Pina a jeho ľavú ruku — obviazaná a zavesená na čiernej páske. Bol bledý, oči mal ružovkasté a zlostné.

„Teraz už viete, že ide o kritickú záležitosť,” precedil. „Máte jediné východisko, totiž urobiť to, čo od vás očakávame. Rozumiete?”

„Áno.”

„Ak sa pokúsíte voľajako sfušovať alebo odsabotovať prácu, ktorú musíme dnes ráno uskutočniť, vaša manželka ihneď zahynie. Chlapi, čo sú pri nej, dostali jasné smernice. Je veľmi dôležité, aby ste to pochopili. Chápete to?”

„Áno,” prisvedčil som. A naozaj som to pochopil. Všetko som chápal, všetkému som sa podvolil. Cítil som sa ako natiahnutá detská hračka, ktorá čaká, aby ju postavili na zem a obrátili ľubovoľným smerom. „Chápem,” prisvedčil som.

Keď ma operovali v poľnej nemocnici neďaleko Qui Nhone, uspali ma pentotalom. Kázali mi rátať od desiatich nazad. Narátal som po sedem a nevedel som o svete. Vôbec nič som necítil. Nijaký prechod. Nijaké ponáranie.

Prebúdzanie však bolo celkom iné. Mäkké svetlá, posúvajúce sa farebné panely, ružové dymové závesy, žltý príliv a odliv, hrobové ticho, nijaká hudba, ani záchvev vetra. Hrejivý teplý pocit, že sa vznášam. Bez napätia, bez nebezpečenstva.

Iba neurčité, neuvedomelé bytie, uvedomenie si tohto bytia, a pocit, že mám bystré a fungujúce zmysly, že všetko je v poriadku...

Teraz som sa cítil silný, vyvážený a naladený ako atlét. Vôbec som sa nevznášal. Stál som pevne na zemi, bežal som medzi kriedovými čiarami, rútil som sa vyznačenými uličkami, bez odvrávania som sa podvoľoval smeru.

Presne o štvrtej ráno sme vyšli z domu a nasadli do auta. Brookshire viedol, Tagge sedel pri ňom a Reser vedľa mňa na zadnom sedadle fajčil cigaretu a potichu si pohvizdoval pomedzi zuby. Vo chvíli, keď sme vyšli na ulicu, Tagge si založil slúchadlá a začal regulovať stupnice vysielacky, ktorú mal vedľa seba na prednom sedadle.

Ulice boli tmavé a tiché. Vyšli sme na diaľnicu, Brookshire sa zaradil

do najrýchlejšieho prúdu...

Reser pozeral z okienka a mlčal. Tagge čosi zahundral do mikrofónu pripevneného na slúchadlách, no inak nikto ani neniesol. Bolo počuť iba hukot motora a svišťanie pneumatík, občas zahrmotil v protismere nákladný voz. Oprel som si hlavu o operadlo, zatvoril som oči a uzavrel som sa do seba.

Po piatej sme zišli z diaľnice a odbočili po kľukatej ceste, vedúcej do zalesnených kupcov, rovno na východ. Nad hrebeňom sa značil prvý ranný prísvit, ale dole na ceste bola ešte noc.

Vytrvale sme stúpali po kľukatej ceste, lemovanej z oboch strán stromami, do hôr, nikde nijaké administratívne budovy a ani benzínové čerpadlá, len kde-tu obytný dom napoly skrytý v lese.

Reser sa pozrel na hodiny a zašomral: „Ideme načas. Kde je tá odbočka?”

„Necelý kilometer odtiaľto,” odvetil Brookshire.

„Všetko je v poriadku,” prikývol Tagge. „Všetci sú na svojich miestach.”

„Cesta je uzavretá?” spýtal sa Reser.

„Ako zaštopľovaná. Osem kilometrov pred nami a osem kilometrov za nami. Nikto sa na ňu nedostane.”

Vtom sme odbočili z cesty doprava, prešli sme asi pol kilometra po štrkovej ceste lesom, zabočili sme doľava a po uvalcovanej prašnej ceste sme sa šinuli pomedzi stromy. Bolo o päť minút trištvrte na šesť, keď sme zastali na trávinatej čistinke, vôkol nás sa rozplývala noc, na čistinke stál biely vrtuľník, označený na oboch stranách červeným krížom, motor bežal, letec bol pripravený...

Vystúpili sme, Tagge zostal pri vysielačke. Reser sa k nemu naklonil a čosi zamumlal, potom sa zvrtol a vykročil k vrtuľníku. „Podme,” vyzval ma, „nasadneme.”

Idúcky poznamenal: „Toto nie je ten vrtuľník, ktorý sme mali minule. Tento je menší a rýchlejší. Dvierka sa však ovládajú rovnako. Pokiaľ ide o vás, nič sa nezmenilo. Len čo nasadnete, pripútajte sa a podľa potreby si zafixujte sedadlo. Presne o šiestej budeme nad cieľom, päť minút pred šiestou vzlietneme. Na nijaké somariny teda niet času.”

Reser vliezol do vrtuľníka a hneď si založil slúchadlá. Zostal vpredu vedľa letca, ja som sa usadil na sedadle vzadu pri dvierkach.

Deväť minút pred šiestou letec spustil vrtuľu, Reser podišiel ku mne a podal mi pušku. „Päťdesiat ráz ju preskúšali. Treba len zacieliť. Keď prekročíme tamten vzdialený hrebeň, dvierka sa otvoria a rýchlo klesneme. Skúsime si to načasovať tak, aby muž, ktorého zlikvidujete, bol v polovici chodníka smerom k bazénu. Vieme, že tam bude. Chodí ta každé ráno, presne ako hodinky. Možno už bude vo vode. Tak či onak, musíte ho trafiť. Dajte si záležať!”

Vrátil sa na svoje sedadlo a znova si založil slúchadlá. Videl som, že sa zhovára s letcom, motory veľmi rachotili, takže som ich nepočul.

Zrazu Reser zvýšil hlas, skríkol čosi na letca, pokývol rukou tým smerom, kde sme nechali Tagga, a vzápätí sme sa vzniesli.

Pokojne som sedel, bolo mi príjemne teplo, cítil som sa uvoľnený, pušku som mal položenú na kolenách, uprene som hľadel na hodinky. Akási zmyslová pamäť v svaloch a nervoch mi oznámila, že som zasa vo Vietname. Že sa táckam ranným šerom, hlcem kávu, aby som sa prebral, nasadám do vrtuľníka, ktorý sa šinie nízko nad drsným terénom, že držím v rukách pušku, napínam zrak, hľadám terč, že som naprogramovaný usmrtiť všetko, čo sa pohne.

Pravda, teraz to bolo iné. Uvedomoval som si to napriek tomu, že ma natiahli ako stroj a nadrogovali. V istom smere to predsa bolo také isté. Ani vtedy a ani v tejto chvíli som nemal na výber...

Stúpali sme rýchlo priečne nahor, k stromom na vysokom hrebeni. Keď sme sa prehupli z tmavého kaňonu ponad vrchovce stromov, zazrel som na východe slnko. A pod nami sa beľal na pozemku na čistinke dom a nižšie na úbočí sa jasne črtal modrý štvorcový bazén.

Nalietli sme nad zvažujúce sa úbočie a potom sme sa začali v ostrom uhle spúšťať k domu. Keď sa dvierka odsunuli, oviaľ ma chladný horský vzduch. Nasledujúcich niekoľko sekúnd ubehlo veľmi rýchlo, neviem, či by som stačil narátať do dvadsať.

Boli sme v tristometrovej výške, rýchlo sme klesali, a vtom som zazrel muža, ktorý vykročil po chodníčku k bazénu. Zdvihol som pušku, pozoroval som ďalekohľadom, ako sa zväčšuje, bol to štíhly, hranatý bielovlasý pán s bielymi fúzikmi, kráčal dolu cestičkou v modrom páskavom kúpačom plášti... Poskytoval dobrý terč... Keď začul motory, pozrel sa na nás, pokýval rukou, ustavične sa približoval, šiel nenútené, bol zvyknutý na to, že tadiaľ preletávajú vrtuľníky. A možno

ho pomýlil veľký červený kríž na trupe. Nepobadal nijakú hrozbu. Kráčal rovno k bazénu.

Muž prešiel dve tretiny cestičky, vrtuľník sa vyrovnal a zostali sme visieť v sedemdesiatmetrovej výške. Neznámy sa pozrel nahor a zazrel ma, v ďalekohľade som zbadal, ako sa mu zmenil výraz tváre, keď zočil pušku a všetko pochopil. Zvrtol sa, rozbehol sa hore cestičkou, a vtedy som mu zacielenil na stred chrbta.

Zrazu sa spamätal. Zostávala mu iba jediná mužnosť, a tej sa aj chytil. Inštinktívne si uvedomil, že keď beží po cestičke rovno k domu, jeho chrbát poskytuje vynikajúci terč. Hodil sa do trávy, prevalil sa a prikrčený sa opäť rozbehol krížom k bazénu.

Počul som, že Reser na mňa zozadu ziape, pocítil som, že trup sa zaknísal a nasmeroval, no puška sa mi nepohla, mal som ju pevne opretú o plece, zacielenú na terč, ktorý klúčkoval smerom k bazénu v nádeji, že skočí do vody a ponorí sa.

Zamieril som mu rovno na stred chrbta a tri razy som vystrelil.

Padol tvárou do vody, zostal ležať na hladine, bol už mŕtvy, kúpací plášť sa mu rozťahol ako krídla a naokolo sa rozlievala tmavočervená škvma.

Vtom som začul brechot, pol tucta psov sa rozbehlo zo všetkých strán k bazénu, a keď letec prudko zvrtol vrtuľník doľava a začali sme strmo stúpať, vybehli z domu traja muži.

Kým mi zmizli z očí, v poslednom okamihu som zazrel, že jeden z nich má pušku. Keď sa dvierka predou mnou zasunuli, prvá strela prevrtala trup. A po nej ešte dve.

„Ježišukriste!” zajačal Reser na letca, „ber sa s tým poondiatym hebedom z dostrelu!”

Pilot vyrazil k hrebeňu, ustavične klúčkoval z boku na bok, aby sa im ťažšie delilo. Kabínou prefičalo ešte zopár striel, ale už nás chránila vzdialenosť. Práve sme prelietali hrebeň, keď kabínu prevrtala zdola posledná strela a zasiahla letca do nohy. Z vnútornej strany mu rozťala stehno a z tepny sa mu začala do nohavíc rinúť krv.

Vrtuľník sa zaknísal a kymácavo sa spúšťal k hustým stromom na hrebenu.

Vstal som, podišiel som dopredu a zároveň som si vytiahol z nohavíc opasok. Priklákol som si k letcovi, vsunul som mu remeň do rozkroku a

z celej sily som mu stiahol stehno. Nešťastníkovi sa zahmlievali oči, no bol ešte pri vedomí. Keď pozrel dolu a zbadal, že prestal krváčať, trochu sa spamätal.

Reser mal slúchadlá na hlave a cvakal prepínačom na vysielacke. Naklonil sa k letcovi: „Vládzeš pristáť?”

„Pokúsím sa, neručím však za to, kde pristanem.”

„Nezamdlieš?”

„Pousilujem sa...” Dychčal. Ťažko sa mu hovorilo.

„Dobre. Vydrž. Vidíš tamtú cestu? Doletíš ta?”

„Došľaka, skúsím to.”

Letec potriasol hlavou, aby sa mu prečistila, a zabočil s vrtuľníkom doprava na cestu. Stále som mu sťahoval opaskom nohu a Reser kričal do mikrofónu: „Sme v kaši! Postrelili letca! Vidíte nás? Výborne! Na čistinku nedoletíme! Capneme na cestu! Tak švihajte stade a prídte po nás!”

Počúval, potom odvetil: „Nebojte sa! Tade nikto neprejde. Brány pozemku sú zatarasené a zatarasy odtiahnu z cesty až o desať minút.”

Obrátil sa k letcovi: „Všetko je v poriadku. Počúvaj! Pozeraj stále na ten betónový pás! Asi o minútu pristaneme. Ihneď ťa ošetrí. Ak ešte minútu udržíš oči otvorené, vyviazneme z toho. To je ono! Zostaň tak! Pomaličky sa spust’...”

Prudko a závatne sme sa rútili ponad horské úbočie nadol, priveľmi rýchlo a priveľmi nízko. Vrtuľník sa vyrovnal a držal sa tridsať metrov nad zemou. Asi tisíc metrov sme sa vznášali, klesali sme a hojdali sa nad vrchovcami stromov, obtierali sme sa o najvyššie konáre, no napokon sme predsa doleteli nad cestu, ktorá sa sivala v rannom prísivite.

Letec sa pomaly, neisto a tackavo dotrepal do desaťmetrovej výšky nad cestu. Zrazu prevrátil oči, ruky mu odkväcli z kormidla a tresli sme dolu.

Pri páde som prudko bachol hlavou na prístrojový panel, odrazil som sa a odgúľal sa do zadnej časti kabíny. Keď som sa priplazil k letcovi, zacítil som rozliaty benzín, potriasol som hlavou, skúsil som chladnokrvne rozmýšľať.

Reser vstal zo sedadla, líce mal hlboko rozťaté, do kabíny sa valil dym, letec ležal vystretý na chrbte, z nohy sa mu zasa valila krv.

Nahmatal som opasok. Vsunul som mu ho na nohu a znovu som ho utiahol. Reser ma schmatol za plece a začal ma ťahať. „Pod’te, Tucker! Švihajte!”

„Švihajte si vy, pankhart! Vari necháte toho chlapíka vykrvacať?!”

Reser sa mi naklonil ponad plece, vytrhol mi opasok z rúk a vyhodil ho z kabíny na cestu. Keď som sa zvrtol, ucítil som pod uchom ústie pištole.

„Ak tu zostanete, tak iba nebohý,” zavrčal. Vzápätí ma vysotil dvierkami na zem. Pozviechal som sa a vtedy zastali pätnásť metrov od nás dve autá. Vystúpil z nich Brookshire, Tagge a Henemyer a rozbehli sa k nám.

Reser ukázal na mňa a skríkol: „Odvezte ho do auta! Hrá sa na hrdinu.”

Odvliekli ma po betóne a usadili na zadné sedadlo. Reser si prisadol ku mne, Tagge s Brookshirom si sadli na predné sedadlo.

Reser spustil okienko a prikázal Henemyerovi: „Hod’te do vrtuľníka nálož! Aj tak vybuchne, keď plamene zasiahnu nádrž...”

Henemyer sa rozbehol k svojmu autu, Brookshire zvrtol auto do protismeru a vyrazil do Los Angeles. Sotva sme prešli kilometer, začul som za sebou výbuch. Tagge sa obrátil a spýtal sa Resera: „Čo o tom súdite?” „Myslím, že všetko je v poriadku,” odvetil Reser. „Zdá sa, že nám to vyšlo celkom dobre.”

O tri kilometre sme zabočili do opusteného kameňolomu. Čakal tam modrý nákladný voz, za volantom sedel mladý černochoch. Nápis na boku hlásal: Chemické čistiarne Imperial.

Vystúpili sme, vliezli sme do zadnej časti nákladného auta a posadali sme si. Brookshire sa uvelebil za volant, asi kilometer šiel po hlavnej ceste, potom zabočil doprava na poľnú cestu. Trištvrte hodiny nás natriasalo a hádzalo. Z tejto cesty sme zišli na diaľnicu, z oboch strán frčali popri nás autá.

Neviem, čo mi vstrekli, no droga pomaly prestávala pôsobiť. V navreline na hlave mi búšilo, žalúdok sa mi obracal z toho, čo som videl a čo som urobil. Ustavične som si vravel, že som sa tomu nemohol nijako vyhnúť a vedel som, že je to pravda. Ale čosi vo mne tomu stále nechcelo uveriť...

Keď sme sa vrátili k domu, Pine nám prišiel na cestičku oproti. Pine pozrel na mňa. „Čo bude s ním?“ spýtal sa ledabolo Tagga.

„Prekristapána, vykašli sa naňho. Čo sa hovorí v hlásení?“

„Jay to skontroloval desať minút po šiestej. Keď ho vytiahli z bazénu, bol mŕtvy.“

„Oznámili to už oficiálne?“

„Nijaké podrobnosti. Nevyšli s farbou von. Vraj akási nehoda v bazéne. Ale kde-ko vie, že za tým je čosi iné. V rozhlase vysielajú každých päť minút situačnú správu a pred polhodinou sa na to vrhli plnou parou televízne stanice. Chlapík z CBS už povedal, že je údajne mŕtvy. Dlhú to už nebudú môcť držať pod pokrievkou.“

„Tak sa na to pozrime,“ navrhol Reser. Vykročil k domu, Pine vedľa neho, Tagge a ja sme šli za nimi.

Len čo sme vošli, spýtal som sa: „A čo je s mojou manželkou?“

Pine na mňa pozrel, akoby ma nevidel, obrátil sa k Reserovi a povedal: „Na konci chodby, v biliardovej miestnosti. Máme tam zapnuté tri televízory a všetky rádiá.“

Keď Pine vykročil, postavil som sa mu do cesty. „Vaše poondiate televízory počkajú. Kde je moja manželka?“

„Všetko je v poriadku,“ vložil sa do reči Tagge. „Stretnete sa na letisku. Odletíte...“

„Napchaj sa mu ustavične do zadku, Marvin,“ zavrčal Pine. Obrátil sa ku mne. „Nezahrávajte si, Tucker! Máte to nahnuté. Ak vám môžem niečo poradiť...“

„Kašlem vám na vaše prekliate rady. Chcem manželku! A to hneď!“

„Mne nevravte, čo chcete,“ odvrkol. „Lebo sa vám ujde čosi, čo vôbec nechcete.“

„Len pokojne, Ross,“ napomenul ho Reser,

„Pokoje? Tento všivák mi dokaličil ruku. A teraz mi chce rozkazovať...!“

Načiahol som ruku, schmatol som ho za vlasy a potiahol som. Potom som ho vtiahol dverami do jedného zo salónov vedľa chodby. Chytil som brúsenú sklenenú fľašu a rozbil som ju o operadlo stoličky.

Kmasol som ho za vlasy, až sa zvrtol a posadil som ho na stoličku s rovným operadlom v náprotivnom kúte miestnosti. Zastal som si za ním,

plecami som sa oprel o stenu, jednou rukou som mu mykol hlavu nazad, druhou som mu pridržiaval zubaté hrdlo rozbitej fláše pod hrdlom.

Tagge s Reserom zmeraveli a mlčky stáli tri metre pred nami.

„Tak tu zostanem, pokým neuvidím manželku!” Pritisol som Pinovi črepinu na pokožku a na golier mu začal stekať cícerok krvi. „A každých päť minút mu zarezem do krku! Ak manželka o pol hodiny nebude tu, podrežem ho!”

„Ježišukriste,” vydýchol Reser.

Rovno oproti mne stáli na chodbe vysoké hodiny. O dvadsaťtri minút ju priviezli. Nechcel som, aby videla, ako držím Piná a akú má spredu skrvavenú košeľu. Nedalo sa však tomu vyhnúť.

Vo chvíli, keď Gaddisová voviedla Thelmu do dverí, spýtal som sa Tagga: „Čo je s naším lietadlom?”

Thelma zastala na druhom konci miestnosti a zahľadela sa na mňa.

„Je pripravené, môžete odísť, kedy chcete,” odvetil Tagge.

„Kde?”

„V Burbanku. V údolí.”

Stále som držal Pina za vlasy. „Dobre, chcem ísť okamžite. A vy nás odveziete,” upozornil som Tagga.

„Normálnym autom. Nie tou mäsiarskou dodávkou, kde sa nedajú otvoriť dvere.

Thelma mlčala.

Keď ju Tagge odprevádzal k autu, šiel som za nimi, Pina som viedol so sebou. Reser, Gaddisová a Brookshire nás pozorovali.

Thelma si sadla na zadné sedadlo. Prisadol som si dopredu k Taggovi, Pina som odsotil. Zvalil sa na kvetinovú hriadku pri cestičke. Sadol som do auta, spustil som okienko a pozoroval som ako vstáva, ako si ohmatáva hrdlo a zíza na zakrvavené prsty. Potom pozrel napoly neveriaco, napoly nenávisťne na mňa. Pery sa mu začali pohybovať, no ani nehlesol.

Keď voz vyrazil z brány, pozrel som na Thelmu. Tvár mala bledú a oči červené, akoby uplakané. A pozerala na mňa, akoby ma videla prvý raz.

Obrátil som sa a hľadel som rovno pred seba. Celou cestou až na letisko som videl zástavy spustené na pol žrde. A naokolo sa rútili policajné autá s jačiacimi sirénami.

Konečne sme dorazili na letisko. Tagge prešiel s autom popri hlavnej letišťnej budove cez celé parkovisko až na najvzdialenejší koniec. Našiel si miesto pri plote, hneď za dlhým hliníkovým hangárom, a zaparkoval.

Rovno pred sebou, o sto metrov ďalej, som zazrel na rozjazdovej ploche lietadlo.

„Letec je pripravený,” poznamenal Tagge.

„Čím prv, tým lepšie,” odvrkol som.

„Na prázdny žalúdok to bude dlhá cesta. Na vašom mieste by som si kúpil v stánku zopár obložených chlebíkov.” Ukázal prstom na cestu, kde akýsi chlapík predával robotníkom vychádzajúcim z hangáru a vracajúcim sa doň, obložené chlebíky a kávu.

„Hneď sa vrátim,” povedala Thelma. „Kúpim nejaké jedlo.” Vystúpila a otvoreným okienkom som jej podal peniaze.

Chvíľu sme s Taggom sedeli mlčky. Prvý som sa ozval ja: „Chcem sa vás čosi spýtať.”

„Nech sa páči. Možno vám neodpoviem...”

„Chcem vedieť, či sa všetko skončilo.”

Zadíval sa na mňa. Vybral si cigaretu a pripálil si ju.

Konečne sa spýtal: „Chcete počuť pravdu?” Keď som prikývol, pokračoval: „Poviem vám ju: neviem.” Zhlboka si potiahol z cigarety. „Cítim sa spokojný len pri akciách, ktoré uskutočňuje jediný človek. Čím viac ľudí, tým väčšia pravdepodobnosť, že sa to popsuje. Čím viac smradu, tým viac treba tušovať. A najväčšie starosti má ten, kto vydal zásadné príkazy. Ten vždy dáva najviac v stávk. Ak stratí hlavu, dominá začnú padať.”

„Ako sa to týka mňa?”

„Neviem naisto, či sa vás to vôbec týka. Ale je to možné. Keby som bol na vašom mieste a mal v úmysle niekam zmiznúť, napríklad do Brazílie, myslím, že by som zmizol.”

„Bez pasu?”

Usmial sa a poznamenal: „To bol mrzký ťah, však?” Pozrel k pojazdnému bufetu, „Vaša pani už ide.” Thelma kráčala pomaly, niesla v papierových pohároch kávu. „Čosi vám poviem,” pokračoval. „Sľubujem vám, že zajtra napoludnie budete mať pasy, prinesú vám ich do domu.”

„Ešte dačo sa vás spýtam. Prečo ste si vybrali práve mňa?”

„Splňate všetky požiadavky. Sedeli ste v base pre vraždu, ste dobrý strelec a viete dávať injekcie.”

„Ako to s tým súvisí?”

„Mali sme dva plány. V prvom šlo o vrtuľník. Podlá druhého sme to mali urobiť v nemocnici. No nedal sa nahovoriť, aby šiel do nemocnice”

60

Tagge nás odprevadil k lietadlu, potom sa vrátil k hangáru, zastal pred ním a pozoroval, ako štartujeme. Videl som ho okienkom, keď sa lietadlo šinulo na štart. Stál, rukou si zaciľňal oči, vietor mu čuchral vlasy.

Pozrel som na parkovisko, pri plote som zazrel jeho auto, stálo za rohom hangáru, takže Tagge naň nevidel. Stál pri ňom akýsi muž v kombinéze, v ruke mal debničku s nástrojmi...

Rozbehol som sa uličkou a zabúšil som na dvere letcovej kabíny. „Počkajte!” zrúkol som. „Neštartujte! Musím ešte hovoriť s Taggom!” Opäť som zabúšil na dvere a skúsil som ich otvoriť. Boli zamknuté. Rozbehol som so k svojmu sedadlu a znovu som pozrel okienkom.

„Čo sa robí?” spýtala sa Thelma. „Kam sa dívaš?”

„To nič, nevšímaj si ma. Presadni si na druhú stranu.”

„Čo sa ti porobilo?”

„Nič sa mi neporobilo. Len ma poslušni.” Motory zvyšovali obrátky, zacítil som, že lietadlo sa zachvieva. „Tak pohni sa, došľaka! Pripútaj sa! Štartujeme.”

Bez slova vstala, prešla uličkou a pripútala sa na sedadlo. Pritisol som tvár na okienko práve vo chvíli, keď muž v kombinéze otvoril zadné dvierka Taggovho auta, položil debničku s náradím na zadné sedadlo a stratil sa. Akési auto pri ňom zastalo, muž nasadol a auto zabočilo k východu z parkoviska.

Znovu som sa rozbehol k dverám letcovej kabíny a začal som na ne búšiť. „Došľaka, zastavte! Musím vystúpiť!” Lietadlo začalo rolovať. „Zastav tie motory, pankhart!” Spoza dverí som začul tlmený hlas: „Sadni si, kamoško. Štartujeme.”

Odbehol som k svojmu sedadlu a znova som pozrel okienkom. Hangár sa kĺzal od nás. Auto som nevidel. Krátko predtým, než sme sa odlepili, som zazrel, že Tagge sa zvrtol a vykročil k parkovisku.

Letec nabral výšku, obrátil sa, preletel ponad letisko a dal sa na juh. Prešiel som na druhú stranu lietadla, aby som videl hangár a parkovisko. Ďaleko pod sebou som zazrel Tagga. Zastal pri plote a pozoroval, ako lietadlo stúpa. O chvíľočku nasadol do auta. Rýchlo som si presadol, aby som stále videl auto, čím vyššie sme stúpali, tým bolo menšie.

Zem už-už mizla pod prikrývkou oblakov, keď som zazrel oranžovočierny výbuch, plamene a dym. Z takej diaľky to vyzeralo, ako keď človek škrtne v tmavej miestnosti zápalku.

61

Dlho som hľadel z okienka. Telo mi prichodilo ťažké, akoby bolo prilepené k sedadlu. Oči som mal suché, pálili ma a zdalo sa mi, že pokožka na čele sa mi zošúverila. O dve hodiny sa v reproduktore ozval hlas: „Sme nad Mexikom.“ Vstal som a podišiel som k Thelme.

„Máš obložený chlebík?“

Načiahla sa za škatuľou, ktorú mala na dlážke pod sedadlom, „Jedny sú so šunkou a syrom, druhé so salámou a syrom.“

„Vezmem si ten so šunkou a syrom.“

Podala mi ho, bol zabalený vo voskovom papieri. Spýtal som sa: „A čo ty? Nie si hladná?“

„Už som jedla...“

Sedel som vedľa nej a jedol obložený chlebík. O chvíľu som zašiel dozadu na toaletu, umyl som si ruky, tvár a vypil som pohár vody. Keď som si k Thelme znova prisadol, takmer som zašepkal; „Prepáč, že som na teba ziapal.“

„To nič.“

„Nemusíš sa za to zlostiť.“

„Nezlostím sa,“ odvetila.

„Čo ti teda je?“

„Mám strach.“

„Čoho sa bojíš?“

„Neviem.“

„Niet sa čoho báť...“

„Ach, Roy... Preboha! Nie som diet'a. Mám oči a uši. Myslíš si, že som prespala celý týždeň ako v rozprávke, či čo?“

„Nuž... najlepšie je na všetko zabudnúť. Už je po všetkom.“

„Nie, nie je. A ty to vieš.”

„Pokiaľ ide o mňa, je po všetkom.”

„Ani si sa nespýtal, kde ma držali a či so mnou slušne zaobchádzali. Nič si nepovedal. Keď som sa vrátila, držal si komusi na hrdle kus skla, košeľu mal zakrvavenú, a ani o tom nič nevravíš.” Zvrtla sa na sedadle a obrátila sa ku mne. „Myslíš si, že je v mojom záujme, keď nič nebudem vedieť?#! Nie je to tak! Zaručene! Nič nemôže byť také zlé ako to, čo mi chodí po rozume.”

„Tak to pust' z hlavy.”

„Dá sa to? Vari si myslíš, že som neuhádla, že sa tam odohralo čosi strašné?” Zacítil som na sebe jej pohľad, čakala na odpoveď. Ale nevedel som jej dať odpoveď.

Opäť sa vzpriamene posadila. Keď som na ňu pozrel, hľadela z okienka.

Ozval som sa až po chvíli: „Nebudeme sa škriepiť. Nemám tajnosti len preto, lebo ma to blaží. Nevieť však, prečo ti to mám obtierať o nos.”

„To sa ti nepodarí. To sa totiž nedá.”

„Podľa mňa sa to dá. Celý život som bol v svrabe. Som naň zvyknutý. Lepí sa mi na päty. To však neznamená, že si naň musíš zvyknúť aj ty.”

„I ja som naň zvyknutá. Poznám ťa. Viem, aký si. A na tom vôbec nezáleží. Ide o to, že nemôžeš s niekým žiť a zároveň byť sám sebou, je mi totiž milšie, keď sa veci javia také, aké sú, nech už sú hocaké. A ty ma ustavične nútiš čosi predstierať.”

„Nenútim ťa nič predstierať.”

„Nútiš! Nútil si ma predtým a nútiš ma aj teraz. Myslíš si, že som uverila tej rozprávke, že ťa niekto vytiahol z väzenia preto, lebo si myslel, že sa voči tebe nepostupovalo spravodlivo, a preto si zaslúžiš nový proces?#! Ani na okamih som tomu neuverila. Vedela som, že je to klamstvo, ale bolo mi to fuk. Vedela by som predstierať, že verím hocičomu, len ak ťa budem môcť vidieť a byť s tebou. Myslíš si, že som verila tomu, čo si rozprával v Indianapolise? Pri procese? Veruže som neverila! Takisto som neverila, ako neverila porota. Predstierala som však, že verím, lebo som vedela, že to tak chceš. Vôbec ti nezáležalo na tom, čo si myslí porota, hlavná vec, že ja som ťa pokladala za

nevinného. Je tak?”

„Áno... A čo je na tom zlé? Ja na tom nič zlé nevidím.”

„Viem. A práve to je nešťastie. Preto mám taký čudný pocit. Viem, že chceš zabrániť tomu, aby na mňa doľahlo to či ono. Zrejme si myslíš, že ma tým chrániš. No pred sebou samým ma neochrániš. Nepotrebujem takú ochranu. A ani ju nechcem.”

Zacítil som na sebe jej pohľad. Keď som sa obrátil a pozrel na ňu, dodala: „Viem, že si zabil Rigginsa. Dávno som sa s tým vyrovnala. A viem, že v Los Angeles šlo o nejakú podlosť a mal si v nej prsty. Aj to prehltne. Neviem sa však vyrovnat’ s tým, že v sebe ustavične nosíš dve odlišné bytosti.”

Vedel som, že čaká, či niečo poviem. Dlho, veľmi dlho na mňa hľadela. Keď som na ňu pozrel zasa pozerala z okienka.

Zvyšok cesty sme sedeli vedľa seba ako nemí. Konečne krátko pred prístátím v Puntarenas nadhodila: „Klamala som, keď som vravela, že som nemala chlapa. Bol to ten Fayin známy, čo sa za mnou plašil. Vôbec som nebola zažiadaná a potom som sa cítila príšerne, no jednako som to vykonala. Viac ráz...”

Pozrel som na ňu, neobzrela sa, stále hľadela z okienka. Zašomral som: „Ved’ z toho sa nestrieľa. To je v poriadku.”

„Nie, nie je,” odvetila. „Nič nie je v poriadku.”

62

O hodinu po tom, čo sme sa vrátili do domu pri Juapále, nasadol som do auta a zašiel som do Puntarenas. Kapitána Ruiza som zastihol na chodbe, práve odchádzal z kancelárie, lebo sa mu skončili úradné hodiny.

„Čo je s mojím pasom?” spýtal som sa. „Môžete mi ho už vrátiť?”

„Žiaľ, nie.” Vzal ma pod pazuchu. „Pod’te. Odprevaďte ma k autu.” Prešli sme popri výťahoch a zbehli sme po schodišti. „Je mi to nesmierne trápne. V ústrednej kancelárii v San José sa čosi prihodilo. Azda požiar. A v tom zmätku sa stratil, alebo zhorel balík dokladov a pasov.”

Vyšli sme na slnko a vykročili k jeho mercedeske. „Na vaše šťastie však nijaké problémy nebudú. Jednoducho zájdite na konzulát Spojených štátov tu v Puntarenas. Spoja sa s Washingtonom a okamžite

vám vystavia náhradný cestovný pas. Ak budú mať otázky ohľadne straty, povedzte im, nech ma zavolajú do kancelárie.” Vklázol za volant. „Jednoduché depeša do Washingtonu. Nič viac nepotrebujete.”

Zostal som stát' na chodníku a pozoroval som, ako sa vzd'ahuje. Obrátil som sa a zašiel som na konzulát a ohlásil som stratu pasu. Bolo mi však jasné, že to je beznádejné. Ale predsa som to skúsil. O päť dní som dostal z konzulátu list. Vopchal som ho do vrečka a prečítal som si ho až neskôr, na pláži.

Vážený pán Waldron,
vo veci Vášho strateného pasu číslo 1147 261
sme dostali z Washingtonu nejasnú odpoveď.

Istý pán Hany Waldron z Normanu v štáte Oklahoma, majiteľ pasu s tým istým číslom, ohlásil pred šiestimi mesiacmi, že mu ktosi odcudzil pas. Na to mu vydali nový pas s novým číslom.

Ako viete, meno Harry Waldron je pomerne bežné. V tom nepochybne tkvie príčina omylu. Pošleme do Washingtonu ďalší dopyt a odpoveď Vám oznámime...

Idúcky popri vode roztrhal som list na drobné kúsky. Hodil som ich do vzduchu ako konfety a pozoroval som, ako ich pobrežný vánok rozvíal pomedzi stromy ohraničujúce pláž. Pocítil som akúsi drásavú zvrátenú úľavu. Už nemusím bojovať. Už sa nemusím rozhodovať. Už mi nezostáva nijaké východisko...

63

Už okolo mňa s'ahujú kruh. Všetko ide podľa plánu.

Pred desiatimi dňami mi poslali výstrižok z novín, ktoré vychádzajú v Alberte. Autor článku písal, že polícia zastrelila trestanca Roya Tuckera, ktorý ušiel z väzenia. Vraj „kládol odpor pri zaistení”.

O dva dni neskôr nás prišiel pozrieť Reser. Pobudol asi hodinu. Vypil si štamperlík, poprechádzal sa po dome, všetko si pozrel a asi o pol piatej odišiel autom do San José. Musí vraj chytiť lietadlo, čo odlieta o deviatej do Miami.

Na druhý deň včasráno šla Thelma pešo do dediny nakúpiť na trh

zeleninu. Keď sa vracala, akési auto dostalo šmyk na ceste asi dvesto metrov od nášho domu, šmarilo ju o múr a ušlo. Dvaja robotníci, ktorí pracovali pri ceste, videli celú nehodu, no auto nevedeli opísať.

Previezli ju do nemocnice, okamžite ma zavolali, ale kým som ta prišiel, skonala. O dva dni som ju pochoval na kopčeku za domom.

Zašiel som do banky v Puntarenas. Oznámili mi, že nemám na účte ani halier. Muž, ktorý peniaze poukázal, ich vraj zasa vybral. V to popoludnie som si kúpil pušku a škatuľku nábojov.

Na druhý deň predpoludním zastalo na cestičke pred domom auto. Vystúpil z neho Pine a Brookshire. Obišli dom, a keď vykročili na schody vedúce na terasu, zastrelil som ich. Hodil som ich do auta, odviezol som ich na bralá pri pobreží, uvoľnil som ručnú brzdu...

Vrátil som sa inou cestou. Keď som prišiel domov, mal som na aute prerezané pneumatiky a v motore vytrhaná káble. Zašiel som do dediny a za všetky zvyšné peniaze som nakúpil potraviny a náboje.

Ten večer som si sadol ku kuchynskému stolu a začal som spisovať všetko, čo sa odohralo odvtedy, keď som vkročil do Ditcherovej kancelárie. Napísal som všetko, čo som si zapamätal, a poslal som to Applegatovi. Možno bude vedieť, čo s tým má podniknúť. A možno nepodnikne nič. Tak či onak, nijako mi to nepomôže. Už nie. Nezostáva mi nič iné, iba sedieť.

A čakať, kto sa najbližšie zjaví...

KONIEC

Adam Kennedy

DOMINO

Dobrodružné romány č. 287

Vydala Smena, vydavateľstvo SÚV SZM, Pražská ul. č. 11, 897 14 Bratislava, ako svoju 2639. publikáciu. Ilustroval Milan Valášek. Obálku s použitím ilustrácií M. Valáška navrhol Ján Meisner, Zodpovedný redaktor publikácie Milan Vároš. Výtvarný redaktor Jozef Pernecký. Technická redaktorka Zdenka Remeňová. Jazyková redaktorka Fraňa Pajorová. Vytlačila Pravda, tlačový kombinát KSS - TZP závod 01 a 02, Bratislava. Rozširuje PNS v celej ČSSR len v drobnom predaji.

Cena 8,- Kčs